The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JĀNIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JUNE 21, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 49. TREŠDIEN, 1961. GADA 21. JŪNIJĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519.

LIDIJA DZELZĪTE

ĻAUNU PRĀTU NETURĒT

Senāk cilvēki vairāk atrada laiku sevis pazīšanai. Tagad ārējā pasaule ar savu steigu un norisēm pilnīgi aizņem mūsu domas. Cīņā par labāku materiālu dzīvi esam aizmirsuši sevi, savu personību. Ilgus gadus zinātne un ārstniecība katrai kaitei meklēja cēloņus tikai fiziskā plāksnē. Tā radās neskaitāmi atklājumi, vienmēr jaunas zāles pārpludināja aptiekas, taču cilvēka kaites un ciešanas nemazinājās, bet gan pieauga gadu no gada.

Tikai pēdējos gadu desmitos ārstnieciskā zinātne vairāk sāk piegriezties cilvēka iekšējā „es" pētīšanai un daudzu fizisku vainu pirmcēloņu meklēšanai tieši iekšējā cilvēkā, viņa domās, emocijās, zemapziņā. Psichoanalizēs atklājas, kādu milzu nastu katrs cilvēks nes apslēptu sevī, pašam to neapzinoties. No agras bērnības zemapziņā, kā lielā krātuvē, noguļas katra doma, pārdzīvojums, uztraukumi, izbailes.

Dažādas izjūtas izsauc attiecīgu enerģijas plūsmi organismā. Visiem zināms, ka pēkšņu dusmu uzliesmojumā cilvēka seja piesarkst, asins spiediens ceļas, dziedzeri izšļāc organismā indīgas vielas. Vēl daudz ļaunāk, bet ne tik uzskatāmi, kā pēkšņā dusmu uzliesmojumā, organismu saindē ilgi turēts naids, sarūgtinājumi, neizlīdzināti apvainojumi, skaudība un greizsirdība. Šīs izjūtas rada negātivu, postošu enerģijas uzkrāšanos organismā, kas kā indīgi sārņi sakrājas zemapziņā, ļoti bieži izraisot ķermeņa fiziskās slimīgas sekas. Psichoanalizēs atklājies, ka lielam procentam no kuņģa un zarnu brūču un žultsakmeņu slimniekiem zemapziņas krātuvēs glabājies vecs naids, skaudība, sarūgtinājumi u. c. negātivi domu procesi.

Cik šodien ir cilvēku, kas cenšas domāt pozitīvi, redzēt un izcelt visu pozitīvo sevī un citos? Negātivisms tā pārņēmis mūs, ka citādi domāt un runāt gandrīz uzskatām par nepiedienīgu. Pierasts domāt un gausties par visu to, kā mums trūkst, runāt par paziņu un kaimiņu negātivām pusēm. Aprunāšana un sliktu īpašību plaša iztirzāšana ir parasta lieta. Patiesības meklētājs un filozofs Ch. Fillmore saka: „Es uzmanu savus vārdus un domas vairāk kā savu naudu. Ja tev nav ko runāt labu par savu kaimiņu, tad klusē, jo negātivi vārdi un domas ir inde tavai dvēselei un miesai."

Negātivisms nepadarīs aprunāto personu labāku, bet gan kaitēs pašam runātājam, saārdot viņa iekšējo harmoniju, paceļot negātivās enerģijas iedarbošanos organismā, kas agrāk vai vēlāk izpaudīsies kādā tīri fiziskā sarežģījumā.

Tādā pašā veidā iedarbojas ilgi turētas bēdas, rūpes, bailes un citi negātivi pārdzīvojumi. Atkal jāatgriežas pie mūsu tautas dziesmām, kur lielā gudrībā teikts: „Es par bēdu nebēdāju, Liku bēdu uz akmeņa, spēr' ar kāju ūdenī!" Šīs emocijas bīstami palēnina veselīgo enerģiju strāvojumu organismā, cilvēks nespēj skaidri domāt un rast izeju. Sarežģītas dzīves problēmas nesalīdzināmi vieglāk atrisināt, ja cilvēks cenšas paturēt iekšējo mieru, nodod savu problēmu kāda augstāka spēka ziņā un, bieži vien, atrisinājums nāk pavisam negaidītā veidā.

Īpašību nepieminēt ļauna, jo dziļi ir izpratis mūsu rakstnieks Kārlis Skalbe savā pasakā Kaķīša dzirnaviņas. Vai mēs visi neesam tādi „kaķīši", ļaunas varas no mājām izdzīti, klīduši pa pasaules ceļiem. Bet cik daudzi izgājuši šos ceļus, kā to darījis Skalbes kaķītis, ar saglabātu iekšēju harmoniju, mīlestības pilnu sirdi un gaišu dvēseli? Kaķītis savā iekšējā būtībā nebija uzkrājis nekādus ļaunuma, rūgtuma vai naida sārņus. Ikvienā cilvēkā, lai cik ļauns tas arī nebūtu, kaut kur dziļi, dziļi apslēpta ir kāda gaiša dzirksts. „Ai, ķēniņ, es nepieminu ļauna", šajos vārdos Skalbe pauž bezgala dziļu un bezgala senu filozofisku dzīves mācību.

Kā augstāk minētais negātivisms ir kā indes krājums cilvēka garīgā un fiziskā ķermenī, tā, turpretim, pozitīvas domas un vārdi pastiprina harmonisku un veselīgu enerģiju plūdumu, kas spēcina visu organismu. Labi vārdi, gaišas domas, pateicība un labestība dos katram cilvēkam nesalīdzināmi vairāk veselībai un lasajūtai, kā dučiem pudelīšu ar vitamīniem, nervu, sirds un miega zālēm.

Katrs izteikts vārds, katra doma ir kā sēkla, ko cilvēks izsēj un kas nogulstas zemapziņā. Var paiet ilgs laiks, kamēr sēkla dzīs asnus un beidzot nesīs augļus, bet dziļa patiesība slēpjas vārdos — ko sēsi, to pļausi. Katrs cilvēks ir dārznieks savā dvēseles dārzā un katra spēkos ir izturēt šo zemapziņas dārzu skaistu un veselīgu, un sēt tur tikai tīru un vērtīgu sēklu.

Pateicība, labvēlība, mīlestība — šie trīs mazie vārdi ir bezgala spēcīgi, tie ir Laimas mātes atslēga uz apburto pili. Bet cik gan ir cilvēku, kuri apzinīgi un mērķtiecīgi prot ar tiem rīkoties? Šie vārdi šodien ir gluži aizmirsti, vai ieguvuši vēsu pieklājības formu.

Atzīsimies, cik bieži mēs pateicībā atminamies, ka esam veseli un varam strādāt, ka visi locekļi spēka pilni un sirds, šis svarīgais organs, labi aprūpē visu organismu? Parasti cilvēks to visu aizmirst, — tikai kādā dienā, kad darbā un pastāvīgā sasprindzinājumā turētais organisms atsakās klausīt, cilvēks attopas un vaimanā par savām kaitēm.

Ticīgs cilvēks, kam Dievs ir kaut kas vairāk kā tikai ieraža svētdienā aiziet baznīcā, varbūt tādu pateicības un pacilātības izjūtu savienos ar īsu, sirsnīgu pateicības apstiprinājumu (es apzinīgi nerakstu lūgšana, jo, nevis lūgt, bet gan pateikties ir īstais ceļš).

Cilvēks ir loceklis lielajā dzīvības straumē. Aplami iedomāties, ka cilvēks ir visas radības valdnieks, kaut gan tas pakāpies pa evolūcijas kāpnēm jau ļoti augstu, bet tāpēc viņš vēl nav tiesīgs valdīt ar nežēlību un saltu vienaldzību pār citiem.

Cik ļoti mainītos visa dzīve, ja ikkatrs atsevišķs cilvēks uzskatītu kā savas dzīves vissvarīgāko daļu iekšēju harmoniju, labvēlīgas domas, mīlestību un pateicību, censtos redzēt sevi un citus stiprus, veselus, enerģiskus un laimīgus, un izslēgtu no savas apziņas loka katru negātivu domu, vārdu un sarunu.

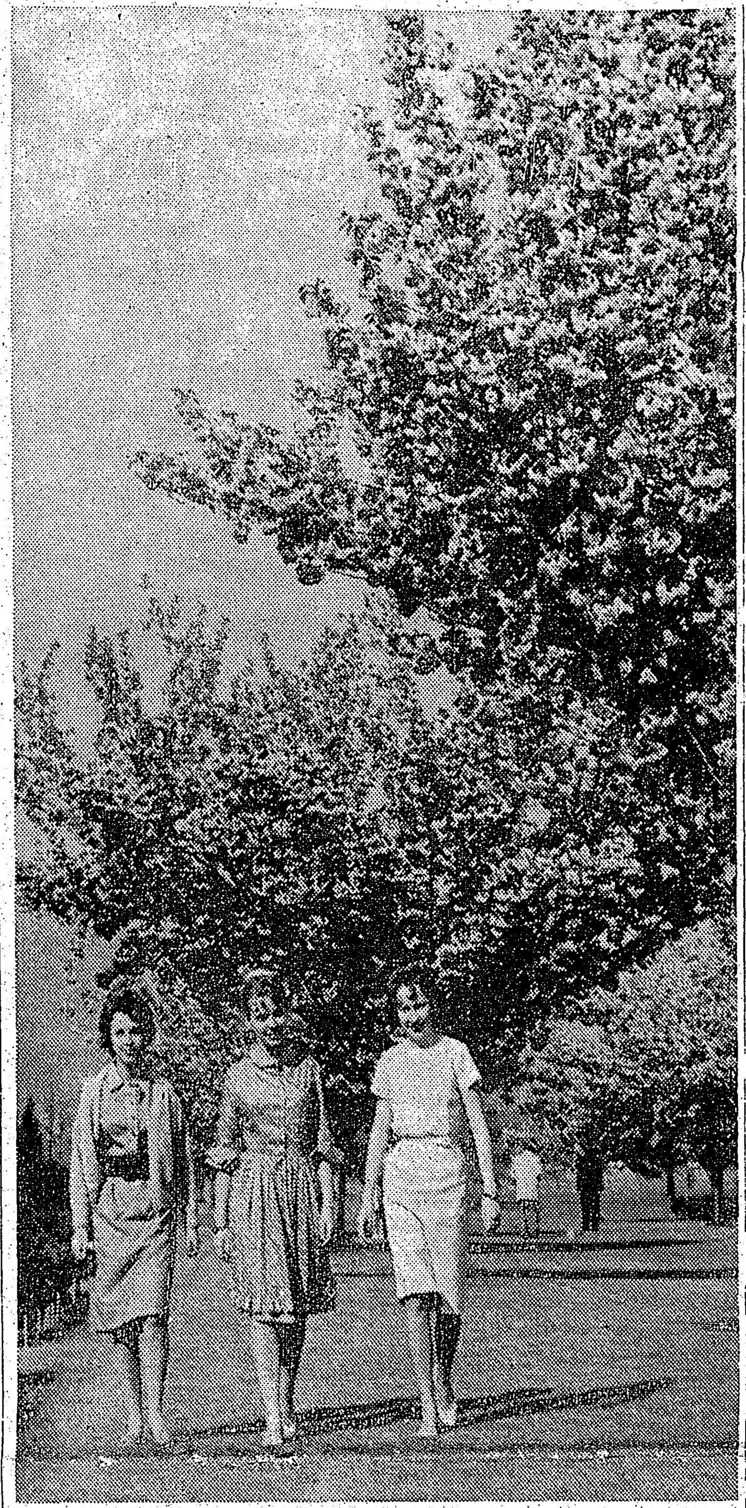

PRETIM VASARAI . . .

Pēc aukstajām maija naktīm beidzot ir atnākušas saules dienas, un priecīgs smaids ir Lienes, Ievas un Daces sejās (uzņēmumā no labās), skatot Hamiltonas „akmeņu" dārzus vasaras rotā. J. Liģera uzn.

Jauni atklājumi par mūsu likteni

Jau 1943. GADĀ FRANKLINS RŪZVELTS PĀRDEVA STAĻINAM POLIJU UN BALTIJAS VALSTIS.

Savienoto Valstu ārlietu ministrijas vēstures nodaļa tikko publicējusi 992 lapas puses biezu dokumentu krājumu, kuŗu daļa attiecas uz Teheranas konferenci.

Toreizējais Rūzvelta tulks Čarls E. Bohlens stāsta par slepeno apspriedi, kas notikusi starp sarkano diktātoru Staļinu un prezidentu Rūzveltu, bet kuŗā nav ticis pieaicināts Čerčils. Šeit Rūzvelts pilnīgi piekritis Staļina prasībai pēc Polijas austrumu daļas, tāpat Baltijas valstu aneksijai. Par slepenās apspriedes norisi Bohlens raksta:

„Prezidents teica, ka mums 1944. gadā ir vēlēšanas un ka viņam, kaut arī personīgi negribētos, tomer būšot jākandidē, ja kaŗš vēl turpināšoties. Viņš piemetināja, ka Sav. Valstīs esot 6—7 milj. poļu izcelsmes vēlētāju, un viņš, kā praktisks cilvēks, negribot zaudēt to balsis, jo pēdējie šādai vienošanās nekādā gadījumā nepiekritīšot. Viņš arī teica, ka personīgi esot pilnīgi vienis prātis ar St. ieskatiem, ka Polijas austrumu robeža pārceļama tālāk uz rietumiem, tā varētu būt Oderas upe. Viņš tomēr cerot, ka maršals Staļins, augšā aprādīto iekšpolītisko apsvērumu dēļ, sapratīšot, ka viņš atklāti nevarot iestāties par šo vienošanos, un to nevarēšot darīt ātrāk, kā pēc nākošām vēlēšanām. Tad Rūzvelts teica Staļinam, ka **viņš pilnīgi akceptē Baltijas valstu aneksiju no Krievijas**, bet arī šājā gadījumā viņam jāņemot vērā Sav. Valstu pilsoņu — resp. atklātības doma." — Neskatoties uz sarunu laikā ievēroto slepenību, tomēr fakti nākuši tautai zināmi.

Raksta krājumā ir kāda F. Rūzvelta vēstule kongresa loceklim J. Mrukam (Dem. Bafalo), kuŗā prezidents raksta savas paša partijas loceklim, noliedzot, ka būtu kādi slepeni solījumi vai nolīgumi. Viņš raksta: „Mīļo kongresa locekli Mruk. Par nožēlošanu es nevaru nekā vairāk piezīmēt, kā vienīgi to, ko jums rakstīju jau agrāk. Teherānas konferencē neesmu devis nekādus slepenus solījumus, un esmu pilnīgi pārliecināts, ka to nav darījis arī neviens cits no manas delegācijas locekļiem."

Tas, protams, neattiecas uz militārām lietam, kuŗām tā kā tā nav sakara ar Poliju.

Šķiet, ka Mruks būs bijis viens no poļu izcelsmes balsotājiem, par kuŗiem bija nobažījies Rūzvelts, kas savukārt liecina, ka poļos šī R. „andele" sacēlusi lielu nepatiku un satraukumu. Vēsture rādīja, ka pēc kaŗa visi Rūzvelta solījumi tika pildīti ar uzviju. — Tikai mēs un mūsu gudrie politiķi lādējām vāciešus un kuŗu katru brīdi gaidījām izceļamies sabiedroto desantu Kurzemes jūrmalā, nezinādami, ka mūsu likteņi jau sen bija izlemti.

Sp.

KRIEVI NEATZĪST BALTIEŠU PAVALSTNIECĪBAS MAIŅU

Padomju sūtniecība Zviedrijā pēdējos pāris mēnešos atsakās pieņemt lūgumus vīzu piešķiršanai un citus dokumentus no latviešiem, igauņiem un lietuviešiem, kuŗi pieņēmuši Zviedrijas pavalstniecību. Vīzu pieprasītājiem sūtniecības darbinieki paskaidro, ka tie nevarot pieņemt lūgumus no iesniedzējiem, kas sevi dēvē par Zviedrijas pavalstniekiem, jo tie ieguvuši šo pavalstniecību pēc 1944. g.

No Londonas saņemtas ziņas, ka tāpat rīkojas arī padomju sūtniecība Londonā.

KAD ĪSTENOS KOMŪNISMU

Maldās tie komūnisma teorijas un prakses pētnieki, kas apgalvo, ka „neviens nav devis ne mazāko norādījumu, kad komūnisms tiks īstenots". Pagājušā gada 2. novembŗa komūnistu partijas centrālorganā „Pravda" pateikts, ka komūnismu īstenos vēl šīs paaudzes mūžā. Kaut gan tas nav pateikts visai precīzi, tomēr jāuzskata par norādījumu, kas liecina, kādi nodomi komūnisma īstenošanā pastāv partijas galotnēs. Nav arī jāaizmirst, ka Ļeņins īsi pirms nāves ir pateicis, ka viņš gan necerot sagaidīt komūnismu, bet ka daudzi no klātesošiem, kas noklausījās viņa runu, piedzīvos komūnisma īstenošanu. Tas gan ir miglainākš apgalvojums par augšminēto „Pravdas" rakstu, bet izteic gandrīz to pašu.

„Komūnisma celšana" ir reāls solījums Padomju Savienībā, īpaši kopš Krievijas komūnistu partijas 21. kongresa. Pats Chruščevs gan it kā saistījies ar šo īstenošanas programmu vienas paaudzes laikā, bet paturējis iespēju izvairīties, ja rastos kādi apstākļi, kas to spiestu, runādams par „komūnisma pirmo posmu", „komūnistiskas apziņas radīšanu", „pilsētas un lauku dzīves atšķirību izlīdzināšanu" u.t.t.

„Komūnisma pravieši", sākot ar Marksu un beidzot ar Chruščevu, visai miglaini izteikušies par komūnisma nākotnes iekārtas raksturīgākajām pazīmēm. Markss un Engels teicis, ka komūnisms būs bezšķiru sabiedrība, pašpārvaldes sabiedrība, kas dzīvos bez privātīpašuma vispārīgas pārpilnības apstākļos, vadoties no principa: „no katra pēc viņa spējām — katram pēc viņa vajadzībām." Vai tā būtu tā sociālā iekārta, ko domā Chruščevs un biedri, kad tie min, ka komūnismu īstenos tagadējās paaudzes mūža laikā? Tie, protams, to nav pateikuši. Vai, varbūt, tie domā tikai par „Amerikas iedzīšanu" dzīves standarta ziņā?

Tomēr nav noliedzams, ka padomju vadoņi nopietni nodarbojas ar „komūnisma celšanu", ka bez padomju valsts saimniecības pamata attīstīšanas tie cenšas iedzīvināt sabiedrībā t. s. „komūnistu morāli", un ka šai ziņā tie jau ieveduši dažus jauninājumus ideoloģiskās kontroles un tautas pārliecināšanas aparātā. Pretēji dažu autoru uzskatiem, šīs padomju pūles ir jāņem nopietni.

Protams, no vēstures zinām, ka dažādas ticības (un komūnisms taču nav nekas vairāk par „bezdievīgu ticību") ir palīdzējušas celt un nostiprināt lielas imperijas, nesot nelaimi un ļaunumu tiem, kas bija šo imperiju cēlājiem gadījušies pa kājām, vai ko tie uzskatīja par šķērsli savu nodomu īstenošanai, bet mēs arī zinām, ka tikpat daudz varenas un šķietami neuzvarāmas imperijas laika tecējumā ne tikai zaudējušas savu spožumu un varu, bet bez miņas aizgājušas postā. Vai tad komūnistu ticība būtu izņēmums? Neatkarīgi no tā, vai mēs pievienojamies komūnistu uzskatiem, ka ir kādi „vēsturiskas attīstības likumi" vai nē, jeb esam tikai pārliecībā, ka no vēstures ir dažkārt iespējams daudz ko mācīties, jānāk pie slēdziena, ka komūnistu ticība, kas dzemdējusi sarkano komūnistu imperiālismu un koloniālismu, kuŗa jūgā bez latviešu tautas smok arī daudzas citas tautas, nav nekāds vienreizīgs vēstures izņēmums, bet, kā viss zem saules, ir radies, lai galu galā ietu bojā

A. Kalns.

FR. MENDERS APCIETINĀTS

Bij. Saeimas deputāts un kādreizējais sociāldemokratu frakcijas līders Fricis Menders, kā to ziņo „The New York Times", Rīgā apcietināts. Sirmajam diplomātam tagad 76 gadi, un viņš 1948.—1955. g. pavadījis deportācijā Sibirijā. Spriežot pēc laikraksta ziņām, padomju slepenā policija izdarījusi kratīšanu Mendera dzīvoklī, kur atradusi kādu memuāru manuskriptu, kuŗa saturs, acīmredzot, bijis par iemeslu apcietināšanai.

Milvoku Latviešu sestdienas skolas skolotājas un pārzinis ar dāvāto karogu. No kr. J. Prūsis, H. Misiņš un Alda Andersone.
Foto Arturs Graudiņš

ASV UN KANADAS VALŪTAS VĒRTĪBA

Pēdējos gados allaž Kanadas dolars kotējās dažus centus vairāk par Sav. Valstu dolaru. Kopš pag. nedēļas vērtība izlīdzinājusies un bankas pieņem maksājumos abu valstu valūtu kā līdzvērtīgu.

LATVIEŠU ĀRSTI PULCĒSIES ŅUJORKĀ

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības biedri, kā arī katrs latviešu zobārsts vai ārsts ar savu dzīvesbiedri, un medicīnas studenti no tuvienes un tālienes mīļi aicināti uz LAZA Ņujorkas nodaļas sanāksmi š. g. 25. jūnijā, plkst. 4 p.p. kollēģa K. Kārkliņa mājā, 3243 Hull Ave., Bronx, N. Y., IND pazemja gala stacijas 205. ielas tuvumā. Piedalīšanās maksa nav paredzēta.

Sanāksmē patologs P. Grūbe nolasīs referātu — „Laboratorijas paņēmieni ikdienišķā praksē." Saturs sastādīts tā, lai tas būtu interesants arī zobārstiem.

No 25. līdz 30. jūnijam Amerikas ārstu apvienība notur savu zinātnisko sanāksmi Ņujorkā. Šī sanāksme ir ar nozīmi pasaules mērogā un uz to pošas arī daudzi latviešu ārsti no tuvienes un tālienes.

Šī sagadīšanās dod kollēģiem vienreizēju iespēju apmeklēt arī LAZA sanāksmi, satikt draugus un paziņas no sirmās Rīgas universitātes, apmainīties iespaidiem privātā un profesionālā dzīvē un gūt jaunus ierosinājumus.

Tautieši, ziedojiet KOMŪNISMA APKAROŠANAI!

KOMŪNISMAM JĀKRIT, LAI LATVIJA CELTOS!

DV KANADAS VALDE.

LATVIJA

Nr. 49. TREŠDIEN, 1961. GADA 21. JŪNIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

VAI KANADĀ BŪS LATVIEŠU DRAUDŽU APVIENĪBA?

No baznīcu aprindām mums ienācis šāds ierosinājums:

Vairākkārtīgi izteiktas domas, ka katrs latvietis, kurš stāv savrup un norobežojas no latviešu kopības, var šinīs apstākļos visātrāk pazust savai tautai. To pašu var teikt par latviešu organizācijām, kādēļ tad arī dažādu kategorijas radnieciskas organizācijas mēģina apvienoties, radot savu apvienību. Mums pat ir vispasaules latviešu apvienība, kuras nolūks ir apvienot visus latviešus ārpus dzimtenes. Mums ir Latvijas ev.-lut. baznīca ar archibīskapu un Baznīcas Virsvaldi priekšgalā. Gandrīz katrā emigrācijas zemē, kur nodibinātas vairākas draudzes, pastāv arī latviešu ev.-lut. draudžu apvienība. Tādā nesen nodibināta arī Austrālijā. Tikai Kanadas latviešu ev.-lut. draudzēm nav izdevies nodibināt latviešu draudžu apvienību.

Arī šinī ziņā var rast atrisinājumu. Piemēru tam ir jau devušas dažas Kanadas latviešu draudzes, iestājoties Latv. ev.-lut. dr. apvienībā Amerikā. Kādēļ šim teicamam piemēram nevarētu sekot arī citas lut. draudzes Kanadā? Ar to mēs stiprinātu savu baznīcu. Apvienība tad varētu saukties ASV un Kanadas latviešu ev.-lut. draudžu apvienība.

Mums dzimtenē bija vienota luteriska baznīca. ASV un Kanadas draudžu apvienība stiprinātu mūsu baznīcu trimdā. Mūsu kopības labā dažreiz jāpārvar lokālas īpatnības. Šis ierosinājums būtu jāapsver visām Kanadas draudzēm.

Londonas latviešu kopas sestdienas skolas absolventi un skolotāji. No kr., pirmā rindā, skolotāji — L. Lukste, M. Rutule, L. Cauka, P. Dreimanis un māc. J. Prauliņš (iztrūkst skolotājas E. Beitāne, I. Epnere, D. Gūtmane un I. Zvagule). Otrā rindā absolventi — M. Jurjāns, J. Grāvītis, P. Gūtmanis, M. Zvagule, B. Lācis, M. Laugale, A. Hāns un A. Lestiņš.

Foti: F. Arnds.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 18.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

[illegible]
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

KANADĀ

TORONTO

◉ Aizvesto 20 gadu piemiņas dienas gadījumā Baltijas tautu federācija bija sasaukusi preses konferenci, kurā bez federācijas darbiniekiem piedalījās arī Daily Star, Telegramm un Globe and Mail pārstāvji. Konferenci vadīja federācijas prezidents H. Kulangs. To varēja vēlēties labāk organizētu.

◉ TLB sestdienas skolas padome savā pēdējā sēdē iepazinās ar sarīkojumu norēķiniem un pārrunāja aizvadītā mācības gada aktuālākos notikumus. Padome ar pateicību piemin pirmo ev. - lut. draudzi un DV Toronto nodaļu par sniegto atbalstu, izlīdzoties skolai ar telpām, kā arī Gaujas gaidu vienību, bērnu vecākus un visu latviešu sabiedrību par sniegto atbalstu. Arī turpmākā skolas darbā, kā viena no galvenām problēmām paliek telpu jautājums, kādēļ skolas vadība ar dzīvu interesi un līdzdalību seko latviešu nama jautājuma sekmīgai atrisināšanai.

◉ Pazīstamā Goodyear riepu un gumijas fabrika drīz izlaidīs krāsainas riepas, kā papildinājumu [illegible] baltajām. Krāsas sa[illegible] sēdekļu un ār[illegible] krāsām. Kā pirmās parā[illegible]s sarkanās un zilās riepas.

◉ Toronto latviešu baptistu draudze noturēs dievkalpojumu Dandalkā, „latviešu pagastā", svētdien, 9. jūlijā, plkst. 11 rītā „Bēteles" dievnamā. Piedalīsies māc. R. Eksteins un koris dir. A. Purva vadībā.

Šogad paiet 10 gadi, kopš Toronto sāka darboties latviešu baptistu draudze. Šo 10 gadu pastāvēšanu draudze cer atzīmēt ar svētku dievkalpojumu 8. oktobrī un svētku koncertu 15. oktobrī Walmer Road dievnamā. Nedēļas vidū notiks Garīgas celsmes un evaņģelizācijas vakari.

◉ Bērzainē pašlaik norit peldbaseina būves darbi. Mednieki un makšķernieki arī čītīgi gatavojas Līgo svētku svinēšanai Bērzainē, 24. jūnija vakarā, kuros piedalīsies kluba biedri ar ievestiem viesiem.

◉ Līgo svētkus jo plaši svinēs 24. jūnija vakarā Saulainē, un visa territorija, ieskaitot privāto nomnieku zemes, būs Jāņu sarīkojuma vieta. Programmā piedalās Sv. Jāņa draudze un Dainas apvienotais koris. Būs aplīgošanās un Jāņu ugunskuri degs visās upes malās.

◉ Kanadas latviešu gaidu un skautu lielajā nometnē Latvijā, kura notiks no 1.—9. jūlijam E. Augstmaņa lauku īpašumā (pie Delhi) 4 dienas piedalīsies arī kāds amerikāņu skautu vadītāju vietn. kops no Ņujorkas, latviešu rovera Ulža Lapiņa vadībā. Kopa piedalīšanās nometnē notiek amerikāņu skautu štāba uzdevumā.

◉ Arch. Ed. Kaņeps, kurš kopā ar dzīvesbiedri Ainu un meitu Zani š. g. marta sākumā TBC bēgļu akcijas ietvaros ieceļoja šeit no Minchenes (Vācijā) un tika ievietots Vestonas TBC slimnīcā uz pārbaudēm, tagad atstājis slimnīcu. Otrs ieceļotājs J. Glāzers vēl atrodas slimnīcā.

◉ Pirmā latviešu ev. - lut. draudzē jauniešu iesvēte svētdien, 2. jūlijā, plkst. 11 priekšpusd. Sv. Andreja baznīcā. Iesvētīs 32 jaunavas un jaunekļus. Diedās draudzes koris diriģ. A. Purva vadībā.

◉ Austrumu ev. - lut. latv. draudzē jauniešu iesvēte svētdien, 16. jūlijā, pl. 2,30 p.p. Sv. Barnaba b-cā. Iesvētīs 10 jaunavas un jaunekļus.

◉ Pianistes Martas Tūteres klavieru studijas audzēkņu vakars pag. svētdien Sv. Barnaba baznīcas zālē bija pulcinājis ap 200 apmeklētāju. 37 audzēkņi apm. 2 stundas garajā programmā parādīja savas sekmes. Jaunākais priekšnesumu izpildītājs bija tikai 5 g. v. Klausītāju rindās redzēja vairākus pazīstamus mūziķus — komp. T. Ķeniņu, pianisti Ilzi Didrichsoni u. c. Studijas vadītāja ar audzēkņu vakara panākumiem apmierināta. Martas Tūteres klavieru studija jau darbojas desmito gadu, un tanī tagad mācās vairāk kā 50 audzēkņu, galvenokārt latvieši.

◉ TLB sestdienas skolas absolventi, klases audzinātājas G. Bāliņas vadībā, bija izbraukuši ekskursijā uz latv. mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumu Bērzaini.

◉ CBLT raidītāja 6. kanālis, sākot ar š. g. 6. jūliju, otrdienās, plkst. 10,30 vak., noraidīs televīzijas programmu „Intercom" par ieceļotājiem.

Raidījumā ietilps intervijas, paneļa diskusijas un arī dokumentāras filmas. Tiks risinātas jaun- un veckanadiešu sadzīves problēmas. Pirmizrādē, 6. jūlijā, paneļa diskusija „Vai mazsvarīgs pārkāpums var būt par iemeslu immigranta deportācijai".

◉ Jauniešu nometnes atklāšana Saulainē svētdien, 2. jūlijā. Bērni - nometnotāji rakstiski piesakāmi Saulaines pārvaldes priekšniekam E. Bukam, 86 Pinecrest Road, Toronto 9 (tel RO 9-8923).

◉ Svētdienas skolas skolotāju satikšanās notika 18. jūnijā skolas vadītājas A. Kursis saimniecībā, Ivy — netālu no Saulaines. Pārrunāja jautājumus, kas saistās ar skolas darbu un mācības programmām nākošā rudens periodā.

◉ Sv. Jāņa draudzes padomes sēde piektdien, 23. jūnijā, plkst. 7,30 p.p. draudzes namā. Dienas kārtībā: draudzes financiālais stāvoklis, mācītāja ziņojums par Ontario apgabala draudžu pārstāvju un mācītāju konferenci Sv. Katarīnēs.

◉ Māc. A. Čops kristījis Arnoldu Valdi Augšpoli, Arvīda un Ritas dēliņu.

◉ Mācītāja A. Lūša svētrunu grāmata par Kristus t. s. Kalna runas tekstiem iznāks „Sējēja" apgādā šī gada rudenī.

◉ Māc. A. Lūsis kristījis Alfredu Konradu Lauzi, Artūra un Maijas dēliņu.

HAMILTONA

◉ Latvieši Hamiltonā šogad 14. jūniju atzīmēja ar vakara dievkalpojumu baznīcā, kur svētrunu teica māc. A. Čops no Toronto un dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja tenors Andis Cers. Ar saviem karogiem piedalījās gaidas un skauti. Baznīcas lejas zālē DV nod. izrādīja filmu „Mana Latvija", kur ievadā runāja pr-ks O. Zvirgzdgrauds, aicinādams 14. jūniju pārvērst par cīņas dienu. Šai sakarā Hamiltonas DV nodaļa bija iegādājusies 7.000 pretkomūnistisku brošūriņu izplatīšanai kanadiešiem. Apmeklētāju bija pāri 250.

◉ 29. jūnijā, plkst. 8.00 vakarā pianistes A. Mednis klavieru skolēnu vakars YMCA's telpās, 79 James St., South. Ieeja brīva.

LONDONA, ONT.

◉ (ps) Londonas latviešu sestdienas skolu šogad beidza: J. Grāvītis, P. Gūtmanis, A. Hāns, M. Jurjāns, B. Lācis, M. Laugalis, A. Lestiņš un M. Zvagulis. Viņi saņēma liecības š. g. 10. jūnijā, kad notika skolas izlaiduma akts. To ievadīja māc. J. Prauliņš ar svētbrīdi. Tad skolas pārzinis P. Dreimanis pēc uzrunas izsniedza absolventiem liecības. Visi saņēma arī balvas, kuras pasniedza latviešu kopa, DV Londonas nodaļa, Ev.-lut. draudze un jaundibinātā Latviešu banka. Pēc akta audzēkņi un bērndārznieki, skolotājas L. Lukstes režijā un savu audzinātāju E. Beitānes, L. Caukas, I. Epneres un I. Zvagules sagatavoti, uzveda Zelta zirgu, krāšņās dekorācijās, par kurām īpaši jāpateicas A. Gūtmanim. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. Beigās skolas pārzinis pateicās mācītājam J. Prauliņam, skolotājām un visiem skolas labvēļiem par šīs mācības iestādes atbalstu.

◉ Š. g. 11. jūnijā latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums bija veltīts aizvesto piemiņai. To dziesmām kuplināja E. Beitāne M. Dreimanes ērģeļu pavadījumā. 14. jūnijā baltiešu komiteja nolika vainagu pie kritušo karavīru pieminekļa. Pēc tam Katoļu immigrācijas centra zālē notika akts, kurā runāja lietuvietis V. Meilus. Sekoja filmas „Mana Latvija" izrāde.

SV. KATARĪNES

◉ Pēc ilgām un plašām debatēm DV Niagaras un Sv. Katarīnes nodaļas vienojušās par Jāņu vakara sarīkošanu š. g. 24. jūnijā, plkst. 7,30 v. skaistajā Effingham parkā — foreļu upes krastā. Upes nosaukums netiek izpausts līdz sarīkojuma laikam, lai līgotāji nepaņemtu līdz zvejas rīkus un neaizmirstu pašu galveno nodarbību — līgošanu un papardes zieda meklēšanu. Pēc tēvu tēvu parašām visiem līgotājiem šoreiz jāierodas ar saviem groziņiem kā vēdera apmierināšanai, tā arī māgas stiprināšanai, lai rastos stiprums un spēks visām izdarībām. Uz vietas būs dabūjami tikai vieglie padzērieni un siltie uzkožamie, kā — karstie suņi u. t. t. Šoreiz neviens nevar atturēties, aizbildinoties, ka tam nav balss, jo līgošana notiks bez iepriekšējas sagatavošanās un balss pielāgošanas (t. i. jēlu olu dzeranas) starp lielpilsētu Sv. Katarīnes un mazpilsētu Niagaru, piedaloties kā lieliem, tā maziem, kas tik spēj kustināt muti. Labākam dziedātājam no katras pilsētas kā atzinību piešķirs balvu — medniekū desiņu, un papardes zieda atradējam (uzrādot lietišķo pierādījumu — vienu ziedlapiņu) brīvs ceļš atpakaļ uz mājām. Papardes ziedu nevar atrast pirms nav mūzikas skaņās iesilušas sirdis un ielocītas kājas, tamdēļ to varēs izdarīt uz jaunizbūvētās dejas grīdas brīvā dabā. Lai prāti visiem būtu mierīgi, galdiņus novietos visapkārt dejas grīdai — groziņu novietošanai un jauno pāru aplūkošanai, tā kā neviens nevarēs pa klusām kaut kur nozust. Ieeja tikai viens dolars Būs izliktas ceļa zīmes „Līgo" uz minētā notikuma vietu.

Veras Keišs X
baleta skolas audzēkņu
BALETA VAKARS
EATONA AUDITORIJĀ
CETURTDIEN, 29. JŪNIJĀ, 1961, 8:15 VAK.
Ieejas kartes auditorijas kasē.

ZEM VAN GOGA SAULESPUĶES

SIMTS ŠARŽU TRIJĀS STUNDĀS UN PĀRRUNAS PAR IDEĀLU PORTRETU

Daudzinātā kanadiešu „Oksfordas kolledža", bīskapa Stračāna privātpamatskola un vidusskola Foresthilā, kurā mācās turīgāko aprindu bērni, var lepoties ar visaugstāko mācības standartu Kanadā. Tās mācību klasēs nevar būt vairāk par deviņiem skolniekiem un mācības gads audzēkņa vecākiem izmaksā 2.000 dolaru. Stračāna kolledžas audzināšanas tradicijas daļēji dibinātas uz angļu pazīstamām Vestminsteras, Oksfordas un Kembridžas izglītības institūcijām un tajā iekļūt nav nemaz tik viegli, kaut arī audzēkņu vecāki būtu ar lielākiem makiem. Skolā uzņemti arī audzēkņi, kuru vecāki dzīvo Kalifornijā, Floridā, Bahamu salās un citās tālākās zemēs. Ik gadus skola savu mācības gadu noslēdz ar plašiem dārza svētkiem, kurus atbalsta Toronto pilsētas ievērojamākās firmas.

Ir vējaina sestdienas pēcpusdiena. Skolas ēku, kas celta Oksfordas kolledžas stilā, sargā kuplas liepas, bērzi un varens ozols, bet dārzā priecīgi čalo jaunatne. Dārzā dažāda rakstura stendi un izklaidēšanās iespējas. Tur, ap dzeltenu, lielu saules sargu, kā zem Van Goga saulespuķes galvas, drūzmējas pulks pieaugušu meiteņu. Dzeltenō saules sarga kapuci ielenc arvien vairāk meiteņu. To vidū pazib arī brūni iedegusī Juŗa Benjamiņa meita, kura apmeklē šīs vidusskolas pēdējo klasi un ir viena no priekšzīmīgākām. Viņu vidū spraucos arī es. Kad esmu beidzot „pirmā rindā", kāda jauka meitene Lolobridžidas stilā nofiksē mūsu mākslinieka Eduarda Keiša nule kā pabeigto skici, iekasē honorāru un nosēdina krēslā pēc noteikumiem nākamo modeli. Uz brīdi pie meičas pieliecas pats meistars un kaut ko iečukst. Kāda meitene savai draudzenei saka, ka viņš to darot tikai ar mūsu skaistākām meitenēm. Atrāvies sāņus, viņš uzmet kūkumu, saslej vienu uzaci un brīdi dzēlīgi noskata pār savu maģisko „tālredzes" aceņu malām savu pacienti kā hipnozē. Tad iepleš muti un pirmā gājienā uzmanīgi iezīmē acis, bet jau nākamā brīdī, brāzmainiem cirtieniem, kā tēlnieks ar veseri, iecērt raksturīgākās sejas detaļas. Ir tikai mirklis un ogles zīmuļa gals jau atrodas viņa zobos, bet atbrīvotā roka ar dzidri sarkanu zīmuli, apmēram četrās sekundēs iekrāso daiļās meitenes pabiezās lūpas. Atkal zīmulis no mutes veikli ieslīdējis pirkstu galos un vienā vilcienā zoda daļa iesēdusies papīrā. Viss tas ilgst ap 15 sekundes, lai pēc tam atkal zīmuļa gals pārceļotu zobos. Nu viņš „briesmīgi nosit laiku" rīkodamies ar ogli ap kuplām matu cirtām tik ritmiski, it kā ogle viņa pirkstos dejotu Delibes Pičikato. Ak, šie matu veidojumi, bizes, vējā plandošās cirtas, tas prasa vismaz sešas reizes ilgāku laiku kā pati seja. Uz apaļā galdiņa papīra gūba visādos Degā pasteļtoņos, aploksnes, fiksāžu-pudeles, zīmuļu jūklis un kāds baleta žurnāls.

Nākamais modelis ir klasiska spāniešu zēngalviņa ar nerātnām sprogām, uzrautu deguna galu, plānām, kā zīdpapīrs, lūpām, bet varenām melnām uzacīm, kā maija vabolēm. Šoreiz uz melna papīra, baltām līnijām, kā mākslas fotografa V. Skudras negatīvā, tā top nepilnā minūtē un kliedzošās līnijas pavada klātesošo smieklu brāzma. Pozētāja krēslā atsēžas viena no skolas skolotājām ar tipisku princeses Margaretas bufona matu vīstokli, garu, plānu degunu, mazām acīm, kā zvirbulim. Mākslinieks kā burvis dažos vilcienos uzbur bezgala garu degunu, acu vietā iešvīko tikko manāmu švīku, apakšējo lūpu nezīmē nemaz un norauj dilstošu zodu. Viņa kustības pavada visvisādi trokšņi, klaigas, aplausi. Liekas, ka pie raksturīgākām sejām, ekstāzē arī pats mākslinieks. Viņš brīžiem aiztur elpu, nejūt pūļa skaļuma, ir ārpus sevis un citiem. Iedarbojas kāda mistiska intuicija, kas skatītājus aizrauj ar savu elpu.

Kad pēc trīs nepārtrauktām zīmēšanas stundām Eduards pieceļas no sava krēsla, viņš lāga nevar izstiepties. Komiski, kā kaķis, izstaipa savas nosēdētās kājas, izvingrina kaklu, izloka, un abu roku pirkstu galiem izdauza savus plecus un pakausi, bet pamanījis mani, uzsauc tradicionālo Strunkes čau un nosūkstās, ka tagad lieti derētu somu pirts lāva un bērza slota. Ir uzzīmēts simts. Tā ir sestā gadskārtējā reize, kad skolas vadība viņu ielūdz savā sarīkojumā. Pirms sešiem gadiem, šim sarīkojumam viņu ieteica mūsu ģenerālkonsuls Braisons. Sākumā tur piedalījušies arī kanadiešu mākslinieki, bet tiem nav bijis piekrišanas. Tie zīmējuši uz lieliem molbertiem, bet retāk varieta fiziskā līdzība. Beidzot palicis viens un sešos sarīkojumos pagatavojis vairāk kā seši simti šaržu.

„Kas visgrūtākais pie tādas portretēšanas?"

„Acis. Acis ir mūsu inertais spogulis. Ja šo spoguli varat uztvert, var droši šaut sānis citās vietās. Tā tas ir bijis ar visiem un tā gleznojs arī Repins. Nav svarīga proporcinonālā dimensija, ir svarīga acs."

„Vai to var iemācīties zīmēt?"

„Nezinu. Saka, ka akadēmijās to iedīdot, bet man liekas, ka to iemācīties nevar. Grūti ir uzzīmēt ausi, bet acis vēl grūtāk un vairums tālāk par stikla acīm nav tikuši."

„Jūs vienlīdz veikli apstrādājat arī tīri portretiskus metus, sevišķi, ja objektīvs ieskaitāms skaistuma klasē. Kas grūtāk zīmējams, šaržs, vai portrets?"

„Man personīgi abi žanri nekādas grūtības nesagādā. Kamēr šarža akcents ir ekstrēms, hiperbolisks, ideālam portretam vajadzētu būt ar nejūtamu šarža traktējumu. Īstenībā to prasa tīri psicholoģiskas dabas rakstura apsvērumi, kuriem, no latviešiem, vistuvāk bija pietuvojies Tone. Krietns paraugs var būt ASV dzīvojošais portretists Renē Boušē, bet galējības — tīrā šarža elementu pārstāvis portretā minams Ūtrillo."

„Vai jūs arī nedomājat pārslīdēt uz portretu?"

(Nobeigums 8. lpp.)

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

VAI ŠĀDA RĪCĪBA PAREIZA?

Vinipegā notika TV raidījums „Songs of the nations", kur uzstājās latviešu deju trupa. Izpildījums bija tiešām labs, varbūt, ar dažām techniskām kļūdām, pie kurām vainīgs raidītāja techniskais personāls.

Paskaidrojumus šim raidījumam bija rakstījis kāds jaunietis, kurš pilnīgi sajauca latviešu vēsturi, par kuru, acīmredzot, tam maz zināšanu.

12. jūnijā Vinipegā atkal notika cits televīzijas raidījums, sakarā ar 1941. g. 14. jūnija notikumiem. Kā baltiešu pārstāvis uzstājās atkal šis pats jaunietis, kuru TV komentātors izjautāja:

„Vai boļševiki deportēja tikai pretkomūnistus, vai arī citus?"

Atbilde skanēja: „Tie deportēja tikai pretkomūnistiski noskaņotos un tos, kas tiem nepatika."

Patiesībā čekas pavēle, kuru parakstījis Maļenkovs, skan:

„Jādeportē visi, kas: 1) piesātināti ar nacionālismu un nav pāraudzināmi, 2) kam nav un nebūs interese par komūnisma idejām, 3) dažādu iestāžu darbinieki, ja tie neliekas grozāmi, 4) Aizsargu un armijas virsnieki, kam liela popularitāte tautā, un 5) visi tie, kam milzīga dziņa un interese par privātīpašumu (Tulkots no Fridricha Feldmana grāmatas Die Kommunistischen Deportationen im Balticum, izdota 1953. g. Hamburgā).

Tālāk minētais jaunietis uz jautājumu: „Vai deportācijās ģimenes tika šķirtas un bērni atņemti vecākiem?" atbildēja ar noteiktu „Nē".

Šī vēsturiskā nepatiesība nevien uztrauca vietējos latviešus, bet deva pretsitienu visām tām grāmatām, kas sarakstītas angļu valodā, un kas pierāda ar fotografijām un dokumentiem, ka ģimenes tikušas šķirtas.

Tāpat šim jauneklim, šķiet, aizmirsušies tie seši vagoni bērnu, kurus atrada vācu karaspēks Baltkrievijā, un kas bija pamesti nomiršanai briesmīgā nāvē.

Uz jautājumu: „Cik Rīgā bija iedzīvotāju?" jautātais nostomījās, kas norādīja, ka viņš nezina, tad attapās un atbildēja: „Divi simti tūkstoši."

Saprotu, ka katrs var iet uz eksāmenu nesagatavojies, tā ir viņa personīgā darīšana, un izkrišana skar vienīgi katru personīgi, bet, ja nesagatavots jauneklis uzstājas televīzijas raidījumā, kuru skatās un vērtē miljoniem cilvēku, man liekas, ir liela pārdrošība un darbošanās pretim tautas kopības mērķiem. Pret šādiem gadījumiem jāvēršas visiem latviešu trimdiniekiem, lai nākotnē vairs tādi neatkārtotos.

J. Zariņš, Vinipegā.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

JAUNIEŠU SABIEDRISKĀ ROSME

Pārskatot jauniešu nākotnes nodomus, varam secināt, ka šī vasara būs sevišķi bagāta sarīkojumiem un jauniešu salidojumiem.

Pirmo lielāko salidojumu jau ievadīja Lieldienas Sidrabenē. Par tradiciju kļuvušas Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā. Salidojumā, kas notiks 1. un 2. jūlijā, rosīgi piedalās Niagaras jaunatnes pulciņš „Dzirkstele" un LNJAK. Aicināti piedalīties jaunieši arī no ASV.

Londonas, Ont. latv. jaunatnes pulciņa rīkotā Stratfordas invāzija nevienam vairs nav sveša.

Pirmajā dienā parasti apmeklē kādas lugas izrādi, bet vakaru pavada pie ugunskura, noklausoties referātu, jeb diskutējot par redzēto lugu. Otru dienu jaunieši pavada kādā latvieša - labvēļa saimniecībā, un pulciņi savstarpēji sacenšas sporta spēlēs. Šogad paredzēts noskatīties Šekspīra „Par velti mīlēts" izrādi Stratfordā.

Ļoti plašs 23. septembrī solās izvērsties LNJAK kongress. Šogad paredzēta arī balle, jo pēdējā kongresā par balles trūkumu ienāca daudz sūdzību.

Vistuvākais jauniešu sarīkojums ir Hamiltonas latv. jaun. pulciņa „Rota" līgo vakars ar zaļumballi piektdien, 23. jūnijā.

Programmā līgošana, apdziedāšanās, Jāņuguns dedzināšana, ugunskurs, priekšnesumi un dejas.

VĪRS AR 33 DIPLOMIEM

PĒTERA RUDZĪŠA GODINĀŠANA BĒRZAINĒ

Pētera Rudzīša 70 gadu jubilejā 17. jūnijā piedalījās ap 40 viesu un ģimenes piederīgie. Godināšana notika mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainē, jo jubilārs ir aktīvs kluba biedrs. Reizē ar šūpļa svētkiem gaviļnieks ar dzīvesbiedri Minnu atskatījās arī uz laulībā pavadītiem 45 gadiem. Godināšanas brīža ievadrunu teica DV Toronto nod. pr-ks R. Puriņš, atzinīgi novērtējot jubilāra aktīvitāti un nopelnus DV organizācijas darbā. Pēc tam jubilārs pārsteidza viesus, ikvienu aicinot baudīt viņa malku no Latvijas valsts bij. prezidenta K. Ulmaņa dāvātās balvas - kausa par priekšzīmīgi nostādīto lauksaimniecību. Viesi gaviļnieku sumināja ar trīskārtēju sveiks un „Nevis slinkojot un pūstot". Labi izteiktu apskatu par jubilāra dzīves gaitām teica bij. Krustpils pag. vecākais J. Kalniņš. DV Kanadas valdes loc. A. Kvēps, atzīmējot P. Rudzīša latvisko degsmi un centīgumu, izkopjot dižu lauku sētu dzimtenē, pavēstīja, ka viņa tai laikā iegūtiem 32 diplomiem pievienojies 33. — DV Kanadas valdes piešķirtais atzinības raksts par nopelniem DV organizācijas darbā. Nododot DV Kanadas valdes sveicienus, A. Kvēps pasniedza jubilāram arī draugu velti ar gleznotāja J. Dekšņa zīmētu adresi. Toronto latviešu strēlnieku kopas vec. kapt. Fr. Freibergs, cildinot jubilāru kā bij. strēlnieku un atbrīvošanas cīņu dalībnieku, veltīja atzinīgus vārdus arī viņa dzīvesbiedrei un pasniedza veltes. V. Jostiņš nesa mednieku un makšķernieku kluba sveicienus, vēl runāja bij. DV KV valdes pr-dis V. Mukts u. c. Bija arī telegrammas no Vindzoras un Toronto. Pie bagātīgi klātā cienasta galda, atskanot dziesmām no tautas un karavīru dziesmu pūra, viesi ar jubilāru aizvadīja daudzas patīkamas stundas, un pēdējie Bērzaini atstāja tikai pavēlā svētdienas rītā.

Vinipegas pilsētas galvas īpatnības

Vinipegas pilsētas galva Stevens Džuba kļuvis ļoti populārs ar savām īpatnējām izdarībām.

Kad viņš pirms sešiem gadiem spēkojās ar savu pretinieku vēlēšanu laikā, tad Džuba dejoja visos klubos, dziedāja angļu un ukraiņu tautas dziesmas un, ar kovboja cepuri galvā, kas bija spilgtas krāsas, pastaigājās pa dzīvākajām ielām.

Pagājušo vēlēšanu laikā, Džuba pūta ragu orķestrī, spēlēja bēzbolu un jāja uz ēzeļa pa parku.

Atklājot zirgu sacīkšu treniņus Asineboine parkā, Dduba uzrāpās kādam sacīkšu zirgam mugurā un, pacēlis abas rokas, iekliedzās. Zirgs no kliedziena tā satrūkās, ka ne vien nosvieda pilsētas galvu zemē, bet bija ar ugundzēsējiem jāķer Vinipegas pilsētas ielās. Rezultāts — lauzts pleca kauls un ārstēšanās slimnīcā.

Stevens Džuba bieži redzams ielās brīvmūrnieku uniformā.

Katru rudeni viņš rīko Vinipegas Masoņu festivālu, kur tad ierodas viesi no Ziemeļdakotas, Minesotas u. c. ASV štatiem.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

24. jūnijā — Līgo svētki Saulainē.
Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Keišas baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars Eaton'a auditorijā.

NIAGARĀ

[illegible] un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

SV. KATARĪNES

24. jūnijā — gadskārtējais Jāņu dienas sarīkojums Effingham parkā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 18.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

RAKSTU DARBU BIROJS
65 Perrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

JAUNIEŠU SABIEDRISKĀ ROSME

Pārskatot jauniešu nākotnes nodomus, varam secināt, ka šī vasara būs sevišķi bagāta sarīkojumiem un jauniešu salidojumiem.

Pirmo lielāko salidojumu jau ievadīja Lieldienas Sidrabenē. Par tradīciju kļuvušas Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā. Salidojumā, kas notiks 1. un 2. jūlijā, rosīgi piedalās Niagaras jaunatnes pulciņš „Dzirkstele" un LNJAK. Aicināti piedalīties jaunieši arī no ASV.

Londonas, Ont. latv. jaunatnes pulciņa rīkotā Stratfordas invāzija nevienam vairs nav sveša.

Pirmajā dienā parasti apmeklē kādas lugas izrādi, bet vakaru pavada pie ugunskura, noklausoties referātu, jeb diskutējot par redzēto lugu. Otru dienu jaunieši pavada kādā tuvējā - labvēļa saimniecībā, un pulciņi savstarpēji sacenšas sporta spēlēs. Šogad paredzēts noskatīties Šekspīra „Par velti mīlēts" izrādi Stratfordā.

Ļoti plašs 23. septembrī solās izvērsties LNJAK kongress. Šogad paredzēta arī balle, jo pēdējā kongresā par balles trūkumu bija daudz sūdzību.

Vistuvākais jauniešu sarīkojums ir Hamiltonas latv. jaun. pulciņa „Rota" līgo vakars ar zaļumballi piektdien, 23. jūnijā.

Programmā līgošana, apdziedāšanās, Jāņuguns dedzināšana, ugunskurs, priekšnesumi un dejas.

...B DIPLOMIEM
...DINĀŠANA BĒRZAINĒ

...stot". Labi izteiktu apskatu par jubilāra dzīves gaitām teica bij. Krustpils pag. vecākais J. Kalniņš. DV Kanadas valdes loc. A. Kvēps, atzīmējot P. Rudzīša latvisko degsmi un centīgumu, izceļot dižu lauku sētu dzimtenē, pavēstīja, ka viņa tai laikā iegūtiem 32 diplomiem pievienojies 33. — DV Kanadas valdes piešķirtais jubilāram raksts par nopelniem DV organizācijas darbā. Nododot DV Kanadas valdes sveicienus, A. Kvēps pasniedza jubilāram arī draugu vārdā gleznotāja J. Dekšņa zīmētu adresi. Toronto latviešu strēlnieku kopas vec. kapt. Fr. Freibergs, cildinot jubilāru kā bij. strēlnieku un atzinīgi novērtējot sabiedrisko darbu, veltīja atzinīgus vārdus arī viņa dzīvesbiedrei un pasniedza veltes. V. Jostiņš nesa mielenieku kluba sveicienus, vēl runāja bij. DV KV valdes pr-dis V. Mukts u. c. Bija arī telegrammas no Vindzoras un Toronto. Pie bagātīgi klātā cienasta galda, atskanot dziesmām no tautas un karavīru dziesmu pūra, viesi ar jubilāru aizvadīja daudzas patīkamas stundas, un pēdējie Bērzaini atstāja tikai pavēlā svētdienas rītā.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

24. jūnijā — Līgo svētki Saulainē.

Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Keišas baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars Eaton'a auditorijā.

NIAGARĀ

... un 2. jūlijā — gadskārtējās ...dzības un jaunatnes die...

SV. KATARĪNES

24. jūnijā — gadskārtējais Jāņu dienas sarīkojums Effingham parkā.

VERA KEIŠA DIVKĀRŠA GAVIĻNIECE

SAVU DESMITO MĀCĪBAS GADU ATZĪMĒ ARĪ DAIRA SPROĢIS

Šobrīd desmitgadnieku jubilējām varam pievienot arī Veras Keišas baleta skolas darbību. Desmit gadus, turklāt apstākļos, kur nevar iedzīvināt atsevišķu audzēkņu dien-no-dienas mācību plānu, varētu uzskatīt kā tramplīnu nākamās dekādes rosībai.

Kaut pieticīgās stundās, ko saņēmušas vairākas vecākās audzēknes, tās apguvušas drošu techniku. Viena no tām jau pēc trešā mācību gada debitēja pie Kanadas nacionālā baleta, sagatavodamās solistes štāžam, bet pietrūkstot rakstura stingrībai un vecāku atbalstam, šim talantam bija jāaiziet bojā. Par to savā laikā rakstīja pat kanadiešu laikraksti. Šis gadījums ir norādījums, ka bez vecāku aktīvas līdzdalības un disciplīnas nav domājamas lielākas sekmes.

Kad Toronto latviešu jaunatne rīkoja savus svētkus, baleta individuālās sacensībās daudz punktu saņēma Veras Keišas audzēkņi. Kā tas redzams no skolas darbības pārskata albuma, audzēkņi uzmanību izpelnījušies arī kanadiešu mūzikas festivālos ar zelta, gan sudraba medaļām, gan Kanadas nacionālā baleta īpašu stipendiju, kāda piešķirta vienu reizi. Pagājušajā gadā Daci Priedīti no 300 aspirantiem izraudzīja CNE dejotāju ansamblim. Šogad viņa daudz grūtākā konkurencē par jaunu uzņemta izstādes lieluzvedumam un iedalīta producenta asistentes Midge's Arthur'as dejotāju trupā, kas pēc izstādes dosies turnejā pa ASV.

Veras Keišas studijā papildinājušies arī Vinipegas karaliskā baleta solisti. Viņas audzēkņu vakari bijuši kupli apmeklēti, un interesi izrādījuši arī kanadieši. Kā raksturīgu piemēru varētu minēt kanadiešu rūpnieku un firmas prezidentu Menzie'ju Gibson'u, kas pēc kāda sarīkojuma bija tā iepriecināts, ka griezās pie skolas vadītājas un izteica prieku un vēlēšanos atbalstīt skolas darbību. Skaņu albumā var lasīt arī starptautiski pazīstamās skolotājas Olgas Preobraženskas atzinīgās atsauksmes par audzēkņu izkoptām kāju pozicijām un ekspresīvu stāju. Tur ir arī Toronto pilsētas galvas Nathan'a Phillips'a rakstīta vēstule, kurā viņš uzslavē Dairas Sproģes dejošanu pēc V. Keišas audzēkņu uzstāšanās City Hall'ē. Šie fakti liecina, ka skolas darbība ir paidagoģiski mērķtiecīga. Vērojot vairākas stundas viņas rutīnas darbu, kurā audzēkņu skaits klasē nedrīkst pārsniegt 12, uzkrīt viņas pedantiskā modrība, konsekventas prasības un spartiska disciplīna. Kādas ir šīs prasības? Taču tās nav tērauda stibas, kādas kādreiz lietotas Parīzes un Pēterburgas skolās, kur audzinātas pasaules klases dejotājas. V. Keiša nekādas rīkstes nepazīst, bet viņas rīkste ir viņas asais skatiens un pašas metodika, kas bērnus piespiež aktīvai līdzdomāšanai, jo jādejo nevis ar kājām vien, bet arī ar galvu.

Baletu Keiša sākusi mācīties ar devīto gadu pie Aleksandras Fjodorovas - Fokinas, bet tālākā, rūpīgā sešu gadu ikdienas klases darbā to izkopa un noslīpēja pie savas iemīļotās skolotājas Helēnas Tangijevas - Birznieces.

VERA KEISS, kas ar savu audzēkņu baleta vakaru Itona auditorijā atzīmē desmit gadu skolas darbību un divdesmit darba gadus, veltītus baleta mākslai.

Starplaikā astoņus gadus V. Keiša partnerēšanas rutīnu mācījusies pie Harija Plūča, kas ar šo rudeni uzņēmies vadīt Vīnes operas baleta skolu. Raksturdejas viņa studējusi pie baletmeistara Osvalda Lēmaņa un jau pieminētās H. Tangijevas - Birznieces. Jau no laika gala, mācīšana Verai Keišai ir viņas iekšēja nepieciešamība. Pēc Latvijas nacionālās operas baleta skolas absolvēšanas 1941. gadā, viņa drīz ir Liepājas operas baleta soliste, bet 1943. gadā, pārbaudēs, kuŗās piedalījās vairāki reflektanti, ansamblis vienprātīgi viņu izraudzīja par savu instruktori.

Rietumvācijā viņa organizē savrupturnejas kopā ar citiem mākslieniekiem. Vēlāk viņa vada savu baleta skolu Zenkvardenē, bet ar ierašanos Kanadā saistās Kanadas nacionālā baletā, bet tad to atstāj, lai pilnīgi nodotos paidagoģijai. Vera Keiša sevi atestējusi kā vērienīga choreogrāfe, gaumīgiem kostīmu metiem, uzrakstījusi libretu savam bērnu baletam Slinkais runcis, kuŗam oriģinālu mūziku komponēja Bruno Skulte. Brīvajos mirkļos kopā ar vīru jau vairākus gadus strādā pie pirmās vispasaules baleta attīstības diagrammas.

Līdz ar savas skolas desmit gadiem Vera Keiša var atskatīties arī uz divdesmit gadiem profesionālā baleta darbā, no kuŗiem paidagoģijai veltīti 17.

Viņas jubilejas baleta izrāde notiks ceturtdien, 29. jūnijā, Itonas auditorijā, uz kuŗu viņa laipni aicina visus savus līdzšinējos labvēļus. Programmā jauns viencēliena balets The Swan Queen (P. Čaikovska mūzika no Gulbju ezera), kas veltīts viņas vecākās audzēknes 10. māc. gada atzīmēšanai. Baleta vakaru pavadīs pianiste Margareta Clemens.

SVĒTBRĪDIS - GARĪGS KONCERTS AIZVESTO PIEMIŅAI

Atzīmēdama 20 gadu aizvesto piemiņu, Ņujorkas DV apvienība bija sarīkojusi skaistu svētbrīdi - garīgu koncertu trešdien, 14. jūnijā, Bruklīnas Betlemes baznīcā. To ievadīja komponists Bruno Skulte, ar lielu ekspresiju un labu techniku atskaņodams savas variācijas „Ej, saulīte, drīz pie Dieva", kuŗas skaņās pauda mūsu tautas izmisumu par tās verdzinātājiem. Aizkustinošs bija brīdis, kad maza meitenīte tautas tērpā zem ērģeļu skaņām soļoja cauri baznīcai ar aizdegtu sveci uz altāri, lai iedegtu 3 sveces latviskā svečturī pie sēru plīvurā tērptā Latvijas valsts karoga. Altārs bija skaisti puškots baltiem ziediem, un pie karoga abās pusēs visu laiku svētsvinīgi sardzē stāvēja mūsu gaidas tautas tērpos. Mācītājs Richards Zariņš dziļi izjustos vārdos kavējās pie aizvesto traģiskā likteņa tālās Sibirijas taigās un tundrās. Viņš nolasīja dažus patriotisma apdvestus dzejoļus, kuŗus rakstījuši un caur logu izmetuši aizvestie, dodamies savā Golgātas ceļā. Šo vienkāršo dzejoļu rindas pauž lielu dzimtenes mīlestību, ticību un spēku tautas nākotnei, no kuŗiem arī mums vajadzētu smelties spēku nepagurt, cīnoties par tautas atbrīvošanu no komūnistu jūga. Koncertu atklāja dziedātāja Herta Lūse ar aizvesto piemiņai veltīto Lūcijas Garutas „Aizvestais", kuŗā attēlota aizvestā traģēdija, guļot uz cieta cietuma klona ar „sapni par dzimteni pagalvī". Kā otru Herta Lūse dziedāja melodisko Bēthovena „In questa tomba". Abas dziesmas izskanēja ar lielu drāmatismu, skanīgi visos reģistros un ar skaidru dikciju. Alberts Vēciņš (tenors) izjusti dziedāja Jāņa Mediņa skaisto „Aka", kuŗā iekritusi eņģeļa asara, un mazāk dzirdēto tā paša komponista „Uz augšu". Izolde Pulciņa - Baumane atskaņoja patriotisko un melodisko Bruno Skultes „Sapņu zeme" un ar dziļu izjūtu un skanīgiem augšas toņiem M. Van Dyka „Tu, mūsu patvērums, Kungs". Visvaldis Ģedulis (baritons) sniedza līrisko Alfrēda Kalniņa „Aizejot", maz dzirdēto Jāņa Kalniņa „Vakara zvani" un interesanto, ekspresīvi atskaņoto, Bruno Skultes „Svētās nakts lūgšana". Koncertu noslēdza Izoldes Pulciņas - Baumanes un Hertas Lūses smeldzošais duets no Pergolesi Stabat Mater „Quando corpus morietur" un Alberta Vēciņa un Visvalda Ģeduļa skaistais, melodiskais Guno duets „Visu augstais valdniek". Mūzikāli un uzmanīgi visiem dziedātājiem sekoja Bruno Skulte ar ērģeļu pavadījumiem. Klausītāju bija gandrīz pilna baznīca, to vidū arī tāls un iemīļots viesis no Colorado: sirmais prof. L. Bērziņš ar kundzi un saviem piederīgiem. Cerams, ka šis skaistais un skanīgais svētbrīdis vēl dziļāk ieslēgs mūsu sirdīs mūsu nelaimīgos un varonīgos brāļus — aizvestos . . .

Alise Dzirkale - Cenne

ARNOLDS APSE

VIENTUĻĪBAS VALSIS

Labā Nakts, es slāpēs tveŗu
Kausu, ko tu veldzei nes,
Priecīgs tavās dzīrēs dzeŗu
Vientulības vērmeles!

Tikai tas dzeŗ viņas raudot,
Kas ne deg, ne mīl, ne nīst.
Tam, kam slāpst, ik malku baudot
Neredzamas rētas dzīst.

Dienas maska nokritusi,
Tukšie vārdi sirdī sāp,
Ievainotiem sapņiem klusi
Vientulībā jāizsāp.

Vientulības valsi spēlē
Vecais vēja vijolnieks,
Viņam dievpalīgu vēlē
Draugs — mans vientulības prieks.

VIJA SILĀJA

SOLVEIGAS DZIESMA

Ja tevi satiktu
Uz ziemas ceļa balta,
Ko klāj tik klusums maigs
Un zvaigžņu gaisma salta —
Vai mani pazītu?
Kā pērno Jāņu roze balta
Man gaidot sadzeltējis vaigs . . .

Sar. kal.

KĀRLIS PĒTERSONS

Parīze no Eifeļa torņa

Eifeļa tornis nav tikai Parīzes simbols vien, bet tas no 300 m augstuma ļauj vislabāk iepazīt, apskatīt un apbrīnot kultūras, mākslas, revolūciju un politiskā liberālisma galvaspilsētu. Jau 72 gadus tūristu apbrīnošanai un parīziešu lepnumam Sēnas krastā stāv šis vēl šodien nepārspētais dzelzs konstrukcijas augstākais tornis pasaulē (augstāki ir tikai divi debesskrāpi Ņujorkā), ko inženieŗa Eifeļa vadībā cēla laikā no 1887. līdz 1889. gadam. Nebūs laikam neviena no torņa 1 miljona apmeklētājiem gadā, kas nesajūsminātos par skatu, ko sniedz augšējā platforma. Pilsētas panorāma izplešas uz visām pusēm, cik tālu vien acis spēj saskatīt, ar baznīcu torņiem un jumoliem, pilīm un dārziem, pieminekļiem un tiltiem, kam cauri lokas Sēna savos augstos akmens krastos — viss, viss tas uz īsem mirkļiem guļ tūristam pie kājām. Fascinējošs un neaizmirstams ir šis saules apspīdētais skats uz Parīzi.

Parīze atrodas milzīgā līdzenumā, no kuŗa viegli paceļas Monmartra kalns ar pelēko, veco Sacre Coeur baziliku, Te jau 200 gadus dzīvo Parīzes mākslinieki — gleznotāji, mūziķi un dzejnieki. Nami laika tecējumā nolietojušies, sašķobīti un daudzi kā iekšpusē, tā ārpusē nav krāsoti kopš celšanas. Šaurās un līkumotās kalnainās ieliņās daudz mazu veikaliņu, kur pārdod gleznas, akvareļus un reprodukcijas, un dučiem vecu, vai arī par veciem izveidotu krodziņu. Kad diena satumst un iedegas ugunis, Monmartra kalns atdzīvojas. Simtiem tūristu sarodas šeit paēst vakariņas un pastaigāties romantiskajās, senatni elpojošās ieliņās, vai nopirkt kādu piemiņas lietiņu vai gleznu. Nevienā no daudziem veikaliņiem, kuŗos bija izdevība ieskatīties, nebija redzami tā sauktie modernā, abstrakā stila darbi. Un tūrists pēkšņi apjūk. Pašā mākslas sirdī nekā „laikmetīga". Parīze jau straujos, citu citam sekojošos „ismus" glezniecībā pārdzīvojusi. To redzot, rodas atzinums, ka ne franču mākslinieki, bet gan katras zemes mākslas diletanti savus fantastiskos darinājumus dēvē par moderno vai, vēl satraucošāk, par rītdienas mākslu. Neliels laukumiņš zem kokiem pārvērsts brīvdabas restorānā, kur sveču gaismā var baudīt vēsu vīna malku un klausīties Parīzes melodijas trio atskaņojumā. Monmartra kalna dienvidus pusē piegul slavenais Pigale kabarē rajons ar Moulin Rouge, kā visslavenāko naktsklubu, kur programmu maina pa 9 mēnešiem reizi. Netālu Monmartras kapsēta, kur atdusas slaveni mākslinieki un literāti, kā Zolā, Stendāls, Berliozs, u.d.c.

No kalna vakaros paveŗas skats uz Parīzes mirgojošām ugunīm. Nav redzamas griezīgās reklāmu ugunis vai neona asās gaismas. Parīzes mirdzums laiku maiņās nav pārveidojies, viņš ir tāds pats kā pagājušā gadu simtenī, kad mākslinieki no Monmartra kalna iemūžināja savu pilsētu pantos, novelēs, mūzikā un uz audekla.

Raugoties no Eifeļa torņa augšējās platformas, kā mazs klucītis izskatās Triumfa arka, simbols franču nacionālam garam un slavai, no kuŗas uz visām pusēm izstaro 12 avenijas. Triumfa arka ir lielākais šāda stila piemineklis, 50 m augsts un 45 m plats, kuŗa celšanu ierosināja Napoleons, bet nobeigšanu, 1836. gadā, liktenis tam nebija lēmis pieredzēt. Toties uz pēdējo atdusas vietu Invalidu domā, 1840. g. Napoleona mirstīgās atliekas vestas cauri arkai. Zem Triumfa arkas 1885. g. atdusējies Viktors Igo un Parīze te nākusi atvadīties no sava lielā dēla. 1919. gada 14. jūlijā s a b i e d r o t o armijas, maršalu Foša un Žofra vadībā, izsoļojušas cauri Triumfa arkai. Pēc tam zem arkas guldīja franču Nezināmo kareivi, kas simbolizē varonību un tēvzemes mīlestību. Virs Nezināmā kareivja atdusas vietas deg mūžīgā uguns, bet pāri arkā plīvo lielākais Francijas karogs.

Te arī sākas platākā un lepnākā Parīzes avenija Elizejas lauki, ar greznām viesnīcām, kino teātŗiem, veikaliem un kafejnīcām. Šeit parīzietes mīl pastaigāties, lai parādītu savus un apbrīnotu citu gājēju tērpus.

Staigājot pa Konkordijas laukumu, nāk prātā revolūcijas gadi, kad laukums vēl atradās ārpus Parīzes un kalpoja kā giljotīnas novietne, kur savas galvas 1793. g. pazaudēja arī Francijas karalis Ludviķis XVI un karaliene Marija Antuanete.

Parīzes apskate nebūtu pilnīga, ja neiegriestos Luvra mūzejā. Vislabāk atmiņā paliek gleznu nodaļa. Pacilājoša sajūta ir nostāties Mona Lizas priekšā, kas visiem pazīstama no foto uzņēmumiem un reprodukcijām. Tik vienkārša un silta sirsnība izstaro no šī Leonardo da Vinči darba, kas jau 450 gadus iepriecinājis mākslas mīļotājus. Turpat pie gleznas cienīga izskata sirms mākslinieks glezno kopiju, kas gandrīz jau pabeigta. Uzmetot acis, tā pilnīgi līdzinās oriģinālam, bet ieskatoties tuvāk, kopijai trūkst Mona Lizas gaišā, siltā, it kā apslēptā smaida. Cik neskaitāmi mākslinieki nav centušies kopēt Lizu, bet pilnīgi tas vēl nav izdevies nevienam. Interesanti vērot gleznas oriģinālu, kuŗa uzņēmums skatāms vai katrā vēstures grāmatā: karalis Ludviķis XIV, saukts saules karalis, kronēšanas tērpā, ko darinājis viņa galma gleznotājs Rigō. Vēl atmiņā iespiežas Rubensa milzīga apmēra 12 gleznu cikls, ko pavēlējusi gleznot Marija Medici, lai rādītu visu savu dzīves gājumu, sākot ar dzimšanu, precībām ar vecīgo karali Henriju IV, valdīšanu tronī un atsacīšanos par labu savam dēlam Ludviķim XIII.

Bez Luvra Parīzē vēl 40 mūzeji, kam pievienojas privātas mājas, kur dzīvojuši un strādājuši lielie talanti kā Rodēns, Delakruā, Balzaks, Klemansō u. c.

Eifeļa torņa pakājē stāv Ņujorkas brīvības statujas miniatūra. Šai mazajai māsai Sēnas krastā nav tik simboliska un cildena uzdevuma, kā lielajai Ņujorkā, bet tā pavada pa upi braucošās liellaivas, velkonīšus un ātrās motorlaivas.

Vēlreiz metot skatu no Eifeļa torņa uz Parīzes panorāmu pirms braukšanas lejup, tūristam jāpievienojas vecai patiesībai, ka Parīze ir liela un skaista pilsēta, kā to mēdz sacīt franči.

PAR — mākslu

Dziedonis Leo Lipomanis šovasar dosies savas firmas „General Electric" uzdevumā uz Eiropu. Šajā laikā mūsu tenors viesosies pavisam trīs valstīs — Anglijā, Vācijā un Itālijā. Turklāt iespējams, ka nākošajā rudenī L. Lipomanis piedalīsies vienā no kārtējiem POP koncertiem kopā ar Toronto simfonisko orķestri. Šis ierosinājums nācis no diriģenta Ernesto Barbini, pie kuŗa mūsu dziedonis papildinās vokālā mākslā jau ilgāku laiku.

*

Katru gadu Stratfordas (Ont.) Šekspīra festivāla laikā notiek arī lietišķās mākslas izstāde, kurai tiek izvēlēti labākie darbi no dažādām mākslas nozarēm. Šogad latviešus šajā impozantajā mākslas skatē pārstāv keramiķis Zigfrīds Jurševskis ar savu darbu „Pīles lidojums". Bez tam, šinīs dienās mākslinieks saņēmis uzaicinājumu no „Muskoka Fine Arts & Crafts Workshop" pasniegt stundas interesentiem, kas nodomājuši tur pavadīt vasaras brīvlaiku.

A. K.

RAKSTU KRĀJUMS PAR ZINAĪDU LAZDU

Zinaīdas Lazdas piemiņas fonds gatavo plašu piemiņas rakstu krājumu par nelaiķi dzejnieci. Grāmata iznāks uz Z. Lazdas nāves piecu gadu atceres dienu 1962. g. novembrī. Visi, kam būtu uzrakstītas atmiņas par dzejnieci vienā vai otrā viņas dzīves posmā, kā arī viņas vēstules vai uzņēmumi, laipni lūgti sazināties ar fonda archīva vadītāju Zigurdu Ritmani, 3700 S. E. Ellis St., Portland 2, Oregon, USA.

ŽURNĀLU APSKATS

Jaunāko The Baltic Review (Nr. 22, 1961. g. maijs) numurs, kuŗu izdod Eiropas brīvības komiteja Ņujorkā, pārstāvēts ar diviem latviešu autoriem. Rolfs Ekmanis savā darbā „Publications and Articles Dealing with the Soviet - Dominated Baltic and East European Countries" dod izsmeļošu grāmatu satura analizi, kas noderīgas cīņā pret komūnismu un padomju viltību atklāšanu. Ģeografijas maģistrs Visvaldis Šmits sniedz divus labi dokumentētus darbus par bēdīgo lauksaimniecības stāvokli okupētā Latvijā — „General Situation of Latvian Agriculture" un „Evaluation of the Seven Year Plan."

„Geographical Review" š. g. aprīļa numurā ievietots Fordhamas universitātes profesora Taskin'a raksts par Padomju Savienības ekonomiju, kas apskata arī Baltijas valstis. Autors, rakstot par Latviju, nekā jauna nav pateicis, jo materiālus tulkojis no padomju grāmatām, kas apraksta „oficiālo" Padomju Latvijas ekonomisko ģeografiju. Autors piemin, ka Latvijā līdzšinējie ekonomiskie reģioni nemākulīgi iedalīti.

V. Š.

Romāns

3. turpinājums

Vakars tomēr galā izvērtās omulīgs. Agronoms nepārtraukti smīdināja Selgas un ārstu pāri ar kaŗa dienesta atmiņām un stāstiem par muižas sievu mēlnesību, tā ka ap pusnakti, kad viesi atvadījās, visiem bija smaidīgas sejas, un drūmais rēgs vairs neizlikās tik draudīgs kā pirmajā brīdī. Viņi bija pat dejojuši, un agronoms ārsta kundzei mācījis kādu jaunu tango soli — tā to pēdējā muižas sarīkojumā esot dejojis lopkopības pārraugs.

— Jūs redzēsit, — viņš atvadoties teica, — mākoņi tikai tālumā ir melni, virs galvas tie kļūst pelēki — un brīdi vēlāk jūs ap viņiem redzat jau spožo debesu zilumu. Tātad — galvu augšā!

Otrā rītā Ranta ar vecākiem vēl sēdēja pie brokastu galda, kad ieskanējās tālrunis. Selga piecēlās, piegāja aparātam un vienaldzīgi ierunāja klausulē:

— Jā — te Selga . . .

Tad viņa kreisā roka kā neatmaņā pacēlās līdz apkaklītei, bet, neatradusi tur vajadzīgā atbalsta, noslīga atpakaļ. Seja kļuva bāla un acis, kā palīdzību meklēdamas, mirkli kavējās pie sievas un meitas sejām, lai tad pēkšņi zaudētu spožumu un nekā neredzot pieliptu kādam sīkam punktam tapetes rotājumā blakus tālruņa aparātam. Zvanītājs ilgāku laiku nepārtraukti ko stāstīja, tad apklusa, un tikai pēc laba brīža Selga it kā attapās.

— Tā . . . nujā . . . paldies, ka piezvanījāt . . .

Lēni, bezgala lēni viņš lika atpakaļ klusuli dakšiņā, rūpīgi sakārtoja tālruņa vadu, mirkli paskatījās pa logu pagalmā un tad nedabiski vienaldzīgā balsī paziņoja:

— Kopš šī rīta viņi ienāk arī mūsu zemē . . . pagasta mājā pašreiz dedzina dokumentus . . . ap pusdienas laiku viņi var būt pie mums . . .

Selga apsēdās pie brokastu galda un mēģināja izlikties, it kā ziņa to nebūtu nedz pārsteigusi, nedz uztraukusi, bet kad Rantai nevilus nokrita nazis, viņš neparasti asi uzsauca:

— Jel uzmanies! Kā tu uzvedies pie galda!

Tad viņš apkaunējās un mierīgāk piebilda:

— Pēc brokasta atstāj mūs ar māti vienus. Mums kas jāpārrunā.

— Es nedrīkstu to dzirdēt?

— Nē.

— Man liekas, mums visiem būtu tagad jāturas kopā.

Bet Selga nepiekāpās. Tā nebija neuzticība Rantai, tas nebija arī mīlestības trūkums — tā vienkārši bija vēlēšanās šai neziņas stundā būt brīdi vienam ar to cilvēku, kuŗa priekšā drīkstēja būt arī vājš. Bija sācies jauns, neparredzams dzīves posms, kur visa sakrātā pieredze būs par mazu, lai kaut aptuveni nospraustu turpmākās rīcības robežas.

Diena aizgāja neziņā un minējumos. Radio klusēja. Sazvanījies ar Rīgu, Selga no sekretāra uzzināja, ka tur jau no paša rīta ieradušies krievu tanki, ka steigā samobilizēti aizsargi, un ka ielās parādījušies cilvēki, kas tur parasti izgāja tikai nakts melnumā.

— Iet kā pa elles priekšnamu, — sekretārs bija nobeidzis savu stāstījumu.

Pagastnamā arī nezināja nekā noteikta, bet visi gaidīja, ka kuŗu katru acumirkli tanki var ierasties arī šeit.

Satraukums auga. Tieši tas, ka lauku klusumā nekas nebija mainījies, ka ārēji viss ritēja ierastajā gaitā, un tikai baumas kā neredzamas bultas spindza no vienas mājas uz otru — tieši tās saēda nervus. Būtu ieradies kaut viens tanks, iebraukusi kaut viena smagā mašīna — runām būtu radies noteikts pamats; bet tagad: minējumi, neskaidrība, neziņa, čuksti un prātojumi.

Laiks vilkās kā aizšauts putns — lēni, bailīgi, satriekto spārnu vēdinādams.

Varbūt . . . varbūt tomēr . . .

Un īsu mirkli pavīdēja cerība — varbūt tomēr okupēs vienīgi Vidzemi! Bet Rīga? — Kuŗā daļā tādā gadījumā paliks Rīga?

Bet tad prāti apkaunējās: daļa vai viss — latviešu zeme bija šaipus un viņpus Daugavas!

Pusdienas laikā, sievas sūtīts, ienāca rentnieks.

— Vai kungs zina ko tuvāku?

Nē, Selga nezināja vairāk kā visi citi Mežmaļos. Un, cepuri rokā burzīdams, rentnieks aizgāja.

Netālu aiz Mežmaļiem peldu vietas Tērvete sazarojās: kādreiz pirms daudz gadiem muižas īpašnieks bija licis upei izrakt jaunu gultni, lai iztaisnotu tās ceļu un atbrīvotu pļavu no liekiem ūdeņiem. Darbs tomēr bija palicis pusdarīts, un tā vienas upes vietā radušās divas, kas apmēram kilometru lejāk atkal saplūda kopā. Vietā, kur bija sākts rakt, krasts bija augstāks un apaudzis kupliem melnalkšņu puduŗiem. Zem ceriem upe nebija tā aizaugusi kā citās vietās, dzidrajā ūdenī redzēja peldam raudas un asaŗus, un makšķernieki šīs vietas bija iemīļojuši, tā kā nepagāja gandrīz neviena diena, kad kāds te nebūtu iztraucējis Rantu — viņai tikās krūmu paēnā pļavas malā gulēt zālē, klausīties sienāžu lēkāšanā un bišu noslēpumainajā dūkšanā.

Kad tēvs pēc brokasta Rantu izraidīja no istabas, viņa paņēma grāmatu, segu un spilvenu un aizgāja uz upmalu.

Te bija labi.

Lapas kokos viegli trīsēja lēnajā vējā, ūdenī laiku pa laikam dzirdēja pārmetamies kādu zivi, pār galvu lidinājās retas spāres un viss gaiss bija saules siltuma un zāles smaržas pilns.

Viņa atgūlās uz segas, aizlika rokas aiz galvas un cauri krūmu lapām skatījās debesīs. Viņa dzirdēja, ka kādi rati pārbrauca vienam tiltam, tad otram, kaut kur aiz kalna tarkšķināja pļaujmašīna, bet citādi — klusums, miers — liels, liels, bezgalīgs miers.

Miers?

Vai tas ir miers, ja gribas plēst, raudāt, žņaugt un kliegt — un vienīgi apziņa, ka tam nebūtu nekādas jēgas, to liedz darīt? Vai tas ir miers, ja prāts nevienu domu nespēj izdomāt līdz galam, bet tās skrien un šaudās kā bezdelīgas lietus dienā?

Un piepeši tās aizmetās aiz viena vārda.

Vilnis . . .

Vilnim tomēr nevajadzēja braukt. Kad viņš atgriezīsies? Un kā? Labi būtu tagad dzirdēt viņa mierīgo, nopietno balsi, redzēt viņa acis — tās vienmēr smaidīja apzinātā pārākuma sajūtā. Reizēm viņai tas nepatika — kā cilvēks var iedomāties, ka viņš visās lietās pārāks par citiem? — bet šoreiz tas palīdzētu. Nevajadzēja jau daudz — tikai viena, kas nešaubīdamies pateiktu: viss būs labi. Jo cilvēks labprāt tic tam, kam grib ticēt, un uzklausa to, ko grib dzirdēt.

Viņa pacēlās sēdus — ūdens vizēja saulē kā kristalla šķīvis, mīkstā zāle krastmalā smaržoja, un lapa pakrastē bija nožuvusi saulē gaiša un pelēka.

Ūdens — vecais draugs! Veldze un maigums, saules un dzīvības glabātājs, iznīcinātā sargs — mūžīgais, plūstošais, nesadalāmais, neiznīcināmais.

Kad Ranta domāja Rīgā par Mežmaļiem, viņa vienmēr kā pirmo iedomāja upi, un vasarā uz laukiem dzīvojot, nepagāja diena, kad viņa vismaz vienu reizi nebija nonākusi līdz pakrastei, lai, ja ne vairāk, ieliktu kājas vēsajā straumē.

Ūdens!

Un mirkli vēlāk viņa jau bija nometusi tērpu un iebridusi līdz ceļiem ūdenī. Peldu vieta bija zāļaina, un retas lēpu lapas peldēja kā mīkstas plaukstas. Viņa uzlika pēdu uz vienas no tām un pastūma to zem ūdens — lapa noliecās un viegli gar kāju glauzdamās atkal izslīdēja uz ūdens virsmas.

Soli pa solim Ranta brida dziļāk upē, un ūdens apņēma viņas silto miesu kā sveša pasaule — ceļus, gurnus, krūtis. Bija dīvaini — šeit ūdenī, satraukums izzuda.

Šķita, it kā starp viņu un pasauli ūdens būtu novilcis nepārejamu robežu — kaut ko līdzīgu pasaku burvju lokam.

Vakarā, klausoties Prezidenta radio uzrunu, visu sejas kļuva gaišākas.

— Paliekiet katrs savā vietā, es palieku savā — tie bija vārdi, ko visi bija gaidījuši.

Ja tā, tad stāvoklis patiesi nebija tik ļauns, kā sākumā likās.

Otrā rītā Ranta sēdās autobusā un brauca uz Rīgu — 20. jūnijā viņai bija paredzēts pārbaudījums augstskolā. Un šodien bija jau astoņpadsmitais — jāmācās.

Bet Rīgā . . .

Jau izejot no stacijas, viņa sāpēs un izbailēs gandrīz sāka raudāt — stacijas laukumā stāvēja svešie tanki un svešos formas tērpos ģērbti, maza auguma, šķībacaini vīrieši staigāja ap tiem. Pie tankiem stāvēja aizsargi — norīkoti uzmanīt, lai svešajiem nenotiktu kas ļauns.

Bet arī svešie izskatījās pārsteigti un apmulsuši, un nekur nebija redzami pa vienam — visur viņi gāja pulciņos, bet vislabprātāk brauca bruņotajās mašīnās. Gaisā lidinājās retas lidmašīnas, svešām zīmēm uz plataijem, draudīgajiem spārniem.

Kā rēga vajāta, Ranta gandrīz skriešus aizskrēja līdz mājai, un tikai tad, kad ap viņu bija visas pazīstamās, ierastās lietas un viņa aiz sevis bija aizvērusi durvis, tā jutās drošāka.

(Turpinājums sekos)

Dr. iur. T. SANDERS

„ES ZINU SAVU VĒRTĪBU"

MŪSU PAZĪSTAMAIS FINANCISTS RINGOLDS KALNIŅŠ MANĀS ATMIŅĀS

Labu laiku diezgan populārs tautā bija kādreizējais fin. min. Ringolds Kalnings. Par viņu klīda visādi nostāsti, un pat netrūka anekdotu, jo viņš bija liels savādnieks. Pazinu viņu jau kā zēns Pēterpilī, kur Kalniņam bija savs tirdzniecības uzņēmums. 1. pasaules kaŗa laikā viņš piegādāja valdībai no ārzemēm dažādus materiālus, sevišķi no Anglijas. Izceļoties revolūcijai 1917. g., viņš ar piegādi vairs nesteidzās, un pēc lielinieku apvērsuma preces aizturēja Anglijā.

Ieradies Latvijā kā bēglis, tikai ar mazu somu rokā, viņš uzņēma sakarus ar Angliju, nolikvidējot par labu cenu pieņemtās preces, un tādējādi tiekot atkal pie lieliem līdzekļiem.

Gods, kam gods, viņš atmaksāja visiem tiem latviešiem naudu, kas uzņēmumā to bija ieguldījuši.

Ringoldam Kalniņam pieraksta mūsu valsts budžeta sabalansēšanu un lata stabilizēšanu.

Nelaiķis Z. Meierovics dzirdēts atstāstām gadījumu, kuŗu tas piedzīvojis kopā ar Kalniņu starptautiskā sanāksmē Itālijā, kad tur par godu valstu delegācijām karalis rīkojis pieņemšanu. Tā notikusi uz kaŗakuģa, un no ostas bijis jābrauc motorlaivā. Bijis teikts, ka viesiem jāierodas melnos svārkos ar cilindri. Pirms noteiktā laika Z. Meierovics bijis attiecīgi saģērbies un gaidījis uz R. Kalniņu. Tas kādu laiciņu kavējies, tad ieradies gan melnos svārkos, bet bez cilindra, rokā turot savu iemīļoto žokeja cepuri. Meierovics vaicājis Kalniņam, kur cilindrs, bet saņēmis atbildi, ka tāda neesot. „Nu tad jūs uz šo pieņemšanu nevarat braukt," teicis Meierovics. „Tie nu ir nieki," atbildējis Kalnings, un turpinājis: „Esmu Latvijas ministrs, un ar to pietiek." Nelīdzējis aizrādījums, ka oficiālā ielūgumā teikts, ka tā jāierodas, kā to vēlas „mājastēvs". Beidzot abi aizbraukuši uz ostmalu, kur stāvējusi itaļu jūrnieku sardze un kontrolējusi viesu sarakstu. Sardzes virsnieks, paskatījies uz Kalniņu, teicis: „Jūs nevarēsiet uz kuģi braukt, jums nav cilindra." Nu Kalnings sapratis, ka izdarījis muļķību, neiegādādams cilindru, jo viesībās tomēr gribējis piedalīties. Tad lūdzis Meierovicu viņu „glābt". Meierovics to izdarījis, paskaidrodams, ka cilindrs Latvijas ministram bijis, bet aizmirsts citā pilsētā, un īsā laika dēļ nebijis iespējams vairs iegādāties, lai to saprotot un ņemot vērā. Tas līdzējis, un virsnieks devis padomu: „Žokeja cepuri atstājiet pie mums krastmalā, un brauciet motorlaivā ar citiem viesiem ar pliku galvu. Ja kāds prasītu, kur jūsu cilindrs, tad sakiet, ka vējš to iedzinis jūrā." Uz kuģa, protams, neviens vairs pēc cilindra netaujāja.

Kalniņu pazinām kā „taupības ministru". Tā viņu daudzi bija iesaukuši, sakarā ar bieži izdarītiem svītrojumiem ministriju budžetos, meklējot pēc liekiem posteņiem un ieteicot visur taupību. Pats savā privātā dzīvē viņš bija diezgan skops. Tā zināms bija par kādu viņa vecu tupeļu rēķinu. Aizmirsis tupeles Londonas viesnīcā, viņš telegrafējis, lai tās pārsūta uz Rīgu. Kad viņam sacīts, ka jaunas tupeles nopirkt iznāktu lētāk, nekā telegrafēt uz Londonu, Kalnings atbildējis: „Jā, to es zinu, bet savas taču bija jau patīkami ienēsātas, un tas prasa savukārt laiku."

R. Kalniņa popularitāte sāka rietēt, kad pret viņa finanču un saimniecisko politiku vērsās raksti presē. Viņam pārmeta, ka lieli uzņēmēji bija nonākuši grūtībās un bankrotēja tādēļ, ka Latvijas Banka atrāvusi kreditus, lai gan tie pirmsākumā bija solīti. Tā izputēja pirmā privātā cukurfabrika, kuŗu pārņēma valsts. Tāds pat liktenis ķēra lielāko parketfabriku Rīgā un Jūrmalas viesnīcu Majoros. Tādi gadījumi bija vairāki, un visur tur pirmais uzņēmēja ieguldītais kapitāls aizgāja zudumā līdzekļu trūkuma dēļ tālākai saimniekošanai, kamēr uzcelto pārņēma valsts, tādējādi iegūstot idejas, pūliņus un augļus no izputinātiem līdumniekiem. Lielākais cietušo skaits nāca no Kreditdepartamenta klientiem. Tolaik par aizdevumu no šīs iestādes bija jāmaksā 12%, bet, ja aizdevuma ņēmējs nokavēja procentu maksājumu, tad uzrēķināja vēl 12% soda naudas. To daudzi nespēja maksāt, jo nevarēja tādas peļņas, lai varētu produktīvi šādu kreditu izmantot. Tur nu iekrita daudzi uzņēmēji ar saviem īpašumiem, dodot tos kā drošību par aizdevumu Kreditdepartamentam. Tad nu arī ūtrupēju skaits bija liels, un Finanču ministrija kļuva par lielāko nieci visāda veida nekustamai mantai: tai piederēja nami, lauku īpašumi, vasarnīcas, fabrikas un kuģu būvētavas. Vēlāk Zemes banka un Hipotēku banka pārņēma daudzus no tiem, tomēr neliels skaits [illegible] atguva savus bijušos īpašumus.

Par „grēka āzi" šiem sāpīgiem jautājumiem bija atrasts Ringolds Kalnings. Mainījās finanču ministri un sarūgtināts mūsu populārais financists 1930. gadā aizbrauca uz ārzemēm, kur, būdams kaislīgs makšķernieks, nodarbojās ar foreļu ķeršanu Dienvidslavijas kalnu upītēs. Latvijā viņš vairs neatgriezās. Ir ziņas, ka Ringolds Kalnings šķīries no šīs pasaules 1940. gadā.

Lai gan lielā latviešu patriota Krišjāņa Kalniņa dēls, viņš, Ringolds, negribēja atmest viņa pasē krievu lielā izteiksmē sakrīstīto galotni „ing". Tolaik ģimenes vārda maiņa bija iespējama vienīgi ar cara atļauju, iesniedzot attiecīgu lūgumu caur „Viņa majestātes" kanceleju. Latvijas patstāvības laikā tā bija vienkārša lieta. Bet Kalnings atrunājās ar to, ka neviens viņu kā „Kalniņu" nepazīst, par ārzemēm, kur viņam kā tirgotājam ir veci plaši sakari. „Es pats zinu savu vērtību," tā viņš šad tad mēdza izteikties.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU

DZIESMAS

Pieprasiet zemāk minētās plates

D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsas dancināja. Eglītis. Magais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Ciruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Ciruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Ciruļa vedības.

1004 B. PIEKALNITIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņš kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No aizsalāša koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ad. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepiša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūŗa un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato; J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM ā $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepiša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasaris.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Paceļ savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, mosties! Svētīgs, kas nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa, Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

VAI ZVAIGZNES MELO?

Cilvēku tieksme pacelt nākotnes plīvuri un mēģināt zīlēt paredzamos notikumus, nav jauna. Astroloģijas ziedu laiki, šķiet, esam pagājuši, taču vēl šodien netrūkst pieprasījumu horoskopiem, lai uzzinātu, „kas rakstīts zvaigznēs".

Taču ne vienmēr pareģiem laimējas, kādā sakarībā vēsture zina stāstīt par vairākiem gadījumiem, kur astrologa kļūdīšanās dēļ notikumi ņēmuši neparedzētu virzienu.

Tā tas bija pāvesta vēlēšanās Romā 1623. gadā. Jau vienpadsmito dienu katoļu baznīca bija bez sava augstākā vadītāja: pāvests Gregors 15. bija miris, bet kardinālu konklavam nebija izdevies vienoties par jaunā pāvesta personu. Iespējamo kandidātu starpā bija arī kardināls Maffeo Barberini, bet tam trūka iespaidīgu atbalstītāju, kaut arī citiem kandidātiem bija maz izredžu tapt ievēlētiem. Tanī pat laikā plaši izplatījās ziņa, ka astrologi pareģojuši, ka jaunais pāvests nedzīvos ilgāk par sešām nedēļām pēc savas ievēlēšanas. Kaut arī svētie tēvi sakās nepakļaujamies māņticībai, taču zināmu nospiedošu iespaidu astrologu pareģojums radīja.

Bija taču zināmi neskaitāmi gadījumi, kur zvaigžņu raksti bija nekļūdīgi piepildījušies. Vai tas nevarēja būt arī šoreiz? Tamdēļ iekārojamais Sv. Pētera krēsls sāka zaudēt kandidātu acīs daudz no sava spožuma.

Pienāca 1623. g. 1. augusta vakars. Kardināli joprojām nebija spējuši vienoties un, atšķirti no saskares ar ārpasauli, kā tas pāvesta vēlēšanās parasts, pulcējās atkal konklavā. Kardināls Barberini, zinādams savus daudzos pretniekus un necerēdams uz ievēlēšanu, jau gribēja kandidātūru noņemt. Taču pareģojums par jaunā pāvesta īso mūžu bija visai satraucis spēcīgāko pretkandidātu Borghesi. Stāvoklis kļuva gluži nervozs, kad kardinālu vidū sāka izplatīties malārija un četri vai pieci jau bija saslimuši. To uzskatīja par sliktu zīmi un nelaimes priekšvēstnesi. Daudzi kandidātūras noņēma. Bet ne tā kardināls Barberini: viņš savu kandidātūru uzturēja.

Baidīdamies, ka slimības varētu vairāk izplatīties, konklava dalībnieki nervozēja un vienprātīgi vēlējās drīzāk sanāksmi izbeigt.

Daudzi arī klusībā domāja, ka astrologiem varētu izrādīties taisnība, kamdēļ nebūtu liela nozīme strīdēties par pāvesta personu, ja tik un tā pēc sešām nedēļām vajadzēs atkal pulcēties kopā ar jaunām pāvesta vēlēšanām. Rezultātā tai pašā naktī atskanēja ilgi gaidītais tradicionālais paziņojums: „Habemus Papam" un katoļu baznīcai bija jauns pāvests — Urbāns VIII. Tas bija līdzšinējais kardināls Maffeo Barberini.

Pēc uzkāpšanas tronī, jaunā pāvesta pretinieki ar ilgošanos gaidīja pareģotās sešas nedēļas aizritam, taču viņiem nācās bruņoties ar lielu pacietību: Urbāns VIII izrādījās par vienu no ilgāk valdījušiem pāvestiem un palika tronī vairāk kā 20 gadus. Zvaigžņu tulku pareģojums nebija piepildījies.

*

Francijas karalis Ludviķis XI savu laika biedru atmiņās rakstu rots kā gudrs un ļoti nosvērts valdnieks. Taču 1468. g. viņam bija jāpiedzīvo divkārša iznerrošana: no Burgundas ķēniņa Kārļa Drošsirdīgā un paša karaļa galvenā astrologa Galeotti. Tanīs laikos neviens valdnieks neatļāvās spert kādu izšķirīgu soli, neizprasījis zvaigžņu tulka padomu. Tā arī šoreiz: Ludviķim XI bija jādodas ciemā pie Kārļa Drošsirdīgā, kaut gan attiecības abu valdnieku starpā nebija pārāk draudzīgas. Pirms doties ceļā, karalis prasīja Galeotti padomu. Visu nakti pētījis horoskopus un rēķinājis dažādu spīdekļu ietekmes, astrologs paziņoja: „Viss ir labvēlīgi. Brauciet droši!"

Karalis aizbrauca un dažas dienas bija Kārļa Drošsirdīgā viesis, bet tad abi sanāca strīdū un Kārlis pavēlēja savu ciemiņu ieslodzīt kā gūstekni kādā vientuļā pilī.

Trešajā dienā karalim izdevās atbrīvoties no ieslodzījuma, un tas saniknots devās mājās. Atgriezies savā pilī, viņš nekavējoties izaicināja pie sevis galma bendi un tam pavēlēja: „Es tagad dodos pie Galeotti un tu nāksi man līdz! Un ievēro labi, ja es sacīšu, ka apakš mums ir debesis, tad tu sagrāb tūdaļ Galeotti un pakaŗ to nevilcinādamies. Bet ja es teikšu „Paliksim mierā!", tad tu pazūdi uz līdzenas vietas. Tad tu nebūsi vajadzīgs."

Galeotti pārbijies trīcēja pie visas miesas, redzēdams valdnieku un bendi nākam. Neveikli stostīdamies, viņš mēģināja rast sev kādu attaisnojumu, bet velti. Karaļa dusmas mazināt viņam neizdevās. Ironiski smīnēdams, Ludviķis prasīja: „Cienījamais astrologus, jūs lieliski protiet skatīties nākotnē. Varbūt jūs varētu man pateikt, kad esiet pa-redzējuši pats savu nāves dienu?"

„Nē, majestāte! Noteiktu datumu pasacīt nevaru, bet zvaigznēs gan rakstīts, ka tas būs tieši trīs dienas pirms jūsu nāves!"

Karalis pietvīka dusmās, taču savaldījās, iedomādamies, ka zvaigznes dažreiz arī nemelo. Astrologam iepriekšējais pareģojums nepiepildījās, bet varbūt šis piepildās? Un mirt pēc trim dienām Francijas valdniekam nebija vēlēšanās. Piesardzības dēļ viņš teica bendem: „Paliksim mierā!", un tas steidzīgi pazuda no Galeotti nama.

Bailes no zvaigžņu valodas bija lielākas, nekā dusmas, tamdēļ karalis savaldījās.

SOCIĀLISTISKĀ MĀJTURĪBA

OKUPĒTAJĀ DZIMTENĒ IZDOTA ROKAS GRĀMATA PARTIJNIEKU „MADAMĀM"

Lasot periodikā rakstus par saimnieciskās, sabiedriskās un kultūrālās dzīves attīstību aiz dzelzs aizkara, resp. „Lielajā dzimtenē", daudzkārt nācies sadurties ar rožainām nākotnes cerībām, kas liktas uz tā sauc. septiņgadu vai arī uz desmitgadu plāniem. Pēc partijas rīkojuma šiem plāniem jāsagādā strauja augšupeja gandrīz visās dzīves nozarēs, un tāpēc nav nekāds brīnums, ja arī mājturības plāksnē visas cerības liktas uz šiem pašiem plāniem un „grafikām". Bet, vai paejot noteiktajam laika sprīdim, nebūs tāpat, kā ar bezgala daudzajām jau pārdzīvotām piecgadēm, kas jau sen solīja pilnību daudzās lietās un vietās, bet tās vietā vēl daudzkārt rēgojas baigs tukšums, kāpēc atkal jāgādā par jauniem laika terminiem, lai darba „stimuls" neapsīktu, jo mērķis paradīzes sasniegšanai taču tik tuvs, tikai vēl pēdējie septiņi vai desmit gadiņi.

Tiek solīta ne tikai pilnība, bet gan pārpilnība, vismaz pārtikas produktu ražošanā.

Augšminētos rožainos vārdus atrodam priekšvārdā nule dzimtenē izdotajā 700 lp.p. biezajā grāmatā „Mājturība", ko sarakstījis 9 autoru kollektīvs un kuŗas pirmais metiens visai prāvs, 75.000 eks. Šajā pat priekšvārdā lasāmas arī dažas atziņas, kuŗām pilnīgi varam piekrist arī mēs, tikai ir jautājums, vai tām sekot spēs vienkāršais melnā darba darītājs, resp. īstais proletāriāts un uz laukiem kolchoznieks. Tā vien liekas, ka tās rakstītas un tām sekot spēs tikai izlase — partijas dižvīri, augstākie funkcionāri u. c. izredzētie vai ieredzētie. Ieklausaties nākošajās rindās:

„Cilvēka darba produktivitāte atkarājas no viņa veselības stāvokļa un no tā, cik labi viņš atpūšies ārpus darba stundām. Lielā mērā to noteic mājas apstākļi, tāpēc arī cilvēka uzturam un dzīvoklim jābūt tādam, kas saglabā viņa veselību un dod vajadzīgo garīgo spraigumu. Tīrā un labi iekārtotā mājā katrs cilvēks jūtas labi un atpūšas pēc intensīvā darbā pavadītās dienas."

Varētu pat teikt — „zelta vārdi", tikai kā tos ietilpināt šaurajā 9 kvadrātmetru dzīvojamā telpā, kas ir norma, kādā padomju „mazajam" cilvēkam atļauts elpot un „justies labi", un kādu gan atpūtu nogurušais strādnieks vai kolchoznieks iegūs dažādās sapulcēs, mītiņos un kursos, kas viņam pēc smagā dienas darba vēl obligāti jāapmeklē?

Priekšvārdā vēl uzsvērts, ka arī padomju sieviete, gan darba vietā, gan ģimenē, pašaizliedzīgi strādā, lai palīdzētu dzimtenei (šoreiz vārds rakstīts ar mazo „d") veikt komūnistiskās sabiedrības celtniecības plānu un ka galvenās rūpes par uztura sagatavošanu, mājas un bērnu apkopšanu vēl aizvien gulstas uz strādājošās sievietes pleciem, tādēļ bieži vien tā ir stipri noslogota. Vai šo slodzi atvieglinās grāmatas 9 nodaļās sniegtie padomi pareizai mājas iekārtošanai, kopšanai un apsaimniekošanai, tāpat jautājumos, kam sakars ar bērnu audzināšanu, apģērbu gatavošanu un labošanu, rokdarbiem un beidzot ar dārzkopību, — ir stipri jāšaubās.

Labas zināšanas un pareizs darba sadalījums gan varētu šīs pūles atvieglināt, ja vien jau dienišķās iztikas darba pamatslodze nebūtu pārāk smaga un nospiedoša, kas paņem jau visus sievietes spēkus un enerģiju, jo veikts bieži vien ir smags, vairāk vīrieša spēkam piemērots, darbs.

Biezo sējumu ievada nodaļa par zīdaiņa un mazbērna kopšanu. Tajā vēl nejūtam partijas iejaukšanos, jo arī partija laikam atzinusi, ka zīdaiņa pirmajos dzīvības mēnešos mātes piens ir vienīgais, kas nodrošina pareizu bērna augšanu un attīstību, ka to nevar aizvietot ne ar kādu citu barību. Partijnieki tāpēc mazliet paciešas, lai ar savu „barību" nāktu talkā tikai tad, kad zīdainis jau paaudzies par mazbērnu. Viņu norādījumi jau parādās nākošā nodaļā, kur runa par mazbērna un pirmskolas vecuma bērnu audzināšanu un nodarbībām. Bet blakus tīri sociālistiskām atziņām daudzās vietās, bet it sevišķi nodaļās par pareizu un gaumīgu apģērbu, dzīvokļa iekārtošanu un pat ēdienu gatavošanu, saduŗamies ar norādījumiem un parādībām, kur autori ļāvušies ietekmēties no tīri buržujiskām atziņām, jo kā gan sociālistiskā valstī, kur taču vairs nepastāv cilvēku izmantošana un kalpināšana, grāmatā par viesu ielūgšanu uz pusdienām varētu parādīties šāda rindkopa: „Ja pie galda nav īpašu apkalpotāju, ţad apkalpošanu (protams, viesu, ref.) izdara namamāte." Tā vien aikam būs, ka viss biezais darbs būs domāts 75.000 partijas dižvīriem un viņu „madamām".

ZĀĻU VAKARS KĀDREIZ RĪGĀ

Nakti bija nolijis pērkona lietus, un ielas no putekļiem tīras. Saule pakāpusies virs Rīgas namu jumtiem. Centrāltirgū ļaudis mudžēja un kustējās kā bites.

Bija Zāļu diena. Zemnieki saveduši gan ozolu zarus, meijas, kalmes un pļavu ziedus. Dažam bija arī smaržīgas kumelītes, mētras un citas tādas zāles, kas palīdz pret dažādām slimībām. Šur tur ratos parādījās arī apaļie, dzeltenie Jāņu siera rituļi. Rīdzinieces no piemājas dārziņiem un dārzniecībām savās būdās bija sarindojušas kuplas ziedu buķetes. Zemnieku ratos redzēja arī ozolu lapu vainagus — Jāņu vakaram, kā arī ziedu vainadziņus. Visi tie bija uz galdiem sarindoti un vecākas sieviņas blakus uz izklātas drēbes kārtoja zāļu tējas.

Tirgus bija kā pieblīvēts, jo visiem gribējās kaut ko no zāļumiem vai ziediem nopirkt, lai vakarā dotos uz Daugavmalu, sākt Jāņu dienas ielīgošanu.

Kalmes pirka ne tikai, lai Daugavmalā viens otru izpērtu, bet arī dziedniecības nolūkiem. Sevišķi kalmes ar saknēm, jo, brandvīnā iemērktas, tās der krūšu kaitēm, bet kalmju laksti, sasutināti karstā ūdenī, izdzenot kaulu sāpes. Medū savārītas kalmju saknes derīgas atpūtai, aizdzen nogurumu.

Atskanēja arī pa Jāņu dziesmai; zemniece iegrieza siera riciņi un savus pircējus pa šķēlītei pacienāja. Sevišķi ziedu būdās skanēja dziesmas un likās, ka jumti nocelsies no skaņām un sievu čalām. Tie zemnieki, kas savus ratus bija puškojuši ar meijām, it kā birzī paslēpušies, uzvilka pa nebēdīgai Jāņu dziesmai. Šo dziedāšanu ļaunā neņēma. Daži pat piebalsoja un deva pretī savu dziesmu.

Ak, kas tur viss nebija zemnieku ratos! — Zāļu dienas rītā pirms saules plūkti trejdeviņi ziedi. Turpat ratos meita sasarkusi pina vainadziņus, lai arī rīdzinieces varētu pazīlēt, liekot to zem pagalvja un sapnī redzētu, kas vainagu uzliek — tas būs īstais draugs. Šādus vainadziņus izpirka ātri.

Tā, pārdomu un seno ticējumu pilni, ļaudis, čalodami un līksmodami, gāja no vieniem ratiem pie otriem, no vienas būdas pie otras, līdz atrada, ko vēlējās. Viņu rokas bija pilnas un līksmi tie devās mājup. Dažs nesa lielus bērzus, lai novietotu pie durvīm vai istabās.

Kāds saimnieks, sēdēdams savos ratos starp ozola vainagiem, centās stāstīt, ka vainagi pīti no senās latviešu svētbirzs, kur vēl tagad stāvot viens vecs ozols, 10 pēdu caurmērā, tā saucamais pērkona ozols. Šim ozolam vēl tagad piešķiŗot dziedināšanas spējas. Ļaudis, klausīdamies zemnieka stāstā, izvēlējās sev pa vainagam un pazuda ātri no tirgus.

Jau no seniem laikiem Daugavmalā zāļu vakarā pulcējušies latvieši, paņēmuši vainagus, dažādas zāles, kalmes, un līdz vēlai tumsai, spēlmaņiem spēlējot, staigājuši un pērušies.

Čaklās tirdzinieces, kam pāri pusdienai bija vēl ziedu un zāļu krājumi, pārdeva tās Daugavmalā, jo viens otrs iegriezās tieši no darba. Pēc senas paražas, rokās sadevušies, dziedāja un ielīgoja Jāņus. Puiši, nepazīti, iepēra meitas ar zālēm un kalmēm, tās bēga; svešs ar svešu satikdamies Daugavmalā, dziedādami juta īstu līksmību un tautiešu tuvumu. Viens otrs arī noskatīja brašu meitu un aicināja līdz uz tēvu mājām laukos līgot Jāņu vakarā.

No Pārdaugavas brauca kuģītis vienās meijās, kā sentēvu birzs. Ļaudis uz kuģīša jautri čaloja, bet kad piestāja malā, tad pūlis sagaidīja un katru svētīja ar kalmēm.

Kaut kur ieskanējās ermonikas un ļaudīm prāts nesās palaist pa dancim, bet cilvēku burzma to neatļāva. Tā mūzikants, ar ozola vainagu galvā, rāva vienu pēc otras deju melodijas.

Līdz ar tumsas iestāšanos, ļaudis pamazām sāka izklīst, jo daudziem bija vai nu tai pašā vakarā vai nākamā dienā jābrauc līgot lauku sētā, bet palikušie turpināja savas gaviles un izdarības Daugavmalā. Rīga jau bija nakts apņemta, kad vēl viena otra nebēdīga balss atskanēja no Daugavmalas.

Zāļu vakars bija beidzies, bet ielīksmojušies ļaudis pildīja Rīgas galvenās stacijas telpas, lai vēl tai pašā naktī dotos uz laukiem vai arī Rīgas jūrmalu, jo pilsētā nav īstas līgošanas, ne arī tās burvības, kas gaida lauku sētā. Rīga tukšojās, bet tā bija pielīgota ar Daugavmalas jautro Zāļu vakaru.

M. Krone.

SLIMĪBA, NO KUŖAS JĀUZMANĀS

VAI DZĪVNIEKI IR BĒRNU PAREIZIE ROTAĻU BIEDRI?

Atklātībai maz pazīstama diezgan izplatītā slimība toksoplasmoze. Tā sastopama pie dzīvniekiem, un to izsauc sirpjveidīgais toxoplasma gondii, ar ko cilvēks inficējas, saskaŗoties ar saslimušu mājlopu, vai citu slimu siltasiņu dzīvnieku.

Veterināriem šī slimība pazīstama kopš piecdesmit gadiem, bet pie cilvēkiem infekcija atklāta tikai šī gadsimteņa divdesmitajos gados.

Toksoplasmoze izpaužas dažādos veidos. Dažreiz tā skaŗ limfu dziedzeŗus pie kakla un padusēs, citreiz māgu. Novērots arī, ka toksoplasmoze ieviešas aknās un pāriet kroniskā aknu kaitē.

Tās pazīmes līdzīgas gripas simptomiem: paaugstināta temperātūra, nogurums, palielināti limfu dziedzeŗi. Cilvēks, kuŗu šī slimība skaŗ vieglā mērā, pēc atveseļošanās var arī nenojaust, ka slimojis nevis ar gripu, bet diezgan ļaunprātīgo toksoplasmozi.

Visbīstamākā šī slimība kļūst bērnam mātes ķermenī. Arī ja pati māte akūti ar to nav saslimusi, baciļi inficē bērnu caur placentu. Sekas ļaunas: bērns piedzimst vai nu nedzīvs, vai arī ar ūdens galvu, smadzeņu slimību, deformācijām acīs, reizēm daļēji paralizēts. Arī mentāli atpalikušos bērnos šis stāvoklis bieži ceļas (savienojumā ar zināmām deformācijām acu ābolā) no toksoplasmozes.

Slimību pagaidām ārstē ar sulfonamidiem un antibiotiskiem līdzekļiem, tomēr vēl nav iespējams novērst šīs slimības draudīgās sekas jaundzimušos bērnos.

Tāpēc galvenais ir izsargāties no aplipšanas. Neļaut bērniem, piem., dzīvoties pa vistu kūtiņām; pārbaudīt mājlopus, ja tie izrāda nogurumu un gremošanas traucējumus, arī suņus un kaķus.

KLĪVLENDAS KOŖA DARB[...] PANĀKUMI

MAZA SARUNA AR LIELĀM DZIEDĀ[...]

KLB koristes no kr.: Līdija Ūdre un Berta Ezerg[...] ka varēšot 3. dziesmu svētkos Kanadā no sird[...] lielā pulkā un satikties ar radiem un d[...]

Ieejot Sokolu kluba augšējā zālē, dzird skanam dziesmas; skan tās spēcīgi, daiļi un vareni. Diriģenta Jēkaba Ūdŗa prasības ir lielas. Viņš nav apmierināts tikai ar daļu no dziesmu skaistuma, bet korim jādod viss. Lai to sasniegtu, jānes lieli upuri diriģentam un koristiem. Tas prasa darbu, darbu un atkal darbu. Un darbs nav palicis bez sekmēm, kopdziedājumā izskan dziesma pēc dziesmas: vai tā ir V. Ozoliņa rotaļīgās Bērnu dienas, I. Saksa liriski - romantiskā Pie Staburaga saule riet, J. Vītola spēcīgā Upe un cilvēka dzīve, jeb arī J. Graubiņa skumji - glezainā Kas tie tādi, kas dziedāja? Raugoties jaukajā dziedātāju saimē, smeldzīgā melodija dziļi griežas dvēselē — kuŗa tik patiesi izsaka mūsu tautas žēlabas un sāpes „tumšu nakti staigājot. . ." Daiļi skan arī citas dziesmas.

Sarunā ar koŗa valdes priekšnieku Pēteri Cimdiņu noskaidrojas, ka koris piedalījies visos dziesmu svētkos Kanadā un ASV, sarīkojis 9 patstāvīgus koncertus, no tiem viens garīgais, piedalījies 28 dievkalpojumos, neskaitot beŗu gadījumus, uzstājies tautību festivālā. Koŗa priekšnieks - administrātors jau no pirmsākumiem bijis P. Cimdiņš. Koŗa dalībnieku skaitam pieaugot un darbībai ejot plašumā, 1960. gada 9. oktobrī ievēlēta valde sekojošā sastāvā: pr-ks Pēteris Cimdiņš, pr-ža vietn. un kasieris Aristīds Cers, sekretārs Arvīds Vistucis, administrātors Jekabs Hermanis, saimniecības vadītāja un dāmu komitejas pr-ce Valda Zemesarājs, mūzikas un sarīkojumu daļas vadītājs Jānis Liepiņš. Korī dzied vairākas ģimenes ar piederīgiem: Ūdru ģimene 5 personas, ieskaitot diriģentu, Liepiņu ģimene (4), Jurjānu ģimene (4), ģimenes galva Jānis Jurjāns ir arī ASV 3. dziesmu svētku ric. kom. sarīkojumu daļas vadītājs, Lindes ģimene (3), Zandbergu ģimene (3). Korī vecākais dziedātājs J. Hermanis — korists un dziesmu mīļotājs no dzimtenes. Vecākā dziedātāja Berta Ezergaile, koristes gaitas iesākusi Pēterpilī pie Reitera un Sosāra. Jaunākais dziedātājs Pēteris Jurjāns.

Savā pastāvēšanas laikā koŗa sastāvs bijis diezgan svārstīgs. Dziedātāji bieži mainījušies. Desmit gadus korī nodziedājuši: 1) Lidija Ūdre, kuŗa savas dziedātājas gaitas iesākusi skolas koŗos. Vēlāk, būdama skolotāja, pati vadījusi kori, kuŗā dziedājis arī viņas nākamais dzīves draugs Jēkabs — vēlākais diriģents. Dziesmas viņu s[...] mūžam. 2) Jū[...] daudz dziedājis [...] KLB. korī iestāji[...] Aristīdu. 3) Ko[...] Cimdiņš bijis d[...] cīgs visos laikos. [...]jis Leonida Vign[...] 4) Jānis Ladusān[...] mu draugs un ko[...] nes. 5) Rasma S[...] sus 10 gadus d[...] turējušies braš[...] dziedātāji līdz [...] KLB koŗa pamat[...] kos Kanadā kor[...] nā sastāvā.

Agr. Fr. Grava[...]

NO [...]

Dar' man[...]
Pērc ma[...]
Šuj man [...]

Skolā ieti[...]

Kad bijām ja[...] šies un arī bau[...] tāpat arī drus[...] un rēķināt, tad [...] skolā, uz ko ne[...] na prāts.

Mūsu mājas[...] gadu pārbaudi[...] apbraukāja kat[...] bija kādi bērni[...] lēm tad bija [...] jo redzējām, k[...] no mācītāja u[...] di iztapt, gan n[...] glaimojošus vā[...] arī pilnāku sie[...] izdevās visu [...] prieks bija li[...] tikt uz skolu. [...] zināšanām sk[...] neuzņēma.

Skolas gads [...] un beidzās 15.[...]

Prof. Dr. Ludis Bērziņš 12 dienas uzturējās[...] navas un Grand Rapidu latviešu kolonijās, [...] žādas runas, vairāk kā 1600 tautiešiem. Vi[...] izkārtojis un to pavadīja māc. A. Piebalgs. [...] L. Bērziņš sarunā ar Kalamazū latv. skola[...] garu, šīs skolas izlaiduma aktā, [...]

...ĀTURĪBA

...A PARTIJNIEKU „MADAMĀM"

...RS KĀDREIZ RĪGĀ

...NĀS

KLĪVLENDAS KOŖA DARBS UN PANĀKUMI

MAZA SARUNA AR LIELĀM DZIEDĀTĀJĀM.

KLB koristes no kr.: Līdija Ūdre un Berta Ezergaile priecīgas, ka varēšot 3. dziesmu svētkos Kanadā no sirds izdziedāties lielā pulkā un satikties ar radiem un draugiem.

Ieejot Sokolu kluba augšējā zālē, dzird skanam dziesmas; skan tās spēcīgi, daiļi un vareni. Diriģenta Jēkaba Ūdŗa prasības ir lielas. Viņš nav apmierināts tikai ar daļu no dziesmu skaistuma, bet korim jādod viss. Lai to sasniegtu, jānes lieli upuŗi diriģentam un koristiem. Tas prasa darbu, darbu un atkal darbu. Un darbs nav palicis bez sekmēm, kopdziedājumā izskan dziesma pēc dziesmas: vai tā ir V. Ozoliņa rotaļīgās Bērnu dienas, I.Sakša līriski - romantiskā Pie Staburaga saule riet, J. Vītola spēcīgā Upe un cilvēka dzīve, jeb arī J. Graubiņa skumji - gleznainā Kas tie tādi, kas dziedāja? Raugoties jaukajā dziedātāju saimē, smeldzīgā melodija dziļi griežas dvēselē — kuŗa tik patiesi izsaka mūsu tautas žēlabas un sāpes „tumšu nakti staigājot. . ." Daiļi skan arī citas dziesmas.

Sarunā ar koŗa valdes priekšnieku Pēteri Cimdiņu noskaidrojas, ka koris piedalījies visos dziesmu svētkos Kanada un ASV, sarīkojis 9 patstāvīgus koncertus, no tiem viens garīgais, piedalījies 28 dievkalpojumos, neskaitot bēŗu gadījumus, uzstājies tautību festivālā. Koŗa priekšnieks - administrātors jau no pirmsākumiem bijis P. Cimdiņš. Koŗa dalībnieku skaitam pieaugot un darbībai ejot plašumā, 1960. gada 9. oktobrī ievēlēta valde sekojošā sastāvā: pr-ks Pēteris Cimdiņš, pr-ža vietn. un kasieris Aristīds Cers, sekretārs Arvīds Vīstucis, administrātors Jekabs Hermanis, saimniecības vadītāja un dāmu komitejas pr-ce Valda Zemesarājs, mūzikas un sarīkojumu daļas vadītājs Jānis Liepiņš. Korī dzied vairākas ģimenes ar piederīgiem: Ūdru ģimene 5 personas, ieskaitot diriģentu, Liepiņu ģimene (4), Jurjānu ģimene (4), ģimenes galva Jānis Jurjāns ir arī ASV 3. dziesmu svētku rīc. kom. sarīkojumu daļas vadītājs, Lindes ģimene (3), Zandbergu ģimene (3). Korī vecākais dziedātājs J. Hermanis — korists un dziesmu mīļotājs no dzimtenes. Vecākā dziedātāja Berta Ezergaile, koristes gaitas iesākusi Pēterpilī pie Reitera un Sosāra. Jaunākais dziedātājs Pēteris Jurjāns.

Savā pastāvēšanas laikā koŗa sastāvs bijis diezgan svārstīgs. Dziedātāji bieži mainījušies. Desmit gadus korī nodziedājuši: 1) Lidija Ūdre, kuŗa savas dziedātājas gaitas iesākusi skolas koŗos. Vēlāk, būdama skolotāja, pati vadījusi kori, kuŗā dziedājis arī viņas nākamais dzīves draugs Jēkabs — vēlākais diriģents. Dziesmas viņu sirdis vienojušas mūžam. 2) Jūlijs Cers koŗos daudz dziedājis jau dzimtenē, KLB korī iestājies kopā ar dēlu Aristīdu. 3) Koŗa valdes pr-ks Cimdiņš bijis dziedāšanai uzticīgs visos laikos. Latvijā dziedājis Leonīda Vīgnera vadītā korī. 4) Jānis Ladusāns sirsnīgs dziesmu draugs un korists no dzimtenes. 5) Rasma Sockis kundze visus 10 gadus dziedātāju saimē turējusies braši. Augšminētie dziedatāji līdz ar diriģentu ir KLB koŗa pamats. Dziesmu svētkos Kanadā koris ieradīsies pilnā sastāvā.

s-

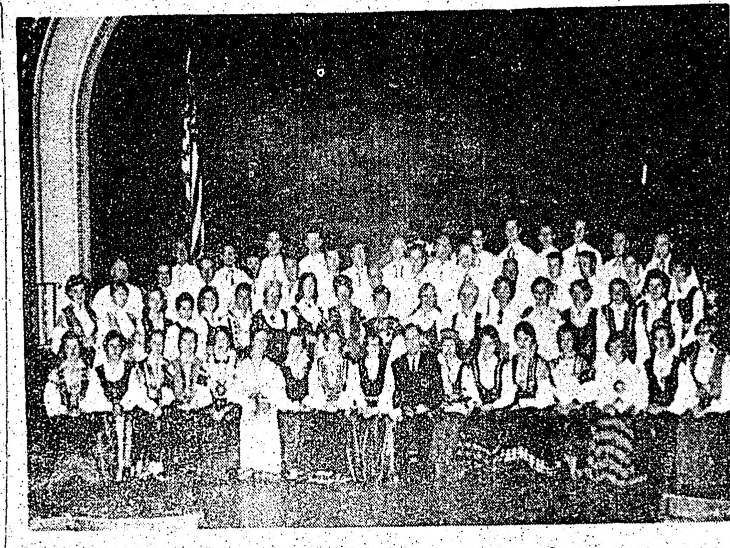

Klīvlendas latviešu biedrības koris

GODALGOS VEcUS, JAUNUS, TĀLA CEĻA BRAUCĒJUS UN NOPELNIEM BAGĀTOS

DZIESMU SVĒTKU KOMITEJAS LĒMUMI

Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē pag. ceturtdien piedalījās pr-dis E. Krūka, pr-ža vietn. A. Jankovskis un loc. Ž. Šmits, A. Grasmane, M. Gruzīte, R. Bregžis, D. Merca, R. Tenis, I. Andersone, dziesmu svētku b-bas rev. kom. pārst. P. Broks un tautas tērpu godalgošanas komisijas loc. H. Mercs. No jauna par rīcības komitejas locekļiem uzņēma Ireni Andersoni, Imantu Spēlīti un H. Mercu. Pārrunājot tautas tērpu godalgošanas jautājumu, atzina, ka godalgojami būtu koŗi, kas piedalījušies visos Kanadas latviešu dziesmu svētkos un diriģenti par koŗu sagatavošanu, kā arī godalgas būtu pelnījuši koŗi, kas darbojušies visilgāk un kas braukuši gaŗākos ceļa gabalus uz dziesmu svētkiem. Tāpat godalgas pelnījuši tie koŗi, kuŗu dziedātājiem visiem ir tautas tērpi, lielākās dziedātāju ģimenes un visjaunākie un vecākie dziedātāji. Apbalvos arī tautas deju grupas, kas pielikušas lielākās pūles tautas deju iestudēšanā un braukušas tālākos ceļa gabalus, kā arī nopelniem bagātākos darbiniekus. Golalgošanas komisijā darbosies E. Krūka, A. Jankovskis, R. Bregžis un Imanta Spēlīte. Vienojās par vēlamību dziesmu svētkus ieskaņot skaņu lentē, un šai sakarībā noskaidros iespējas pie Dainas skaņu studijas. Tāpat atzina vēlamību dziesmu svētkus uzņemt filmā. Pārrunājot naktsmītņu jautājumu, atzina, ka pārnakšņošana DV Torontо un Sv. Jāņa draudzes namā (diena & nakts) izmaksātu $1,- no personas. Koŗu diriģentiem un pr-kiem, rīcības komiteja izkārtos apmešanos latviešu ģimenēs. Pārrunāja arī balles biļešu jautājumu sakarā ar biļešu piešķiršanu goda viesiem. Kasiere A. Grasmane ziņoja par dziesmu svētku teātrim izmaksātiem 800 dol., un par līdzekļu izlietošanu lūgs teātri sniegt attiecīgu pārskatu. Nolēma lūgt dziesmu svētku b-bas revīzijas komisiju izdarīt revīziju par iepriekšējā rīcības komitejas kasieŗa darbību. Sēdes dalībnieki ar nožēlu uzņēma ziņu no rakstnieka Jāņa Klīdzēja par neiespējamību piedalīties dziesmu svētku laikā rīkotā rakstnieku cēlienā. Nākošā rīcības komitejas sēde 27. jūnijā, pl. 7 vak. DV Toronto nod. namā.

PAR KO ČIKĀGIEŠI NEBRĪNAS, UN PAR KO BRĪNAS

Pasaulē notiek lietas, reizēm diezgan dīvainas, par kuŗām cilvēki brīnas un ne mazāk savādas — par kuŗām vairs nebrīnas, jo kļuvušas vienaldzīgas vai pārāk pierastas. Tā čikāgieši vairs nebrīnas, ja kādā vietā ir mēslu kaudze uz ietves, bet brīnas, ja dažviet ietvi slauka. Nebrīnas, ja uznāk lietus šalts un autobusi pārstāj braukt, kaut arī strādniekiem jātiek noteiktā laikā darbā un neierašanās gadījumā fabrikas un līdz ar to valsts cieš smagus zaudējumus, nemaz jau nerunājot par strādniekiem, kuŗiem atvelk nokavētās darba stundas, bet brīnas, ja tomēr kāds autobusa vadītājs brauc. Nebrīnas, ja labā veikalā nopērk jaunu, smuku gultu, bet naktī abi gulētāji nokrīt uz grīdas, jo jaunā, dārgi maksātā gulta izjukusi, bet brīnas, ja pirkums tomēr vēl vesels. Nebrīnas, ka no katra nopelnīta dolara aiziet dažādiem nodokļu maksājumiem 26 centi, bet brīnītos, ja nodokļus samazinātu. Nebrīnas, ka no Meivudas līdz Čikagai vēstule iet 3-4 dienas, bet no Anglijas tā atnāk 3 dienās. Nebrīnas latviešu nama komiteja, ja pēc kārtīga latviešu sarīkojuma telpas atrod lielisķā nekārtībā, bet brīnas, ja telpas ir tādas pat tīras un kārtīgas, kādas nodotas lietošanā.

VIŅI DZIEDĀS TORONTO

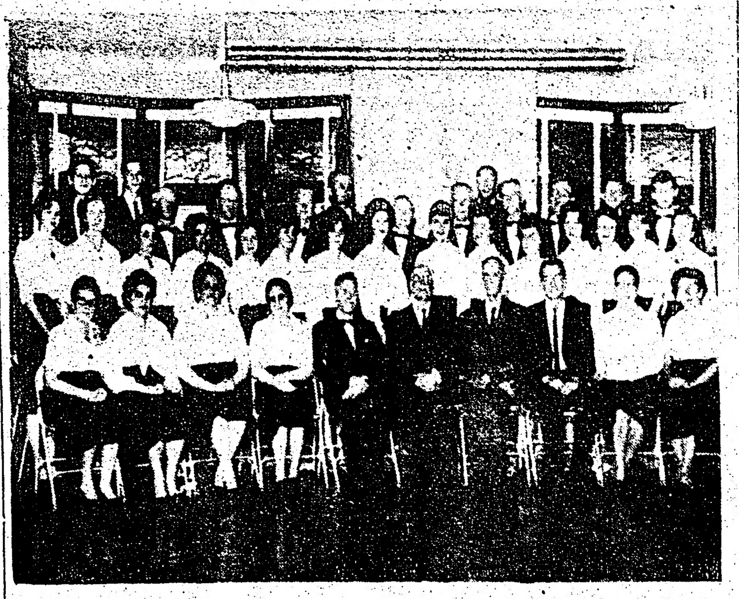

BRUSUBĀRDAS KORIS MILVOKOS

Brusubārdas koŗa pirmsākumi rodami 1930. g. rudenī Rīgā, kad Jaunāko Ziņu darbinieki sāka organizēt savu kori mūzikas kritiķa un diriģenta Ernesta Brusubārdas vadībā. Pirmo atklāto koncertu koris deva 1931. g. pavasarī Latvijas Konservātorijas zālē, dažas nedēļas pirms septītajiem vispārējiem dziesmu svētkiem Rīgā. Pirms minētā koncerta koris nolēma saukties par Brusubārdas kori un līdz ar to par koŗa dibināšanas laiku skaita 1931. gada marta mēnesi. Sākot ar 1931. gadu koris piedalījies visos vispārējos dziesmu svētkos Rīgā ar visai prāvu dziedātāju skaitu; daudz dziedājis Latvijas radiofonā Rīgā, devis koncertus vairākos novados, bet it īpaši Zemgalē un Kurzemē.

Trimdā koris darbību atjaunoja jau Vācijā, Groskamas nometnē. Milvokos, ASV, darbību atsāka 1952. gada 12. oktobrī. Piedalījies pirmos vispārējos latviešu dziesmu svētkos ASV Čikagā — 1953. g., novada dziesmu svētkos Milvokos — 1955. g., otros latviešu dziesmu svētkos Kanadā, Toronto — 1957 g., un novada dziesmu svētkos Indiānapolē (ASV), — 1960. g. Devis vairākus garīgus un laicīgus koncertus, dziedājis tautību svētkos (Folks Fair) un State Fair, bet jo bieži piedalījies ar dziesmām draudzes dievkalpojumos un visos Latvijas valsts svētkos, kas notikuši Milvokos kopš 1952. g.

Brusubārdas koŗa sastāvs — Soprāni: Erna Brusubārda, Lūcija Bluķe, Līga Bērziņa, Māra Holandere, Velta Jēgere, Velga Miezīte, Ilga Ozoliņa, Maija Ozoliņa, Olga Puriņa, Dace Putniņa, Ņina Putniņa, Marianna Rīmane, Slvija Smagare, Ilze Strazdiņa, Alise Svinska, Ilze Svinska, Alma Upesleja, Anna Zvēra, Ilze Zvēra. Alti: Lidija Brusubārda, Ruta Bērziņa, Liene Holandere, Emma Odrasa, Vilma Prūse, Biruta Salaka, Lidija Siltumēna, Silvija Vilciņa, Vera Vilciņa, Tamāra Vulfa, Brunhilde Ziedone, Bamba Zvēra, Ilze Zvēra. Tenori: Jānis Ozoliņs, Eduards Pētersons, Kārlis Pētersons, Andris Pētersons, Miķelis Tupesis, Jānis Upesleja Juris Zvērs Georgs Zvērs. Basi: Jānis R. Alksnis, Jānis Brusubārda, Kristaps Burģelis, Austris Holanders, Egīls Holanders, Augusts Pedraudze, Kārlis Siltumēns, Jānis V. Strautmalis, Jānis Svinsks, Juris Svinsks, Ēriks Terāns, Helmūts Terāns, Kārlis Upesleja.

Diriģenti: Ernests Brusubārda, sen., Ernests Brusubārda, jr. Koŗa priekšnieks: Jānis Upesleja.

Savienotās VALSTIS

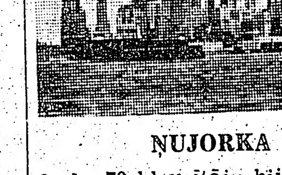

ŅUJORKA

⊕ Ap 70 klausītāju bija pulcējušies 16. jūnijā Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē Bronksā, lai noklausītos Ritas Pētersones klavieŗu studijas audzēkņu priekšnesumus. Piedalījās 17 audzēkņi, no kuŗiem 6 klavieŗu spēli mācās pirmo gadu. Klausītājiem patika Jānas un Mārtiņa Ērmaņu četrrocīgi atskaņotā Brāmsa Ungāru deja, bet lielāko piekrišanu guva Ieva Ruks ar Šopēna atskaņojumiem. Audzinātāju apsveica ziediem un veltēm. Vakara atlikumu — $25,- — R. Pētersone nodeva draudzes nekustamā īpašuma fondam Bronksas rajonā klavieŗu iegādei. Šis bija R. Pētersones desmitais audzēkņu vakars.

⊕ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas nekustama īpašuma iegādei rīkotās talkas līdzekļu vākšanai rit sekmīgi. Kasieris A. Eichmanis ziņo, ka ienākuši 102 solījumi un iemaksas kopā par 11.454 dol. Apņēmības raksti pa lielākai daļai ir līdz šī gada beigām. Lielākais ziedojums no vienas ģimenes ir $1.000,-, solot to nomaksāt 5 gados. 2 ģimenes solījušas $500,-, bet visvairāk solījuši iemaksāt $100,- līdz gada beigām.

Komiteja arī apskatījusi dažus piedāvātos īpašumus. Tāda ir Emanuela baznīca Reiss Rd. un Barker avēnijas stūrī, pie Botāniskā dārza, kur baznīca ir labā stāvoklī, ir liels neapbūvēts laukums, bet nav pietiekamas telpas svētdienas skolai. Apskatīta Pilgrimu kongregātu baznīca 175. ielas un Grand konkursa stūrī, kur ir baznīca ar blakus māju ar dažādām telpām. Šis piedāvājums atrodas latviešiem labā satiksmes rajonā un netālu no pašreiz lietojamās Sv. Toma baznīcas.

MINEAPOLE

⊕ Latviešu apvienības Minnesotā teātris viesojās Nebraskas latviešu palīdzības biedrības sarīkojumā ar J. Akurātera komēdiju „Priecīgais saimnieks", rež. A. Valdmaņa iestudējumā, piedaloties pirmizrādes dalībniekiem. Jauns tēlotājs ansamblī, Jānis Gagainis ministra lomā, apliecināja ļoti labus dotumus skatuvei. Izrāde guva negaidītus panākumus, skatītāju smieklu un aplausu šaltis pavadīja aktieŗu sniegumus, prasot dziesmu atkārtojumus. Sirsnīgs paldies viesizrādes rīkotājiem, atsaucīgiem skatītājiem. Silta pateicība teātŗa dalībniekiem un visiem tiem, kas pildīja uzdoto pienākumu.

Erna Ulmanis.

MILVOKOS

⊕ Lai cik gaŗa ziema, reiz tomēr pienāk pavasaris. Pavasaŗa pirmos soļus sajūtam aprīļa vējos un vētrās. Aprīlim seko maijs ar zaļajām lapām un tad tūliņ klāt ir arī Jāņu mēnesis jūnijs. Tad skolnieki pēc gaŗās ziemas ievelk krūtīs dziļāk elpu un aizveŗ aiz sevis skolas durvis. Citi vasaras brīvlaikam, citi, zināmu kursu beiguši, visam mūžam. Tāda sviņīga un liela diena bija sestdien Milvoku latviešu pamatskolai un ģimnazijai.

Vakaru ievadīja mācītāja E. Putniņa svētruna, kurai sekoja karoga pasniegšana skolai. Līdz šim latviešu skolai Milvokos nebija pašai savа karoga. Šogad skola pie tāda tika. Sestdienas skolai no Latvijas līdzi atvesto karogu uzdāvināja Milvokos dzīvojošā E. Gagaiņa ģimene. Katrs, kas pats savām acīm skatījis Latviju, juta līdz ar karogu telpā ienākam daļu no tās. Brīža svinīgumu pasvītroja skolnieku korī skandētā E. Virzas dzeja Karogs. Tāpat labi iederējās A. Klaustiņas un M. Brastiņas skandētās dzejas.

Skolu beidzēji saņēma grāmatu veltes. Tāpat pa grāmatai saņēma katras klases čaklākais un centīgākais skolnieks. Grāmata skolu beidzējus vieno ar pagātni un, kaut atmiņās, aizved kādreiz staigātās skolas takās. Latviešu grāmata ir tā, kas palīdz skolniekam pacelties pāri amerikāniskai steigai un ikdienai.

Sekoja skolnieku priekšnesumi. Deklamācijās savu roku bija pielicis skolotājs A. Bolšteins, koŗa dziesmas vadīja skolotājs M. Grants un vingrojumus ar tautas dejām — skolotāja St. Graudiņa. Vakaru noslēdza rotaļas un deja.

E. A.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev.-lut. latv. draudzē Svētdien, 25. jūnijā, pl. 2 dienā Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš. Māc. K. Podiņa 10 gadu nāves atcere.

Svētdien, 2. jūlijā Betlemes baznīcā dievkalpojuma nebūs.

Čikāgas latv. ev.-lut Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., 25. jūnijā, pl. 10 Jāņa dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautensilds.

Aurorā, (Ill.) 25. jūn., pl. 3 p.p. dievk. Māc. A. Rautenšilds, Elzas Tarvīdas soprāna solo, pie ērģelēm V. Treimanis.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLĪVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

Agr. Fr. Grava

VECAJĀ PAGASTSKOLĀ

NO MANĀM ZĒNA DIENĀM, KAS ŠODIEN JAU TIK TĀLAS . . . (2)

Dar' man, tēvis, pastaliņas,
Pērc man staltu cepurīt'.
Šuj man svārkus, māmuliņa,
Skolā ieti man gribas.
(Auseklis).

Kad bijām jau vairāk paaugušies un arī baušļus jau zinājām, tāpat arī druscin mācējām lasīt un rēķināt, tad varējām sākt iet skolā, uz ko nesās vai katra bērna prāts.

Mūsu mājas zināšanas katru gadu pārbaudīja mācītājs, kas apbraukāja katru māju, kur vien bija kādi bērni. Un kas par bailēm tad bija mums, mazajiem, jo redzējām, ka arī lielie baidās no mācītāja un cenšas tam visādi iztapt, gan nobučojot roku, gan glaimojošus vārdus runājot, gan arī pilnāku sieciņu dodot. Ja nu izdevās visu labi atbildēt, tad prieks bija liels, jo tad varēja tikt uz skolu. Bez šādām priekšzināšanām skolā toreiz nemaz neuzņēma.

Skolas gads sākās 15. oktobrī un beidzās 15. aprīlī, kad skolēniem bija jāsāk ganu gaitas. Skolā bija 3 nodaļas, veltījot katrai tikai ap 20 minūtes mācības stundā, kuŗa vilkās 55 minūtes, ar 5 minūšu pārtraukumu. Sestdienās bija tikai 4 stundas, lai visi skolēni varētu pārkļūt mājās, jo visu nedēļu tie dzīvoja skolā un grauza sausu maizi ar siļķi vai ceptu cūkas speķi. Siltu ēdienu nedabūja veselu nedēļu. tādēļ sestdienās visi traucās uz mājām. Cik noskumuši bija tie, kam par „sportošanos" vai nemācīšanos par sodu bija jāpaliek skolā uz dažām stundām. Kāds kauns tad bija, sevišķi, ja vēl no mājām bija atbraukts pakaļ!

Tā kā pagastskolā apkalpotāju neturēja, tad pašiem skolēniem bija jāpilda skolas apkopšanas darbi, proti, jāpienes ūdens no dziļā ielejā atrodošā avota, jākurina krāsnis, jāpienes malka, jāslauka un jāmazgā telpas u.t.t. Slotas, lupatas, sērkociņi un citi līdzekļi bija jānes no mājām. Visus šos darbus skolotājam palīdzēja vadīt kāds vecāks skolēns, t. s. prims. Viņš arī stundu starpbrīžos skolā uzturēja kārtību un nerātnos pierakstīja uz lielās klases tāfeles, lai skolotājs redzētu un tad tos sodītu. Bez šādas „prīma" palīdzības skolas vienīgais skolotājs nekādi nebūtu varējis iztikt.

Pagastskola visiem bija jāapmeklē obligāti 3 ziemas, no 12 līdz 15 gadiem, pēc kam mācītājs tos, kam jau bija pilni 16 gadi, savā muižā vēl pāris nedēļu apmācīja ticības mācībā un tad iesvētīja.

Katru gadu skolu inspicēja tautskolu inspektors - krievs, kas ieradās spožā uniformā ar zelta uzplečiem un tādēļ iedvesa mums ārkārtīgas bailes un uztraukumu, jo domājām, ka tādam vīram ir vara mūs pazudināt vai nopērt. Dažs labs skolēns aiz lielā uztraukuma ne vārda nevarēja atbildēt.

Visus priekšmetus, izņemot ticības mācību un latviešu valodu, mācījāmies krievu valodā. Pēc pāris gadiem ar savu skolotāju jau itin labi varējām sarunāties krieviski un domājām jau, ka esam stipri krievu valodā, kas toreiz, kā valsts valoda, bija ļoti nepieciešama, lai skolā un dzīvē tiktu uz priekšu. Tādēļ arī skolotājs, cik vien spēdams, centās mums šo valodu iemācīt, liekot biežāk ar viņu runāt krieviski.

Bet izrādījās, ka ar krievu valodas prašanu nemaz tā nebija, kā bijām iedomājušies. Kad pēc skolas 4 nodaļu beigšanas ieradāmies Liepājā uz oficiālu gala pārbaudījumu, bijām ļoti pārsteigti, kad no krievu diktāta teksta, ko lasīja kāds pilsētas skolas skolotājs — krievs, mēs gandrīz nekā nesapratām, kaučū tas arī atkārtoja tekstu. Mēs sēdējām savos solos mutes paplētuši un nerakstījām nekā. Tāpat tas bija arī ar citu skolu skolēniem. Sacījām savam skolotājam, ka to krievu nesaprotam un lūdzām, lai diktē kāds no latviešu skolotājiem, kuŗi bija komisijā. Pēdējā apspriedās un to atļāva, un kad nu latviešu skolotājs nolasīja diktāta tekstu, sapratām katru vārdu un savu rakstu darbu uzrakstījām uz pieci.

Bez obligātās mācības, pagastskolā mums bija izdevība iemācīties drusku arī dārzkopību, jo pavasaros un rudeņos, kad gadījās jaukāks laiks, skolotājs mūs sūtīja strādāt savā dārzā. Tur taisījām un grantējām kājceliņus un alejas, aprakām un mēslojām augļu kokus, stādījām ābelītes, ķiršus, plūmes u.c. kociņus. Tas darbs mums tā iepatikās, ka gaidījām, kad tik atkal tiksim dārzā.

1902. gada pavasarī skola, kā pirmā visā apkārtnē, rīkoja lielus koku stādīšanas svētkus. Apstādīja gaŗo skolas ceļu līdz pat lielceļam. Stādīšanas dienā skolā ieradās kāds dārzkopis, kurš iepazīstināja skolēnus ar stādīšanas paņēmieniem. Pēc tam visi ķērāmies pie darba. Mēs ar Ļaudāmu, kā pirmie skolēni, dabūjām stādīt pirmos kokus pie pašas skolas, un tad koku rinda auga arvien gaŗāka un gaŗāka.

Un, pēc nedaudz gadiem, kas par skaistu aleju bija! Ļaudis apstājās un brīnījās, jo tas bija kas neparasts.

Prof. Dr. Ludis Bērziņš 12 dienas uzturējās Kalamazū, Saginavas un Grand Rapidu latviešu kolonijās, kurās teica 13 dažādas runas, vairāk kā 1600 tautiešiem. Viņa ceļojumu bija izkārtojis un to pavadīja māc. A. Piebalgs. Uzņēmumā: prof. L. Bērziņš sarunā ar Kalamazū latv. skolas pārzini A. Kaugaru, šīs skolas izlaiduma aktā, 3. jūnijā.

LASĪTĀJU vēstules

NENOGURSTOŠS VĪRS

Džordžs F. Kennans, grāmatas „Russia and the West under Lenin and Stalin" autors, nav nekad aizgājis atvaļinājumā. Sūtņa vieta Maskavā viņam savā laikā bija jāatstāj pēc īsa laika amatā, kad viņš Berlīnē izrunājās par Pad. Savienību kā tautu cietumu. Dalless un republikāņi viņam citu sūtniecību nedeva, un tā Kennanam bija jāpaliek pie lekcijām un grāmatu sacerēšanas.

Padomju Savienības jautājumos viņš liels speciālists, pārvalda arī krievu valodu, ko iemācījies Rīgā, strādādams Sav. Valstu sūtniecībā par atašeju.

Šī nav viņa pirmā un, cerams, arī ne pēdējā grāmata par komūnistiem. Pašlaik Kenedijs Kennanu iecēlis par sūtni Dienvidslavijā.

J. V., Ņujorkā.

NE TIKAI KRĒSLU

Galotņu apspriežu laikā Vīnē, kā presē minēts, kādā sarīkojumā Chruščevs piebīdījis savu vairāk pēdu atstatu novietoto krēslu tuvāk ASV prezidenta kundzei.

Chruščevs bīdīšanā ir liels „specs" — savu „iespaidu sfairu" tas bīda tuvāk pašām Sav. Valstīm jau vairākus gadus, iespraužoties visur, kur ar komūnisma propagandu un naudu iespējams nostiprināt savas pozicijas.

Ja tas ilgi tā turpināsies, viņš savu krēslu būs iebīdījis tā, ka citiem nebūs vietas, tāpēc viņa krēsls būtu pienaglojams.

Mag. iur. E. Lapiņš.

KĀ IR AR ASIMILĒŠANOS?

Bieži ir izraisījušās diskusijas par tematu vai latviešu jaunatne tiešām asimilējas un kādā ceļā tas notiek.

Piecdesmito gadu sākumā, kad latvieši visvairāk izvietojās uz pastāvīgu dzīvi brīvā pasaulē, jaunatnes tiekšanās piemēroties vietējiem apstākļiem un aizmirst latvisko, bija viskrasākā. Tam par iemeslu bija angļu valodas mācīšanās par katru cenu, jo katra zeme, kur kāds no imigrantiem ierodas, prasa lai pārvaldītu vietējo valodu. Otrkārt, vecāki, lai kaut kā nostabilizētos materiālā plāksnē, strādāja dienu un nakti, atstājot bērnus bez latviskas vides un audzināšanas. Labi, ja bērni daudzos gadījumos redzēja vecākus vienīgi pie brokastu galda un gulētejot.

No 1954. līdz 1958. gadam sākās latviešu pieplūdums augstskolās. Šīs zemes augstākās mācības iestādes prasa sistēmatisku lekciju un praktisko darbu apmeklēšanu un pārbaudījumu izturēšanu, kas uz diezgan vājo Amerikas kontinenta ģimnaziju zināšanu pamata prasīja no jauniešiem lielu piepūli. Šinī sakarībā, intensīvi nododoties studijām, latviešu jaunieši varēja maz laika atlicināt latvisku paražu, izturēšanās un valodas apgūšanai.

Pēdējos gados vairums latviešu jauniešu augstākās mācības iestādes beiguši un atraduši darbu savā specialitātē, tā sakot, nodrošinājuši savu nākotni.

Vērojot šo jaunatnes daļu, jāsaka, ka notikušas lielas pārvērtības. Tagad, pēc dzīves nostabilizēšanās un sprausto mērķu sasniegšanas, tie sāk paši interesēties par visu latvisko, jo, lūk, tagad viņiem ir laiks un, līdz ar iegūto izglītību, iegūts arī vairāk saprāta. Tagad tie paši jaunieši, kas vidusskolas laikos atbildēja vecākiem tikai angliski, sāk paši ģimenē runāt latviski, apmeklēt latviešu sarīkojumus un interesēties par mūsu tautas un valsts pagātni.

Esmu saticis jauniešus, kas tagad ir pieauguši vīri. Agrāk tie buldurēja tikai angliski un interesējās tikai par futbolu un bēzbolu, tagad runā par mūsu brīvības cīņām, leģionāriem, brīvvalsts laikmeta dzīvi un attīstību un visu to, ko mēs paši, vecākie, turam svētu.

... ka agrāk pārmērīgi strostējot jauniešus, laikrakstos un publiskās runās, mēs esam viņiem darījuši pāri.

Tagad, ja nu redzam, ka latviešu tautas jaunākā paaudze griežas atpakaļ pie latviskās vides, tad mūsu, vecākās paaudzes, uzdevums būtu viņus arī iesaistīt sabiedriskā dzīvē, ne tikai kā biedru naudas maksātājus, bet kā līdzdalībniekus.

J. Z., Manitobā.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNICĀ,
72 QUEENSBOROUGH, TERRACE, LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

AIZRĀDĪJUMS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

turpmāk būs atvērta ceturtdienās no plkst. 9—8 vakarā. Pārējās dienās no plkst. 9—6 vakarā.

Sestdienās, līdz jūlija mēneša beigām, no pl. 9—8 vak.

Šinī pašā laikā ir iespējams nokārtot arī abonēšanas maksas un citus maksājumus.

Apgāds Latvija Amerikā.

ARĪ ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ IR PATĪKAMI PAKLAUSĪTIES

LATVIAN MUSIC

EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.

IZLASIET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord

EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stīgu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cīrule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello

EP 03
CĪRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKŠIEM BĒRĪTI ES PALAIDU
SEŠI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Artūrs Vanags, tenors

EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STĪGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OŠU BIRZI
E. Volšteine, soprāns

EP 05
PĻĀVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns

EP 06
ŠŪPUĻDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENĪTES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LĪGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir.

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENĪTE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš

EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Vīru kvartets
SUDMALIŅAS V. Štūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris

EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES SEV SIEVAS
JAUTRĀ LĪGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Vīru kvartets

EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris

EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis

EP 012
DĀRGAKMEŅI — GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubīns
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vīgners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā 1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU TĪKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU
Dir. T. Reiters

EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STĪGO
Jaukta latviešu koŗa izpildījumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI
Dir. H. Mednis

EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Maršs
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestra izpildījumā
Dir. L. Vīgners

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZILI
Reitera koŗa izpildījumā
Dr. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠAI ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters

EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUŠAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš

EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AČKUPS
simfoniskā orķestra izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestra izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

PORTRETI VAI KARIKATŪRAS?

(LZA) Latvijas valsts izdevniecība laidusi klajā latviešu padomju rakstnieku portretus — pastkaršu veidā. Kad nopērk un apskata šos attēlus tuvāk, rodas iespaids, ka fotografs gribējis attēlot mūsu rakstniekus karikatūrās, un izdevniecības redaktors tam piekritis.

Rakstītājs „Cīņā" piemetina: „Mūsu aktieŗu portreti, kas tāpat uz pastkartēm ir pārdošanā mākslas grāmatu veikalā, veidoti ar vajadzīgo cieņu un rūpību, bet rakstnieku ģīmetņu izdevējiem pietrūcis kā viena, tā otra.

SARKANIE SMIEKLI

(LZA) — Lūdzu, kabatas lukturīša bateriju.

— Baterijas mēs pārdodam vienīgi ar lukturīšiem un spuldzēm.

— Ūjā! Kas tad tādus noteikumus izgudrojis?

— Mūsu biedrības valde. Lukturīšus neviens nepērk, bet vaļā no tiem jātiek . . .

Tādu preču pārdošanas kārtību noteikusi Jaungulbenes patērētāju biedrības valde savā kioskā Jaungulbenē.

Vai reizē turpmāk, pērkot zābaku smēri, būs jāpērk arī zābaki? (Cīņa)

Pirms lietus nāk...

FILIPINIEŠU ĪSSTĀSTS

Notikums, par kuŗu stāstīšu, risinājās kādā no tām mazajām Austrumāzijas archipelaga saliņām, kuŗas izskatās visas gandrīz vienādas, un arī to nosaukumi izskan līdzīgi. Varbūt tā bija Kang-kei. Toreiz man vajadzēja apmeklēt saliņas pārvaldnieku, kuŗa pils atradās zemes iekšienē, bet es nolēmu vienu nakti pavadīt ostmalā, Jana bodegā, kā šeit sauc kaut ko viduvēju starp lētu krodziņu un viesnīcu.

Vēlāk, kad pēc nedēļas atgriezos no salas pārvaldnieka, lai sagaidītu pasta tvaikoni, viss tas, par ko stāstīšu, bija jau noticis. Bet vispirms par Jana bodegu.

Vecais grausts, kas sen nebija piedzīvojis remontu, vēl joprojām spītēja vējiem un lietiem, kaut gan laika zobs to bija grauzis, un gandrīz sagrauzis. Otrā stāvā atradās divas viesistabas. Apakšā, blakus Jana istabai un vēl otrai, kuŗu arīdzan mēdza dažreiz izīrēt viesiem, atradās bufetes telpa ar leti, pāris krēsliem un milzīgu, vecu biljarda galdu. Ja labi iegaumētu vietas, kur drēbe nav saplēsta, un ņemtu vērā virsmas slīpumu, varbūt varētu kaut kā arī biljardu spēlēt, taču, liekas, nevienam šeit tas prātā nebija ienācis.

Zem vēsturiskā galda guļas vietu bija sev iekārtojis ķīnietis Tong-Li.

Pats Jans, pēc izcelsmes holandietis, valkāja nenosakāmas krāsas, nekad nemazgātu kreklu un ērmīgas jātnieku bikses, no kuŗām tas, pat naktī guļot, nešķīrās. Tāpat neviens to nebija redzējis bez viņa pagalam novalkātās platmales. Janam bija savas īpatnības. Viņš varēja dienām ilgi sēdēt jūrmalā un raudzīties tālumā. Dažreiz pagāja dienas, kuŗās Jans nerunāja ne vārda, citreiz viņš stundu rakņājās savā vecajā ceļa somā, kas citādi stāvēja, putekļiem klāta, kādā bēniņu pažobelē.

To visu zināja Tong-Li, kā Jana ilggadīgs līdziemītnieks.

Jans bija sieviešu ienaidnieks. Kad agrāk šeit ieradušies tūristi ar ģimenēm, Jans, pamanīdams sievietes, ieslēdzies savā istabā un nav bijis pierunājams ārā nākt, iekāms svešnieces bija bodegu atstājušas. Varbūt viņam kādreiz, iekāms tas izvēlējās salas vientulību, bijusi kāda nepiepildīta „lielā mīla", varbūt kas cits. To pat Brovns — bodegas tiešais iemītnieks, kuŗš šeit bija ieradies pirms dažiem mēnešiem, nezināja pateikt. Brovnam bija divas kaislības — kukaiņu ķeršana preparēšanai un alus dzeršana.

Viskarstākā svelmē viņš sēdēja zem sava saulessarga un sūca sasilušo dzērienu, nosnaudās turpat, un dzēra atkal.

Pa divi nedēļām reizi salā piestāja pasta kuģītis. Matroži nevīžīgi izsvieda malā pasta maisus, lai pēc tam steidzīgi dotos uz Jana bodegu un mirktu alkoholā līdz rīta ausmai. Tad viņi tikpat steidzīgi iekāpa atpakaļ kuģī, lai atgrieztos atkal pēc divi nedēļām.

Kādu dienu pasta tvaikonis atveda salā vienu pasažieri daiļas francūzietes personā. Šo dāmu savām acīm netiku redzējis, bet par viņas daiļumu man stāstīja ķīnietis Tong - Li. Varbūt viņas skaistums notēlojās tikai salas vientuļo iemītnieku acīs, kuŗi sievietes nebija sen redzējuši, taču francūzietes ierašanās bija liktenīga diviem no trim Jana bodegas iemītniekiem.

Jau pirmajā dienā manāmi pārvērtās visu triju vīriešu ierastā dzīve un uzvešanās.

Pat ķīnietis Tong-Li steidzās apģērbt tīru žaketi, tikai tagad pamanīdams, cik notriepta un plankumiem klāta bijusi līdz šim valkātā. Viņā atdzīvojās agrāk ierastie pieklājības paņēmieni, un tas nekad nepiemirsa pieklauvēt, iekāms vēra istabas durvis. Pat lietotos maltītes traukus viņš centās nomazgāt, ko parasti nekad nebija darījis.

Jans un Brovns iedzīvināja pēdējos mēnešos piemirsto skūšanās tikumu un allaž centās dāmai pakalpot. Pat kautrīgais Jans, gan allaž būdams izteikts sieviešu ienaidnieks, centās būt daiļās francūzietes padevīgs kalps, ja tai bija kādas vēlēšanās.

Vārdu sakot, atbraucēja bija pēkšņi izvirzījusies visu uzmanības centrā. Pat Brovns vairs nerunāja par projām braukšanu, kaut gan pirms katra pasta tvaikoņa ierašanās, vienmēr bija gatavojies salu atstāt.

Saules tveice bija nepanesama, kā tas parasti tropu lietum - monsunam tuvojoties. Zāle iedzeltēja un pamazām apkārtējie krūmi un bambusa niedras ietērpās brūni melnā krāsā, itin kā uguns liesmas tos būtu skārušas. Vakaram krēslojot, ļaudis slēpās zem moskitu tīkliem, jo miljoni knišļu un tauriņu mākoņveidīgi griezās ap katru dzīvu būtni.

Jans un Brauns pastiprināti ļāvās alus dzeršanai, censdamies tā atvēsināt karstumā iztvīkušos organismus. Uzlabojuši garastāvokli, abi dažkārt sarunās novirzījās uz sieviešiem, pieminēja pat daiļo francūzieti, kad dzirdēja to virs griestiem savā istabā staigājam. Jans bija allaž tas, kuŗš šādās reizēs centās novirzīt sarunu uz citu tematu. Varēja domāt, ka viņu moka greizsirdība.

Kādu nakti Brovns, iedzēries, teicās iet apskatīties, ko viešņa augšstāvā dara. Jans saniknots nostājās tam draudoši kāpnēs pretim, liegdams ceļu uz augšstāvu, un uzsaukdams: „Liec mierā šo dāmu!"

Tā pagāja dienas. Citu vakaru atkal atkārtojās jau iepriekš piedzīvotās ainas. Abi dzēra, bet sēdēja klusēdami. Brovns sāka straujāk cilāt glāzes. Viņš domāja, ka Janam nav nekādu tiesību aizkavēt viņam apciemot augšstāva iemītnieci, kuŗa joprojām uzturējās viena pati savā istabā. Brovns juta savu izdevību klāt esam, un kad Jans tam atkal aizkrustoja ceļu, viņš visā negantībā gāzās tam virsū. Abi vīri cīnījās, vārtīdamies pa grīdu un apmainīdamies belzieniem, kā bokseŗi sacīkšu arēnā. Viss alkohola tvans, dienu tecējumā uzkrātais greizsirdības niknums un spītība — viss ieslēdzās šinī cīņā. Brovns ar veiklu paņēmienu izrāvās savam pretiniekam, uzlēca kājās un steidzās pa trepēm augšā.

Tad norībēja šāviens. Brovna ķermenis sagrīļojās, saliecās un ļengani novēlās no kāpnēm uz grīdas. „Mans Dievs!", bailēs iekliedzās Tong-Li, steigdamies pie mirēja. Bet Jans trakumā apgāza galdu, saplēsdams traukus un glāzes, steidzās uz augšstāvu. Kā mēnešsērdzīgs viņš taustījās pa tumšo gaiteni, meklēdams durvis, aiz kuŗām, elpu aizturējusi, izbaiļu mākta, bija ieslēgusies francūziete.

Jana kājas laikam sapinās gaiteņa grīdsegā, viņš krita, gulēja kādu laiku nekustēdamies, tad it kā ko pārdomājis, piecēlās un steidzās uz savu pažobeli, kur ilgi rakņājās vecajā ceļa somā, izbiedēdams tur ieviesušās vaboles un tauriņus, kas steidzās tumsā pazust pa šķirbaino grīdu. Ilgi viņš ārdīja un jauca somas saturu, bez žēlastības aizmesdams pa roku galam nevajadzīgās mantas, līdz viņš bija atradis meklēto . . .

Tong-Li apakšstāvā centās visā rūpībā apkopt Brovna līķi.

Tad pēkšņi nakts klusumā norībēja šāviens.

★

Jana sastingušajā rokā atrada kādu foto — jaunas dāmas attēlu, kuŗš tik ļoti līdzinājās viešņai - francūzietei.

Kad atgriezās pasta tvaikonis, kāds samiegojies ierēdnis apmeklēja Jana bodegu, pavēlēja ķīnietim izstāstīt visu notikumu un, iztukšojis vairākus viskijus, devās atpakaļ uz kuģi.

Tong-Li palika viens. Viņš krastmalā vēroja aizbraucošo pasta kuģi, kuŗš aizveda līdz arī francūzieti. Tong-Li raudzījās ilgi, līdz kuģa siluets izzuda debess malā viņa skatam.

Cēlās vējš. Pirmās smagās lietus lāses sitās pret saules iztveicēto zemi. Lietus bija klāt. Tik ilgi gaidītais monsuns!

Ja tas būtu uznācis pirms nedēļas, Jans un Brovns būtu vēl dzīvi un Tong-Li nevajadzētu būt šai tropu peklē vienam.

ABESĪNIJAS IEKAROTĀJA TRAĢISKAIS ĢALS (6)

JAUNA VERSIJA PAR PATIESIEM MUSOLINI NĀVES APSTĀKĻIEM

Gerasimo muitnieku brigādes kazarmes šķiet kā mazs cietoksnis netālu no Komo ezera. Muitnieku komandantam Spadea jau paziņots, ka ieradīsies Musolīni. Jau kopš nedēļām muitnieku brigāde stāv partizānu pusē. Tāpēc arī Musolīni noved šai vietā, kur viņam nav iespēju izbēgt, un kur viņš arī pasargāts no varbūtējas satracināto italiešu linču tiesas.

Musolīni ieved otrā stāvā, mazā aizrestotā cellē, kuŗā atrodas kaŗavīra gulta ar matraci. Bufelli saņem rīkojumu, gādāt par drošību.

„Vai varu jūsu labā ko darīt?" Pedro vaicā Musolīni.

„Pateicos, nē — tomēr! Gribu jūs lūgt nodot manus sveicienus dāmai, kuŗu jūs Dongo apcietinājāt."

Pedro pārsteigts. Tad viņš atceras pievilcīgo, mazo tumšmati.

„Labprāt. Bet kas ir šī dāma?"

Musolīni negrib atklāt viņas identitāti. Tomēr beidzot tas viņam jādara. Šaubu pilns viņš uzlūko Pedro: „Tā ir Petacci kundze."

Pedro nepakustina ne vaibsta. Protams, ka kopš diviem gadiem katrs itālis zina diktātora favorītes vārdu,

„Labi. Nodošu jūsu sveicienus," viņš saka.

Ir vakars. Muitnieku kazarmās valda klusums. Musolīni ir viens ar Bufelli. Duče vaicā, kādēļ viņu apcietinājuši.

„Jūs neesat apcietināts, tikai novietots drošībā."

„Ko man pārmet?"

„To, ka jūs mūs esat noveduši šai nolādētajā situācijā. Vai jums vispār jausma, ko šis kaŗš nodarījis mūsu zemei? Kaŗš, kuŗu itālieši nav gribējuši un uz kuŗu nav bijuši sagatavoti, kā jūs to ļoti labi apzinājaties."

Musolīni šī saruna nepatīkama. Pēc brīža viņš jautā: „Un ko tagad darīs ar fašistiem?"

„To nezinu," atbild Bufelli. „Katrā ziņā jūs neesat kritis varmācīgās rokās. Ar labu nakti."

Pa to laiku, kamēr Musolīni dodas pie miera Gerasimo muitnieku brigādes kazarmās, Milānas muitnieku brigādes pulkvedim Malgeri ir svarīga saruna ar atbrīvotāju pulkvedi Valerio, kas nāk no komūnistu pagrīdes aprindām. Viņu saruna līdz šim nav tikusi publicēta. Tagad to atklātībai nodevis Malgeri.

Valerio izprašņā Malgeri par duces atrašanās vietu. Malgeri ziņu par to nav. Tad Valerio, pēc īsām pārdomām, turpina:

„Pulkveža kungs, mēs jums tagad uzticēsim misiju, pēc kuŗas sekmīgas izpildīšanas varēsiet prasīt katru paaugstinājumu, vai atalgojumu, kādu vien vēlēsities. Jums jāatrod Musolīni un viņš nekavējoties jāatved uz Milānu. Protams, jūs labi zināt, kā šādas lietas parasti norisinās. Loģiski, ka apcietinātie mēģina bēgt. Tas nu, parasti, beidzas ar nāvi. Es jums tagad paskaidroju, ka virspavēlniecība nepavisam nebūtu nelaimīga par tādu jūsu misijas iznākumu. Tieši otrādi. . ."

Malgeri pārdomā. Drosmes viņam netrūkst. Techniskā ziņā šis uzdevums grūtības nesagādā. Bet viņa aizspriedumi ir morāliskas dabas. Tomēr, labs diplomāts būdams, viņš apsola darīt, kas viņa spēkos, atgriežas novietnē un sāk zvanīt pa tālruni uz visām pusēm. Ilgi viņam nav panākumu. Beidzot, plkst. 22,30 pienāk ziņa no Menadžo: „Duče ar sekretāru atrodas Gerasimo kazarmās." Nopūzdamies Malgeri to paziņo tālāk Valero, kuŗš solās pats personīgi aizkavēt Musolīni tālāku bēgšanu.

Pa to laiku ģenerālis Kadorna saņem telegrammu: „Ziemeļitālijas virspavēlniecībai un atbrīvošanas komitejai. Paziņojiet mums Musolīni atrašanās vietu. Tiklīdz jūs viņu varēsit nodot mums, mēs nosūtīsim lidmašīnu. Sabiedroto virspavēlniecība."

Milāna uz šo telegrammu neatbild. Ģenerālis Kadorna gan zina, ka pie ieroču pamiera noslēgšanas 1943. g. 29. septembrī paredzēts, ka Benito Musolīni, viņa galvenie līdzstrādnieki un visi pārējie, kas turēti aizdomās par kaŗa noziegumu pastrādāšanu jāapcietina un jānodod sabiedroto rīcībā. Visas attiecīgās sabiedroto pavēles jāizpilda. Un šī taču *bija* skaidri saprotama pavēle. Pēc dažām stundām pienāk otra: „Lidmašīna Musolīni pārvešanai pienāks Bresso lidostā rīt, plkst. 18. Sagatavot nolaišanās signālus." Šī pavēle jau skan daudz noteiktāk. Ģenerālis Kadorna plks.t 22,30 telegrafē uz Komo: „Musolīni un pārējos pārvest uz Milānu. Bēgšanas gadījumā izvairīties no šaušanas." Tātad: ja Musolīni bēg, viņu neaizkavēt.

Ģenerālim Kadornam vairākkārtīgi sazinoties ar Komo iestādēm, nolemj, ka Musolīni stingrā apsardzībā pārvedīs uz Moltraso.

Tādējādi šis paliek pēdējais mēģinājums glābt Musolīni dzīvību. Tomēr vīrs, kuŗa tiešajā varā Musolīni atrodas, kas pazīstams ar vārdu Pedro, nekā par šo norunu nezina. Viņš steidzās izpildīt Musolīni vēlēšanos — nonest sveicienu Klārai Petacci, kas pirmajā apjukumā izliekas, ka viņa Musolīni nepazītu.

Pedro tomēr viņai dara zināmu, ka viņu pazīst. Klara Petacci nu mēģina izzināt, kāds liktenis Musolīni gaidāms, ko ar viņu darīs, vai viņu izdos sabiedrotajiem?

„Būtu labāk, ja viņu gaidītu ātra nāve."

„To viņš pats sev būtu varējis sagādāt, siņjora. Kādēļ viņš neaizstāvējās, kad viņu apcietināja? Viņš būtu vai nu izbēdzis, vai arī kritis cīņā. Tas būtu bijis viņa cienīgs gals," Pedro attrauca. Klara Petacci raud. Tad viņa savaldās un lūdz Pedro viņu uzklausīt.

(Turpinājums sekos)

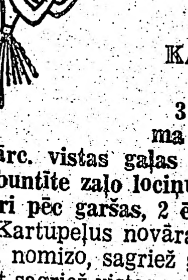

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

VASARAS DIENĀM

KARSTI KARTUPEĻU SALĀTI

3 vidēja lieluma kartupeļi, 1 mārc. vistas gaļas pārpalikuma, 1 buntīte zaļo lociņu, sāls un pipari pēc garšas, 2 ēd. kar. etiķa.

Kartupeļus novāra ar visu mizu, nomizo, sagriež gabaliņos, tāpat sagriež vistas gaļu un lociņus. Bļodā ielej etiķi, pieliek garšas un sagatavotus produktus, izmaisa un pasniedz galdā.

Var arī sacept pāris speķa šķēles un pārliet salātiem.

TEĻA GAĻAS UN SIERA STĒKI

1 citrona sulu līdz ar gaļas novārījumu pārlej teļa gaļas stēkiem un atstāj vienu stundu. Mērcēšanai var ņemt pusi gaļas novārījuma un pusi baltvīna, kas stēkiem dos pikantu garšu.

Stēkus izņem, nosusina un iemērc sakultā olā, apviļā rīvmaizē. Cep karstā sviestā no abām pusēm brūnus, tad pārliek katru stēku ar mīkstāku siera šķēli, saliek uz pannas un liek cepeškrāsnī pie 400° F, cep kamēr siers sāk kust, tad izņem, sakārto uz cepešbļodas. Klāt dod sautētus spinātus un novārītus kartupeļus.

PILDĪTAS OMLETES

No 3 olām un 3 ēd. kar. piena pagatavo 6 mazas omletes. Pilda ar samaltu gaļas pārpalikumu un saknēm. Var arī pildīt ar sautētām sēnēm un rīsiem.

PIKANTI CEPTA LĪDAKA

Notīrītu līdaku apsālā un pārkaisa ar sinepju pulveŗa un pētersīļu lapiņu maisījumu. Liek pannā sakarsētā sviestā un cep krāsnī pie 350° F, līdz gatavībai. Galdā pasniedz ar sautētiem spinātiem un novārītiem kartupeļiem.

ZIVJU FILEJS AR MĀRRUTKIEM

Sagatavotos zivju filejus pārkaisa ar sāli un sarīvētiem mārrutkiem. Liek ugunsdrošā traukā, pārliek sviesta piciņas, sautē aizvākotu. Pasniedz ar novārītiem kartupeļiem un lapu salātiem.

ZIVS FILEJS BALTVĪNĀ

Karstā sviestā apsautē šķēlēs sagrieztu sīpolu, ieliek sagatavotos zivju filejus, pārlej ar baltvīnu un sautē gatavu. Gatavos filejus izņem, mērci pietumē ar miltiem un olu dzeltenumiem. Pēc garšas pieliek sāli un citrona sulu.

Pasniedz ar novārītiem kartupeļiem un sparģeļiem.

PUĶUKĀPOSTU SALĀTI

Puķukāpostu galviņu sadala, vāra sālsūdenī ar mazliet etiķa pusmīkstu, tad notecina uz sieta. Sakulsta 3 olu dzeltenumus, piejauc 4 ēd. kar. skābā krējuma, un citrona sulu. Visu izmaisa un lej pār atdzisušiem puķukāpostiem. Krējuma vietā var arī ņemt salātu vai olīvu eļļu, tad ņem tikai 3 ēd. kar.

AUKSTI KARTUPEĻU SALĀTI

Skābam krējumam pieliek sāli, etiķi, mazliet cukura, sarīvētu mārrutku un seleriju. Pieliek sakapātu sīpolu, smalki sagrieztus skābos gurķus un ābolus. Beidzot pievieno sagrieztos kartupeļus un visu izmaisa. Var arī pievienot nomērcētu un no asakām atbrīvotu, gabaliņos sagrieztu siļķi.

GRĀMATU APSKATS

ITĀĻU KREISĀ SOCIĀLISTA NOVELE. „THE FOX AND THE CAMELIAS (by Ignazio Silone) Harper and Bros. (Kanadā — The Musson Book Co) izdevums, 139 l.p., Cena — $3,50.

Autors ir ne tikai pazīstams un ražīgs itāļu rakstnieks, bet arī politiķis, kas Musolini valdības laikā 16 gadus pavadījis trimdā Šveicē, un pēc atgriešanās Italijā raudzījis apvienot visus antifašistiskos sociālistiskos elementus, bet, vīlies komūnismā, nostājies pret komūnistiem un ar 1950. gadu pavisam aizgājis no politikas, nododamies tikai rakstniecībai. Augšminētā novelē atspoguļojas paša autora pārdzīvojumi dzimtenē un trimdā.

Budzis.

AMERIKĀŅU PAŠKRITIKA

„A NATION OF SHEEP" by William J. Lederer, W. W. Norton & Co. Inc. (Kanadā — George J. Mc Leod Ltd. izdevums, 194 l. p., cena — $4,25.

Jau savā iepriekšējā grāmatā: „The Ugly American" autors kritizēja nolaidīgo Amerikas pārstāvju darbību dažādās pasaules viskritiskākajās vietās. Šis jaunais darbs ir vēl asāks un rauga atsegt, kas atbildīgi par šīm nolaidībām, nākot pie pārsteidzošiem slēdzieniem, ka atbildīgi ne tikai valsts attiecīgo resoru nolaidīgie darbinieki, bet arī lielā mērā amerikāņu prese un plašā publika, kas galu galā pie demokratiskas iekārtas atbildīga kā par preses saturu, tā arī par tautas vēlētu valdību . . . Tāpēc tas norāj amerikāņus, ka tie nemaz nepūlas informēties par valsts lietām, kas ir demokratiskas valsts pilsoņu pienākums, un kas tagad skaŗ visattālākos pasaules stūrīšus, pateicoties ASV vadošai lomai brīvajā pasaulē. Tas tieši pasaka, ka vairs nav droši būt nezināšanā, kas notiek šinīs attālajos zemes lodes stūŗos, jo pašu amerikāņu drošība lielā mērā ir atkarīga no tā, kas notiks Laosā un citās mazāk pazīstamās vietās. Problēmas kodols, pēc autora domām, ir nepieciešamība, lai plašās tautas aprindas būtu labi informētas par visu, bet tās nav informētas, kā to liecina neskaitāmi piemēri. Autors šinī pareizas informācijas trūkumā vispirms vaino valdības iestādes un preses aģentūras, kas tautas plašās aprindas bieži vien nepareizi vai pat nemaz neinformē par lietām, ko aukstā kaŗa pretinieki jau sen zina. Autors pasvītro, ka plašākām tautas aprindām neatlaidīgi jāpieprasa šāda informācija, jo citādi tā nekad nebūs pieejama.

Pareizas informācijas trūkuma dēļ Amerika ir izdarījusi vienu politisku kļūdu pēc otras un turpinās kļūdīties, kamēr radikāli nebūs nokārtots pareizas informācijas iegūšanas un izplatīšanas jautājums.

A. Kalns.

šādās reizēs centās novirzīt sarunu uz citu tematu. Varēja domāt, ka viņu moka greizsirdība.

Kādu nakti Brovns, iedzēries, teicās iet apskatīties, ko viešņa augšstāvā dara. Jans saniknots nostājās tam draudoši kāpnēs pretim, liegdams ceļu uz augšstāvu, un uzsaukdams: „Liec mierā šo dāmu!"

Tā pagāja dienas. Citu vakaru atkal atkārtojās jau iepriekš piedzīvotās ainas. Abi dzēra, bet sēdēja klusēdami. Brovns sāka straujāk cilāt glāzes. Viņš domāja, ka Janam nav nekādu tiesību aizkavēt viņam apciemot augšstāva iemītnieci, kuŗa joprojām uzturējās viena pati savā istabā. Brovns juta savu izdevību klāt esam, un kad Jans tam atkal aizkrustoja ceļu, viņš visā negantībā gāzās tam virsū. Abi vīri cīnījās, vārtīdamies pa grīdu un apmainīdamies belzieniem, kā bokseŗi sacīkšu arēnā. Viss alkohola tvans, dienu tecējumā uzkrātais greizsirdības niknums un spītība — viss ieslēdzās šinī cīņā. Brovns ar veiklu paņēmienu izrāvās savam pretiniekam, uzlēca kājās un steidzās pa trepēm augšā.

Tad norībēja šāviens. Brovna ķermenis sagrīļojās, saliecās un ļengani novēlās no kāpnēm uz grīdas. „Mans Dievs!", bailēs iekliedzās Tong-Li, steigdamies pie mirēja. Bet Jans trakumā apgāza galdu, saplēsdams traukus un glāzes, steidzās uz augšstāvu. Kā mēnešsērdzīgs viņš taustījās pa tumšo gaiteni, meklēdams durvis, aiz kuŗām, elpu aizturējusi, izbaiļu mākta, bija ieslēgusies francūziete.

Jana kājas laikam sapinās gaiteņa grīdsegā, viņš krita, gulēja kādu laiku nekustēdamies, tad it kā ko pārdomājis, piecēlās un steidzās uz savu pažobeli, kur ilgi rakņājās vecajā ceļa somā, izbiedēdams tur ieviesušās vaboles un tauriņus, kas steidzās tumsā pazust pa šķirbaino grīdu. Ilgi viņš ārdīja un jauca somas saturu, bez žēlastības aizmesdams pa roku galam nevajadzīgās mantas, līdz viņš bija atradis meklēto . . .

Tong-Li apakšstāvā centās visā rūpībā apkopt Brovna līķi.

Tad pēkšņi nakts klusumā norībēja šāviens.

★

Jana sastingušajā rokā atrada kādu foto — jaunas dāmas attēlu, kuŗš tik ļoti līdzinājās viešņai - francūzietei.

Kad atgriezās pasta tvaikonis, kāds samiegojies ierēdnis apmeklēja Jana bodegu, pavēlēja ķīnietim izstāstīt visu notikumu un, iztukšojis vairākus viskijus, devās atpakaļ uz kuģi.

Tong-Li palika viens. Viņš krastmalā vēroja aizbraucošo pasta kuģi, kuŗš aizveda līdz arī francūzieti. Tong-Li raudzījās ilgi, līdz kuģa siluets izzuda debess malā viņa skatam.

Cēlās vējš. Pirmās smagās lietus lāses sitās pret saules iztveicēto zemi. Lietus bija klāt. Tik ilgi gaidītais monsuns!

Ja tas būtu uznācis pirms nedēļas, Jans un Brovns būtu vēl dzīvi un Tong-Li nevajadzētu būt šai tropu peklē vienam.

...TU APSKATS

...mērā amerikāņu prese un plašā publika, kas galu galā pie demokrātiskas iekārtas atbildīga kā par preses saturu, tā arī par tautas vēlētu valdību . . . Tāpēc tas norāj amerikāņus, ka tie nemaz nepūlas informēties par valsts lietām, kas ir demokrātiskas valsts pilsoņu pienākums, un kas tagad skaŗ visattālākos pasaules stūrīšus, pateicoties ASV vadošai lomai brīvajā pasaulē. Tas tieši pasaka, ka vairs nav droši būt nezināšanā, kas notiek šinīs attālajos zemes lodes stūŗos, jo pašu amerikāņu drošība lielā mērā ir atkarīga no tā, kas notiks Laosā un citās mazāk pazīstamās vietās. Problēmas kodols, pēc autora domām, ir nepieciešamība, lai plašās tautas aprindas būtu labi informētas par visu, bet tās nav informētas, kā to liecina neskaitāmi piemēri. Autors šinī pareizas informācijas trūkumā vispirms vaino valdības iestādes un preses aģentūras, kas tautas plašās aprindas bieži vien nepareizi vai pat nemaz neinformē par lietām, ko aukstā kaŗa pretinieki jau sen zina. Autors pasvītro, ka plašākām tautas aprindām neatlaidīgi jāpieprasa šāda informācija, jo citādi tā nekad nebūs pieejama.

Pareizas informācijas trūkuma dēļ Amerika ir izdarījusi vienu politisku kļūdu pēc otras un turpinās kļūdīties, kamēr radikāli nebūs nokārtots pareizas informācijas iegūšanas un izplatīšanas jautājums.

A. Kalns.

JŪS MEKLĒ!

Lavijas Sarkanais Krusts, Stuttgart-Bad Cannstatt, Zuckerbergstr. 153, lūdz atsaukties šādas personas:

Bruno-Reinholdu Arājs, Eiženu Archipovs, Nikolaju Barbans, Edmundu, Rūdolfa dēlu, Bērziņš, Jēkabu Bloks, Voldemāru Bakhanovs, Amāliju un Vilmu Čupits, Albertu Čupītis, Vladislavu Gedzuns, Akselu Hauks, Jūliju Kaņepāja, Klāru-Elfrīdi Kiris, Jāni Ķiveris, Anatoliju Lamanovskis, Annu un Laimoni-Lilijanu Lapsiņš, Ansi Lespis, Pēteri Līcis, Nikolaju Liepa, Mariannu, Ivetu, Ināru Lūkins, Alfrēdu Ļūļa, Alfrēdu Palkis, Agati Pele, Ēriku-Pēteri Pētersons, Miķeli Pukulis, Jāni un Arvīdu Puškevics, Alfrēdu Reiss, Ernestu Rubenis, Jāni Sedmalis, Magdu Banders, Greti Gross, Ēriku un Veltu Kilpe, Annu Mariju un Broņislavu Svilāns, Pēteri un Timofeju Terechovs, Broņislavu Terlecki, Jāzepu un Broņislavu Zira, Arturu Zeibots, Jāni Zariņš, Mārtiņu Zariņš, Staņislavu Zamovskis, Pēteri Zonne, Voldemāru Vāvere, Mārtiņu Ādamsons, Jāni Aigars, Visvaldi Alksnis, Alfonsu Auziņš, Tālivaldi Ārgalis, Jāni-Eduardu Auziņš, Jāzepu Bajārs, Voldemāru Beitiņš, Austru Bekmanis, Arnoldu Beņķis, Ernestu Bērziņš, Kārli Bērziņš no Vilķenes pag., Zelmu Biķernieks, Haraldu - Eduardu Blūms, Voldemāru Briedis, Liliju Brikmane, Vari Bruzis, Robertu Čankis, Alfrēdu Cīrulis, Ēriku Cīrulis, Arturu Gaŗais, Hariju Hilbigs, Alfrēdu Grīnbergs, Edgaru Gulbis, Jāni - Arturu Heinrichsons, Laimonu Imaks, Georgu Ivanovski, optiķi Pāvelkopfs, Arvīdu un Eduardu Kārkliņš, Imantu Kore, Jāni Lapsiņš, Augustu Lejnieks, Ilmaru Pauls, Alfrēdu Pavasars, Dr. Jāni Porietis, Vilmu Preimanis, Aleksandru un Anastasiju Priedīte, Jāni Pušpurs, Jāni Puzulis, Elvīru Steģis (Štāls), Elmāru Tetiņš, Robertu Treibergs, Laimonu Tropiņš, Albertu Vanags, Arturu Veinbergs, Donātu Virbulis, Pēteri Zālītis, Reinholdu un Aleksandru Zīverts, Irmu Leontīni Zvaigzne, Jāni Gulbis, Uldi Gutmanis, Kārli Jurevics, Ludvigu Liepa, Ēriku Ozols, Elmāru Janka, Emmu un Arturu Stillis, Otto Ramats, Laimonu Lūsis, Jāni un Kārli Ravejs, Eduardu Špilers, Laimonu - Gunāru Valters, Ziedoni Ansons, Jāni Briedis, Ēriku Iraids, Jāni Jānīts, Annu Beks, Aleksandru Kolosovs, Albertu Strēmelis, Jāni Sīlis, Visvaldi Rūja, Pēteri Balodis.

IMANTA

Ar auto pa Eiropu,
atstājot paši savu vāģi Kanadā, Jūs varat braukt, kur tīk, savlaicīgi piesakot savu vēlēšanos

IMANTA
parcel service
TŪRISMA NOZAREI

Oldmarken 12
Copenhagen - Bagsvaerd
Telefons 98 18 26
(Telegrammu adrese).

- Mēs nododam Jūsu rīcībā vāģus ar vai bez šoferiem tuviem vai tāliem braucieniem
- sameklējam istabas viesnīcās
- kārtojam ceļojumu formālitātes
- informējam par skaistākiem tūrisma maršrutiem
- palīdzam lēti iepirkties
- Jūsu pirkumu nosūtām uz jebkuŗu valsti

Plānojiet iepriekš, rakstiet jau tagad!

IMANTA
Parcel Service
Tūrisma Nozare

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināts 1926. gadā.

Tradicionālie **LĪGO SVĒTKI Sidrabenē**
SESTDIEN, 24. JŪNIJĀ,
Ar BIRUTAS SENKĒVIČAS jaunsacerēto Jāņu uzvedumu
- ATJĀJ JĀNIS JĀŅU NAKTI -
Ar solo, duetu, kvartetu un koŗu dziedājumiem, 25 tautas dziesmu melodijām, kuŗas harmonizējuši mūsu ievērojamie komponisti.
Uzvedumā piedalās vienpadsmit Toronto konservātorijas un vokālo studiju audzēkņi, vairāki aktieŗi, deju kopa Dzīdancis *Z. Miezīša vadībā*, un līgotāju koris *Osvalda Liepas vadībā.*
Par krāšņām dekorācijām atkal gādā mākslinieks *O. Grebže*, kas bez lauku sētas apsolījis uzburt arī papardes ziedu.
Par apgaismojumu rūpēsies *A. Purēns* un *V. Turķis*. Skaņu meistari *V. Plampe* un *K. Zariņš*.
IZRĀDI IESTUDĒ UN VADA režisors F. LINTIŅŠ.
Atsevišķās uzveduma daļas iestudējis *H. Miķelsons.*
Svētku sākums plkst. 18-os ar mākslinieka O. GREBŽES gleznu izstādes atklāšanu. Pēc tam deju mūzika. Izrāde, kas ilgs nepilnu stundu, sāksies plkst. 21.00.
Ieeja pieaugšiem $1,- bērniem — brīva.
Visus laipni ielūdz SIDRABENES PĀRVALDE.

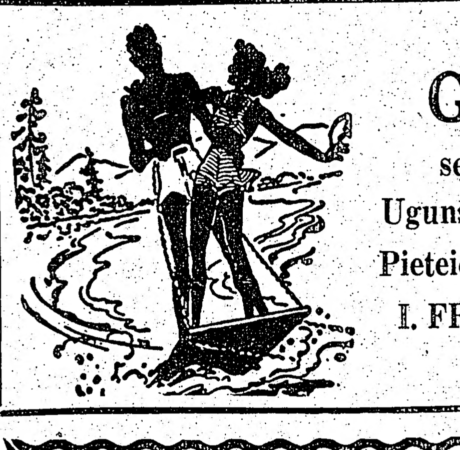

LATVIEŠU VASARAS VIESNĪCAS
GLEN ECHO LODGE
sezonas atklāšana ar līgošanu 24. jūnijā.
Ugunskurs. Jāņu siers. Aplīgošanās. Dejošana.
Pieteicoties uz līgošanu un atvaļinājumu, rakstiet
I. FRICBERGS, Box 910, Gravenhurst, Ont., tel. MU 7-3001.

SESTDIEN, 24. JŪNIJĀ,
1961. g. satiksimies

Sit, Jānīti, vaŗa bungas, līgo, līgo,
Vārtu staba galiņāi, līgo,
Lai sanāca Jāņa bērni, līgo līgo.
No maliņu maliņāmi, līgo.

Līgo svētkos SAULAINĒ
Sākums plkst. 8 vakarā, ko ievadīs draudzes un Dainas koŗa kupls dalībnieku skaits, skandinot līgo dziesmas un ejot rotaļās pie ugunskura.
DEJA. Spēlēs laba deju mūzika.
Ieejas maksa $1,- no personas. Auto parkošana $0.50. Minētā dienā sarīkojuma vieta skaitās visa Saulaines teritorija, ieskaitot arī privāto zemju nomas zemi.
Visi laipni ielūgti. SAULAINES PĀRVALDE.

PĀRDODAMA
VASARNĪCA pie MUSKOKA EZERA
4 akri zemes — divas vasaras mājas. 2 laivu piestātnes. 400 pēdu lēzens ezera krasts ar tīru ūdeni. Elektrība un telefons. Skaistā vietā blakus GLEN ECHO LODGE. Cena $8.000,-. Zvanīt pēc pl.kst. 6 vakarā — WA 1-5303, Toronto.

PAVASARA DELKATEŠU VEIKALS,
361 RONCESVALLES AVE., TORONTO,
LĪGOTĀJIEM PIEDĀVĀ:
JĀŅU SIERUS,
kā arī PĪRĀGUS, ŪDENS KLIŅĢEŖUS u. c. no pašu ceptuves.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus. TEL., LE 1-7353, Toronto.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

NĒĢI BUNDŽĀS
tieši no zvejnieka,
65 MILLBROOK CRESC.
TEL. HO 5-2785, TORONTO

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

Irmu Klinklāvu,
dzim. GRAUDIŅU,
meklē māsas vīrs ar māsu Latvijā.
Off.: 1059.

DĀMU FRIZIEŖSALONS ‚VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

PASŪTINĀJUMA UN SUBSKRIPCIJAS
KUPONS
IZMANTOJAMS TIKAI LĪDZ 15. JŪLIJAM.

- LATVIJAS VĒSTURE 1600.—1710. (4. sējums) E. Dunsdorfs. $10.00 ....
- LATVIJAS VĒSTURE 1800.—1914. (6. sējums) A. Švābe. 2. izdevums. $10.00 ....
- LŪDZU REZERVĒJIET man arī Latvijas vēstures 1., 2., 3., 5. un 7. sējumu ....
- GRĀMATA PIEAUGUŠIEM — Seksuālā dzīve, J. Āboliņš $3.00 ....

GRĀMATAS AR SPECIĀLU ATLAIDI SUBSKRIBENTIEM

- DEVIŅVĪRU SPĒKS, E. Dunsdorfs, ies. $2.50 ....
- LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI, U. Ģērmanis $4.45 ....
- PA AIZPUTINĀTĀM PĒDĀM, U. Ģērmanis $2.70 ....
- PAKAVU DUNOŅA, A. Johansons $1.70 ....
- PĀRLAICĪGIE CEĻINIEKI, A. Johansons $1.85 ....
- TEIKSMA PAR MANU MŪŽU, J. Veselis $2.10 ....
- SMELDZĪGAIS SMAIDS, P. Ērmanis ies. $2.30 ....
- CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, H. Budulis ies. $1.95 ....
- VESELĪGA DZĪVE, H. Budulis br. $1.20 ....

Pasūtināto grāmatu cenu kopsumma:

Pasūtinātāja vārds, uzvārds (Mr., Mrs, Miss)

....

Adrese: ....

Datums: Paraksts:

Sūtāms: DV grāmatnīcai, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

Pilsētas centrā
IZĪRĒJAMAS
trīs nemēbelētas istabas.
Zvanīt vakaros — EM 6-0101, Toronto.

Ar 1. jūliju pilsētas stenda tuvumā
IZĪRĒJAMAS
2 istabas, kopā vai atsevišķi, ar vai bez mēbelēm. Vārīšanas iespējas.
Zvanīt WA 3-2749, Toronto.

Danforth - Logan rajonā
IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS, 2 istabas un virtuve. Garāža. Zvanīt vakaros.
HO 6-0700, Toronto.

IZĪRĒJAMA
liela istaba ar lielu virtuvi.
Zvanīt WA 2-3915, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

PRĒMIJAS ZĪME CITTAUTU AUTORU
GRĀMATĀM
ATLAIDE

20 %	ja pasūtinājums pārsniedz	$ 3.00
30 %	ja pasūtinājums pārsniedz	$ 6.00
40 %	ja pasūtinājums pārsniedz	$ 12.00

Prēmijas zīmes izmantojamas tikai līdz 15. jūlijam.

- TAIFUNS, Džosifs Konreds ies. $2.60 .... broš. $1.00 ....
- SIEVU SKOLA, Andrè Žīds ies. $2.60 .... broš. $2.00 ....
- NARCISS UN ZELTAMUTE, H. Hese broš. $2.00 ....
- BOVARI KUNDZE, G. Flobērs broš. $2.60 ....
- PASTORĀLĀ SIMFONIJA, A. Žids ies. $1.35 .... broš. $0.85 ....
- KRISTUS LEĢENDAS, Z. Lagerleva ies. $4.00 .... broš. $3.20 ....
- VELNA ELIKSIRI, E. T. A. Hofmanis ies. $3.50 .... broš. $2.80 ....
- 1984, Džordžs Orvels broš. $2.00 ....
- MĪLESTĪBAS TUKSNESIS, F. Moriaks ies. $2.60 .... broš. $2.00 ....
- NAKTS LIDOJUMS, A. de St. Eksiperī ies. $1.60 .... broš. $1.00 ....
- GULIVERA CEĻOJUMI, Dž. Svifts ~~ies. $3.00~~ .... broš. $2.40 ....
- ARDIEVU, MISTER ČIPS, Dž. Hiltons ies. $1.60 .... broš. $1.00 ....
- KAROLINIEŠI, Verners f. Heidenstams ies. $3.80 ....
- ARDIEVAS IEROČIEM, E. Hemingvejs ies. $2.80 .... broš. $2.00 ....
- EIŽENIJA GRANDĒ, O. de Balzaks ies. $2.00 .... broš. $1.50 ....
- CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI, H. Martinsons ies. $3.20 ....
- SARKANĀ ODZE, Fr. G. Bengstons ies. 4.50. .... broš. $3.70 ....
- MISTERIJAS, K. Hamsuns ies. $3.30 .... broš. $2.75 ....

LABA DĀVANA CITTAUTIEŠIEM

- AJURJONGA, Anšlāvs Eglīts (angļu valodā) ies. $3.50 ....

DAŽĀDI

- IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS, M. Krone - Balduma ies. $6.85 ....
- LATVIJAS SPĒĻU KARTIS $4.75 ....
- FOTO ALBUMS, īstā ādas sējumā $6.00 ....
- VIESU GRĀMATA, īstā ādas sējumā $6.00 ....
- DIENAS GRĀMATA, īstā ādas sējumā $5.00 ....
- PIEZĪMJU BLOKS — grumbuļaini ādas vāki $3.75 ....
- PIEZĪMJU BLOKS — gludi ādas vāki $3.25 ....

Pasūtināto grāmatu kopsumma pēc kataloga cenas: ....
Prēmijas atlaide 20%, 30%, 40% ....
Grāmatu cena, atvelkot atlaidi ....
50 ¢ pārsūtīšanas izdevumi ....
Maksāju ar ....

Pasūtinātāja vārds, uzvārds: ....
Adrese: ....
Datums: .... Paraksts:

Sūtāms: DV grāmatnīcai, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

KANADAS ĀRLIETU MINISTRS ŽENĒVĀ

ĀRLIETU MINISTRS GRINS PRASA PLAŠĀKU ATBALSTU UN LIELĀKAS TIESĪBAS TRĪS VALSTU PĀRRAUDZĪBAS KOMISIJAI LAOSĀ.

Ž e n ē v ā. Kopš četrpadsmit valstu Laosas konferences sākuma Ženēvā Kanadu tagad jau otru reizi pārstāv ārlietu ministrs Grins. Pēdējais Ženēvu sasniedza pag. nedēļas otrā pusē — ar konkrētiem plāniem Laosas problēmas atrisināšanai. Ārlietu ministrs Grins ir pārliecināts, ka Laosas situāciju var atrisināt vienīgi starptautiskā pārraudzības komisija, ko, bez Kanadas, vēl pārstāv Indija un Polija. Tai pašā laikā Grins ir neapmierināts ar pārraudzības komisijas stipri ierobežotām darbības tiesībām. Tāpat viņš gribētu redzēt ciešākas saites starp pārraudzības komisiju un četrpadsmit valstu konferenci. Kanadas ārlietu ministra prasības kanadiešu, poļu un indiešu pārraudzības komisijas ierēdņu plašākam atbalstam aizstāv arī citas brīvās pasaules valstis, kamēr komūnisti vēl vienmēr mēģina komisijas darbības lauku pēc iespējas ierobežot.

Atsaucoties uz ārlietu ministra Grina prasībām, ar konkrētiem piedāvājumiem nākušas Francija un Sav. Valstis. Abas solījušas sagādāt nepieciešamo gaisa transportu — vieglās lidmašīnas un helikopterus — pārraudzības komisijas darbības veicināšanai Laosā. Pašreiz transports ir vienā no trīs valstu komisijas lielākām galvas sāpēm. Tās pārstāvji paskaidro, ka, uzlabojoties transporta apstākļiem, būs dota daudz lielāka izdevība Laosas pamiera pārraudzībai.

Kamēr Ženēvas konference vēl vienmēr ne ar kādu progresu lepoties nevar, labas ziņas sagaida no tās „filiāles" Cirichē. Tur pašreiz uz sarunām sanākuši trīs Laosas prinči, pārstāvot karalisko valdību, neitrālistus un Pathet Lao komūnistus. Ja principiem izdosies panākt savstarpēju vienošanos jaunas koalīcijas valdības dibināšanai, tad sagaida, ka strauji progresēs Ženēvas konference un, ka lielā mērā būs atvieglota arī pārraudzības komisijas darbība Laosā. Sarunas Cirichē ilgs trīs dienas, tā kā jau šīs nedēļas beigās būs zināms sarunu iznākums.

PUBLICĒTI LIETUVIEŠU „PASTERNAKU" DARBI

Ņujorkā šinīs dienās iznākusi antoloģija, kurā sakopotas no Lietuvas saņemtās dzejas. Daži šo darbu autori ir bijuši Sibirijas vergu nometnēs, citi ir lietuviešu rakstnieki, kuri nepakļaujas komūnistu kontrolei. Lai pasargātu šos dzejniekus no komūnistu atriebības, autoru vārdi antoloģijā nav minēti. Šīs dzejas nokļuvušas caur dzelzs aizkaru pa dažādiem ceļiem.

Lietuviešu grupa Ņujorkā, kas izdevusi antoloģiju, paredzējusi izdot šādus darbus arī turpmāk. Tie cer saņemt no Lietuvas arī romānus, lugas, atmiņas un citus darbus.

ATOMSARUNAS STRUPCEĻĀ

SAV. VALSTIS IZSAKA AIZDOMAS, KA PADOMJU SAVIENĪBA VĒL VIENMĒR NODARBOJAS AR ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMIEM.

Ž e n ē v ā. Atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas konferencē, kas kopš savas atklāšanas dienas nav spējusi pavirzīties ne soli, tagad draud izjukt pavisam. Un proti, Padomju Savienība pieprasa, lai atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas jautājumu ietilpina gaidāmās vispārējās atbruņošanās sarunās. Kādreiz to krieviem piedāvāja sabiedrotie un krievi priekšlikumu noraidīja. Tagad, pamatojoties, ka tas sarunas tikai sakomplicētu un pildzinātu, padomju priekšlikumu savukārt noraidīja Sav Valstis un Anglija.

Sav. Valstu delegācija pret dažādiem padomju kavēšanās un konferences graušanas trikiem izrāda arvien lielāku nepacietību. Pēdējā trīs valstu sēdē amerikāņi aizrādīja, ka viņi uz mūžīgiem laikiem atomieroču mēģinājumus nepārtrauks un negaidīs, kamēr krieviem labpatiksies vienoties. Sav. Valstu pārstāvji pat aizrādīja, ka ir ļoti iespējams, ka Padomju Savienība visu laiku slepeni turpina izmēģināt savus jaunākos atomieročus.

Sav. Valstu delegācija aizrāda, ka Padomju Savienība neizrāda absolūti nekādu interesi atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas līguma virzienā. Un sarunas turpinās jau trešo gadu! Tādēļ nav jābrīnas, ja Vašingtona ir nodeklarējusi, ka atomsarunas izjukšanas gadījumā visa atbildība uz saviem pleciem jāuzņemas Pad. Savienībai.

APVIENOTO NĀCIJU SPĒKI ATGRIEŽAS MATADI PILSĒTĀ

L e o p o l d v i l l ē. Pēc vairāk kā trīs mēnešiem Kongo ostas pilsētā Matadi atkal atgriezušies Apvienoto Nāciju karavīri — ap 100 neapbruņoti Nigērijas policistu. Līdz ar pēdējiem uz Matadi bija paredzēts izbraukt arī kādai kanadiešu signālistu grupai, bet, tā kā Apvienoto Nāciju militārā vadība Kongo arī kanadiešus gribēja sūtīt neapbruņotus, pēdējie atteicās braukt. Kongo juku sākumā Matadi apsargāja malajiešu vienības, bet šī gada 5. martā Kongo spēki pēc īsas kaujas malajiešus padzina.

Lēmumu sūtīt uz Matadi neapbruņotus karavīrus Apvienotām Nācijām var nākties rūgti nožēlot. Jau pa ceļam uz minēto ostas pilsētu, Kongo upes ietekas tuvumā, nigēriešus pārmeklēja un vairākas stundas aizturēja bruņoti Kongo armijas karavīri. Pirmās ziņas no Matadi gan liecināja, ka nigērieši uzņemti „laipni". Bet pēc tam radio kontaktu vairs nav izdevies uzņemt, un par Apvienoto Nāciju personāla likteni nekas nav zināms.

KASTRO SOĻO UZ SOCIĀLISMU

„KATRAI REVOLŪCIJAI JĀATROD PAŠAI SAVS CEĻŠ," SAKA KUBAS MINISTRU PREZIDENTS, KAS IZVĒLĒJIES SOCIĀLISMU.

H a v a n ā. Visa Kubas saimnieciskā un politiskā dzīve iet sociālisma virzienā. Kastro nesen kā nodeklarēja, ka Kuba ir piedzīvojusi sociālistu revolūciju, bet, ka tā vēl nav izveidota par sociālistisku valsti. Bet viss iespējamais tiek darīts, lai tas tā notiktu jau vistuvākā nākotnē.

Kopš šī gada 17. aprīļa invāzijas Rietumu pasaules saskare ar Kubu bijusi visai ierobežota un daudz no tur notiekošā pagājis garām nepamanīts. Bet laikā, kad Kubā bija ieradusies amerikāņu traktoru delegācija, tai līdz bija atbraukuši arī vairāki žurnālisti, kuriem Kastro izrādīja vēl neredzētu pretimnākšanu. Ministru prezidents preses pārstāvjus personīgi iepazīstināja ar aprīļa invāzijas vēsturi, parādīja, kur notikušas smagākās kaujas, kā arī sniedza savu personīgo filozofiju par invāzijas iznākumu. Šai jautājumā, starp citu, Kastro domas saskan ar amerikāņu militāriem lietpratējiem. Pēdējo uztverē invāzijai būtu sekmējies daudz labāk, ja uzbrucējiem būtu bijis aviācijas atbalsts. Kastro savukārt uzsver, ka viņš uzvarējis tādēļ, ka viņam bijusi aviācija, bet tās nav bjis invāzijas spēkiem.

Garākās sarunās ar preses pārstāvjiem Kastro iztēloja Kubas ceļu uz sociālismu. Piekopjot sociālismu Kubā, un ar Pad. Savienības saimniecisko un militāro palīdzību, Kastro jau tuvākā laikā cer izveidot ideālu sociālistisku valsti. Pagaidām dažādus sīkākus uzņēmumus viņš vēl atstāšot privātīpašnieku rokās, bet viss lielākais tiks nacionālizēts. Daļēji tas jau paveikts. Kastro domā, ka tāda atpakaļ palikusi valsts kā Kuba modernām nācijām blakus var cerēt nostāties vienīgi ar sociālisma palīdzību.

Kastro plāniem stipri palīdzēja bēdīgi slavenā aprīļa invāzija. Kastro ne tikai kā guva militāru uzvaru, bet arī politisku, nostabilizējot viņa varu. Iekšējā pretestība, kas pirms invāzijas bija sasniegusi visai ievērojamus apmērus un nopietni apdraudēja Kastro režīmu, tagad gandrīz vairs neeksistē. Līdz ar savas varas nostabilizēšanos Kastro varēja daudz drošāk ķerties pie savu sociālisma plānu īstenošanas. To, kā viņš pats atzīst, viņš sācis vislielākā steigā.

KASTRO PRASĪBAS NEPIEŅEM

TRAKTORU IEPIRKŠANAS LĪDZEKĻU VĀKŠANAS KOMITEJA DOD KUBAS MINISTRU PREZIDENTAM LAIKU APDOMĀTIES.

D e t r o i t ā. Pēc sarunām ar četru vīru lauksaimniecības un traktoru lietpratēju grupu, kas nule kā atgriezusies no Kubas, traktoru iepirkšanas līdzekļu vākšanas komiteja paziņojusi, ka noraida jaunākos Kastro noteikumus 17. aprīļa invāzijā sagūstīto atbrīvošanai. Kastro par gūstekņiem sākumā prasīja 500 smago traktoru, bet, kad izrādījās, ka tos amerikāņi viņam nedos, pārrēķināja, un pieprasīja vieglāka tipa traktorus 28 milj. dolaru vērtībā. Citiem vārdiem tas nozīmē, ka katra gūstekņa izpirkšanas naudu Kastro nolicis uz apmēram 23.500 dolaru! Traktoru iepirkšanas līdzekļu vākšanas komiteja, kuras galvenā mītne atrodas Detroitā, jaunāko Kastro prasību noraidījusi, paskaidrojot, ka Kastro par gūstekņiem var dabūt 500 lauksaimniecības vajadzībām piemērotus traktorus, bet ne vairāk. Komiteja devusi Kubas ministru prezidentam laiku apdomāties līdz šī gada 23. jūnijam. Ja Kastro no savām prasībām neatkāpjas, tad ļoti iespējams, ka līdzekļu vākšanas komiteja savu darbību pārtrauc, atmaksājot visu līdz šim saziedoto naudu. Rezultātā Kastro paliks bez traktoriem un gūstekņi paliks viņa rokās.

KOMŪNISTI ATSAKĀS IZRAIDĪT DIPLOMĀTU

SAV. VALSTIS APVAINO ČECHOSLOVAKIJAS APVIENOTO NĀCIJU PADOMDEVĒJU SPIEGOŠANĀ

Ņ u j o r k ā. Pirmo reizi Apvienoto Nāciju pastāvēšanas vēsturē komūnisti atteikušies paklausīt Sav. Valstīm un atsaukt kādu nevēlamu diplomātu. Domstarpības sākās jau pagājušā nedēļā, kad čechu delegācijas padomdevējs Nacvalačs atklāja, ka Sav. Valstu aģenti mēģinājuši viņu uzpirkt un aicinājuši spiegot amerikāņiem. Sav. Valstis apvainojumu kategoriski noraidīja, savukārt apgalvojot, ka čechu diplomāts patiesībā ir komūnistu spiegs, un kā tāds nekavējoties izraidāms. Bet Čechoslovakija liedzas Nacvalaču atsaukt.

Sakarā ar kādu 1947. gada vienošanos, šados gadījumos sarežģītās diplomātiskās situācijas atrisināšana tiek uzticēta starptautiskam trīs valstu tribunālam. Vienu tribunāla pārstāvi izrauga A.N. generālsekretārs, vienu Savienoto Valstu ārlietu ministrs un trešo generālsekretārs un ārlietu ministrs kopīgi. Ja par trešo tribunāla pārstāvi nevar vienoties, tad tā izraudzīšana uzticama starptautiskai tiesai. Un tā, kamēr diplomātiskā mašinērija turpinās malšanos savos džungļos, biedrs Nacvalačs turpinās sēdēt Apvienotajās Nācijās.

KANADĀ BEZDARBS MAZINĀJAS

No Otavas ziņo, ka maijā bezdarbnieku skaits strauji krities. Pašlaik visā Kanadā ir ap 457.000 bezdarbnieku pret 622.000 pag. mēnesī.

Šo paziņojumu nodeva presei 10 stundas pirms finanču ministra Donalda Fleminga budžeta nolasīšanas parlamentā.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 25. jūnijā, dievkalpojuma nebūs.

Svētdien, 2. jūlijā, plkst. 11 jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont. tel. LE 6-2510.

2. jūlijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā. Saulaines nometnes atklāšana — pievakarē.

9. jūlijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā jaunatnes iesvētes dievkalpojums. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

16. jūlijā, plkst. 10 svētbrīdis Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto. tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. 25. jūnijā, plkst. 1.30 p.p. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

HAMILTONA

Hamiltonā latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Avenue, South.

Svētdien, š. g. 25. jūnijā, plkst. 5.00 p.p. dievkalpojums. Māc. E. Pavasars.

MONTREĀLA

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Artūrs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Montreālas Sv. Paula draudzes dievkalpojumi:

24./25. jūnijā Jāņu sarīkojums lauku īpašumā, Tērvetē.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.

LIKTENĪGĀS MINŪTES

Kriminālasistents Ralfs Kēlers palūkojās stacijas pulkstenī — 17.45. Vēl 15 minūšu līdz viņu nomainīs Bakslers, un viņš varēs satikties ar Margaretu.

Šoreiz viņa bija solījusies būt laikā.

Vienaldzīgi Kēlera skats pārslīdēja ļaudīm stacijas priekšā, skatlogiem un kāpnēm, kas veda uz peronu. Starp aizbraucējiem un atbraucējiem varēja atrasties kāds no ilgi meklētiem noziedzniekiem.

Bet Kēlera domas kavējās pie Margaretas. Laimīgs un reizē šaubīdamies viņš pārdomāja, vai jau šodien viņu bildināt.

☆

Četri jaunekļi, šķiet, lielā interesē, pētīja laikrakstu. Tomēr patiesībā tie uzmanīgi klausījās, ko viņu „boss", mazs, resns vīrs izpūrušiem matiem, cieši apspīlētās biksēs viņiem čukstēja:

„Alfreds pulkstens sešos, zilā virsvalkā, alus kasti uz muguras, nāks pa galveno ieeju un dosies uz ceturtā perona delikatešu stendu. Tur viņš gaidīs uz manu zīmi, ka stends no pircējiem brīvs, tad viņš pieklauvēs un viņu ielaidīs. Nevienam neuzkritīs, ka īstais alus vedējs nāk tikai pēc pusstundas. Tātad: delikatešu tirgotāju notrieks pie zemes. Mana zīme Alfredam būs reizē signāls arī jums. Maksis un Kārlis pienāks no kreisās, es un Žoržs no labās, un visi apstāsimies stenda priekšā. Nepiemirstiet nostāties labi plati! Ja nu gadītos, ka pienāktu kāds pircējs, tu, Maksi, palūgsi tam uguni. Ja būs sieviete, Žoržs to pārņems parastā kārtā, ha, ha! Kamēr mēs tur nu stāvēsim, Alfreds iznāks delikatešu tirgotāja baltajā virssvārkā, iztīrīs kasi un pazudīs. Pēc pāris sekundēm mēs viņam sekosim. Viss skaidrs?"

Trīs galvas nemanāmi pamāja.

☆

Pulkstenis rādīja 17.58. Sekretāre Margareta Zeidlere ienāca stacijas hallē un acumirklī pazuda ļaužu straumē, kas plūda no ceturtā perona uz izeju.

Delikatešu stenda priekšā viņa ieraudzīja četrus vīrus. Velti palūkojusies pēc Kēlera, ko pūlī nevarēja ieraudzīt, viņa nolēma pieiet pie stenda un dažas minūtes tur pakavēties.

☆

Kriminālasistents Kēlers uzsita kolēģim Baksleram uz pleca un ātri aizsteidzās pie delikatešu stenda, kur jau bija pamanījis Margaretu stāvam.

Tai pašā brīdī Alfreds blakus telpā nesamanīgajam tirgotājam novilka balto virssvārci un uzrāva to sev mugurā.

Tad viņš iegāja veikala telpā.

☆

Margareta satrūkās, sajutusi kādu roku uz sava pleca. Bet ieraudzījusi Kēlera smaidīgo seju, viņa nosarka. Tai acumirklī Alfreds ienāca veikalā.

Kēlers paviršī paskatījās, bet viņa apziņa atzīmēja visu: gareno, svešo, sviedriem pārklāto seju, nervozo nemieru . . . „Jūs!" viņš pēkšņi iesaucās un taisījās vienu no priekšā stāvētājiem pabīdīt sāņus.

Tas zibeņātri apsviedās un, pirms Kēlers paguva attapties, četri vīri viņu un Margaretu jau ieslēdza savā vidū.

Viens no tiem pieturēja meiteni.

„Taisies, ka tieci," viņš čukstēja," jeb tava meitene būs beigusi dzīvot!"

Kēlers ieraudzīja revolveru, vērstu pret Margaretu, un izdzirda pavēli:

„Vai dzirdēji? Ej uz ceturto peronu un paliec tur! Nerunā ne vārda! Kad mēs būsim visu nokārtojuši, mēs tavu skuķi palaidīsim. Ja tu celsi traci, mazā mirs. Skaidrs? Šļūc!"

Aklās, nevarīgās dusmās Kēlers devās prom norādītā virzienā. Bakslers! Kur palika Bakslers?! Nekur to nevarēja ieraudzīt.

Lielais pulkstenis rādīja trīs minūtes pēc sešiem. Skaļrunis pieteica vilcienus, no ceturtā perona nāca ļaudis . . .

Tiaka doma izskrēja caur Kēlera smadzenēm. Viņš paglūnēja uz gangsteru pusi: divi viņu novēroja, otri divi turēja Margaretu.

Kēlers nolēma riskēt.

Viņam tuvojās vīrs ar portfeli. Kēlers atvirzījās un aizlika tam kāju priekšā . . .

☆

„Es nevaru atvērt kasi!" Alfreds lādējās, kad resnais viņu pamudināja pasteigties.

„Piespied visas pogas no vietas!" resnais šņāca. „Taisies! Te vairs nav drošs!" Alfreds pūlējās, kamēr lāde atsprāga. Viņš sagrāba naudas zīmes un ieskrēja blakus telpā, sabāza naudu kabatās, norāva balto mēteli un atstāja stendu.

„Tu nāc līdz," Žoržs uzsauca Margaretai, „šurp! Un ka tu nepīkstētu! Kad būsim lejā, tu varēsi pazust!"

Kopā ar Margaretu un resno viņš nogāja pa labajām trepēm, abi pārējie ar Alfredu devās pa kreisajām kāpnēm. Neviens vairs nerūpējās par Kēleru.

Pulkstenis rādīja piecas minūtes pēc sešiem.

☆

Drīz pēc tam visās stacijas ieejās atradās policisti. Policisti steidzās caur halli. No skaļruņa atskanēja zema balss: „Ievērojiet mieru un disciplīnu. Sekojiet policijas norādījumiem! Galvenā hallē izdarīta laupīšana. Neviens nedrīkst atstāt stacijas telpas!"

Gangsteri bija pazuduši skatam. Margareta bāla atspiedās pret kāpņu margām. Kēlers stāvēja pie policistiem un lūkojās ļaužu pūlī. Labajā rokā viņš turēja portfeli.

Kāds sašutis un uztraucies kungs piepeši rādīja uz viņu un iesaucās:

„Tas ir viņš! Viņam ir mans portfelis!"

☆

„Mazā nevar būt mūs nodevusi," resnais čukstēja. „Bet viņas draugs — nolādēts! Mums viņu vajadzēja paturēt pie sevis!"

„Tur — tur viņš stāv! Kur gan viņam gadījies portfelis?" Žoržs nobrīnījās. Resnais nobālēja:

„Nu man viss skaidrs! viņš taču pirmīt sakrita čupā ar vienu — tas izskatījās pēc nejaušības. Un mēs, protams, iekritām, mēs idioti! Vai tu zini, ko viņš bija izdarījis, viņš paķēra portfeli un to paslēpa, kamēr apzagtais, ļaužu straumes aizrauts, sacēla trauksmi. Tagad policijai viss zināms.

„Ko mēs tagad iesāksim?" Žoržs ievaimanājās.

„Mums vairs nav šanses! Mēs jau te nevaram pakustēties. Viņi mūs notvers dažās minūtēs. Uzdosim sevi brīvprātīgi. Tas visiem atstāj labu iespaidu tiesā."

„Bet pārējie?"

Resnais pamāja uz kāpņu pusi. Skaties, tie jau saņemti ciet, Alfreda virsvalku jau nevarēja neievērot. Nāc vien, Žorž!"

☆

Pulkstenis rādīja divdesmit minūtes pēc astoņiem. Stacijā izskatījās kā parasti. Ļaudis nāca, ļaudis gāja.

Kādā mazā kafejnīcā Margareta sēdēja pie galdiņa, pretim Ralfam Kēleram, kas bija satvēris viņas roku savējā.

„Man liekas," viņa drusku kautrīgi noteica, „ka visas šīs nepatikšanas mums būtu palikušas aiztaupītas, ja nebūtu gribējusi likt tev gaidīt. Nelaimīgā kārtā es piestājos pie delikatešu stenda. Vai mani tagad sagaida bargs sods, kriminālasistenta kungs?"

„Katrā ziņā," Kēlers smaidīja . . . „Tev būs mani jāapprec."

ZEM SAULESPUĶES...

(Pārnesums no 2. lpp.)

„Zināms pamats to darīt būtu, Te jāatceras kāds amatvīru bankets Liepājā. Tur man vajadzēja ar katru „sadzert" un uzzīmēt skici. Savlaicīgi pielāgoju mutē parocīgi ieliekamu švammi. Banketā pēc vajadzības „patēriņu" neuzkrītoši izspiedu kabatas drānā, un tā pieveicu visus. Kad, pašam nezinot, uzskicēju mūsu ievērojamo figūrālistu un portretu gleznotāju Mitrēvicu, tas ieveda mani blakus istabā un nostrostēja. Toreiz viņš teica: — Vecīt, liecies mierā un ņem rokās eļļenes. Ar tādu aparātu, kāds ir tev, jāiznāk cienīgam portretistam — To viņam arī apsolīju, bet solījums vēl nav pildīts. Kaut ar nokavēšanos, kādā dienā tas būs jādara. Tagad jau tādi laiki. Daudzi sāk gleznot vecumdienās."

Tad Keišs no kabatas izvelk dārgu holandiešu cigāru un aizkūpina. Arōmatisks dūms sitas nāsīs. „Te būs viens jums, un nu jāskrej uz Moisejeva izrādi. Čau."

Pārrados mājās kā no pacilājoša koncerta, kurā cilvēka spējām nav robežu.

SPORTS

ARĪ ŠOGAD UZVAR LETTGALIA

L!K!A! sporta komitejas rīkotā basketbola turnīrā Ņujorkā jau otru gadu pēc kārtas uzvar Lettgalia, uzvarot Seloniju un Beveroniju. Turnīru atklāja L!K!A! seniors L. Birkmanis (Lett.) un no Ņujorkas korporāciju kopas sveicienus nesa S. Pudāns (Sel.) Sakarā ar karsto un sutīgo laiku arī skatītāju bija pamaz. Liels prieks toties bija redzēt mūsu bij. izlases spēlētāju M. Otlane-Bušu, kura tagad dzīvo Čīlē.

Pirmā spēlē Lettgalia sacentās ar Seloniju. Abas vienības bija nopietni gatavojušās šim turnīram un pirmā puslaikā notika sīva cīņa dēļ katra punkta. Sākumā ar V. Vipuļa un I. Eichvalda metieniem Selonija nonāk vadībā, tikai pamazām lettgaļi starpību izlīdzina un puslaiks beidzas 31:28 lettgaļu labā. Otrā puslaikā, pateicoties M. Gultnieka un O. Rozentāla metieniem, lettgaļi pamazām starpību palielina un spēle beidzās 65:47. Lettgaliā vēl spēlēja: J. Students, Art. Krūmiņš, Andr. Krūmiņš, M. Rafaels, V. Hazners, K. Krēsliņš un A. Krēsliņš.

Otrā spēlē Lettgalia tikai pēc sīvas cīņas uzvar Beveroniju, kaut gan rezultāts 66:51, to nerāda. Beveronijas sastāvā bija no Kanadas atbraukušie spēlētāji — J. Gerdelis, J. Strautnieks, A. Spricenieks un G. Richters, viņus papildināja S. Abens, O. Līdums un J. Kaminskis.

Pēdējā spēlē Selonija uzvar Beveroniju, 42:28 tā revanšējoties par pag. gada zaudējumu. Abas vienības bija stipri pagurušas no iepriekšējās spēles, un spēle bija palēna un pateicoties V. Vipuļa, U. Vipuļa un I. Eichvalda metieniem, sēļi nodrošināja sev otro vietu. Selonijā spēlēja vēl G. Kundziņš, P. Rasiņš, U. Grīviņš un J. Mūrnieks.

Spēles labi tiesāja K. Ārens, A. Karlsons un G. Grauds.

Sacīkstes bija labi noorganizētas un par to pienākas pateicība L!K!A! sporta komitejas vadītājam V. Celmraugam. Balvas bija ziedojusi Ņujorkas korp. kopa un S. Pudāns. Žēl, ka pēdējā brīdī Fr. Metropolitania atsauca savu vienību un rīkotāji gaidīja arī, ka savas vienības sūtīs Gersicania un Tervetia. Liekas, ka pie labākas gribas vēl viens otrs konkurents varētu uzstādīt savu basketbola vienību.

Pēc sacīkstēm Festival restorāna telpās notika dāmu vakars un balvu izdalīšana. Balvas uzvarētājiem pasniedza L!K!A! seniors L. Birkmanis (Lett.).

bb

Latv. studentu korporāciju sportisti — sacīkšu dalībnieki Ņujorkā. Vidū no kreisās: Korporāciju kopas Ņujorkā seniors St. Pudāns (sel.) un L!K!A! seniors L. Birkmanis (Lett.).

VALDA GRĪSLĪTE INDIĀNAS ŠTATA AAU MEISTARE LODES GRŪŠANĀ

Indiānas štata AAU š. g. vieglatlētikas meistarsacīkstēs, Indiānapolē, šogad sekmīgi startēja arī divi latviešu vieglatlēti — Valda Grīslīte un Ivars Veldre.

Šogad programmā bija arī 3 disciplīnas sievietēm, starp tām arī lodes grūšana, kur meistartitulu un zelta medaļu izcīnīja Valda Grīslīte. Pārstāvot Indiānapoles latviešu vieglatlētu kopu Venta, G. sasniedza 8,405 m.

Vīriešu sacensībās jau piekto gadu šinīs meistarsacīkstēs startēja Ivars Veldre, taču pirmo reizi kopš 1957. gada viņam bija jāpaliek bez meistartitula. Lodes grūšanā V. iespēja 13,45 m, kas deva tikai 5. vietu, bet diska mešanā sasniedza 41,505 m, kas bija pietiekami 3. vietai un bronzas medaļai. Gan jāpiemin, ka no 2. vietas un sudraba medaļas I. Veldri diska mešanā šķīra tikai niecīgas 2 collas.

G. G.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.